

Kadının Varoluş
Macerası

kültür-sanat sayfa 13

'Her Mayına
Karşılık Bir Ağaç'

ekolojik bakış sayfa 16

Mütevazi Golcü
Bilgin Defterli

röportaj sayfa 20

BÜYÜK BULUŞMA BARIŞ VE ADALET İÇİN

2.ZILAN FESTİVALİ, kadınları ağırlamaya hazır. Festival "Demokratik ve Ekolojik Bir Toplum İçin Kadınlar Adalet İstiyor" sloganı ile gerçekleşecek. Festival Almanya'nın Gelsenkirchen kentinde Haziran ayınının 18'inde yapılacak.

sayfa 3

ZILAN VE SEMA!, İki yaşam dolu kadın... Bu iki Kürt kadını, yaşamları boyunca tüm dünya kadınları için mücadele verdiler. Yaşamı ölesiye sevdiler ama özgürlük için kendilerini feda etmekten çekinmediler. En güzel buluşmayı gerçekleştirdiler.

sayfa 5

newaya *Şin*

Dolu dolu bir Haziran gündeminden tüm okuyucularımıza bir kez daha merhaba diyoruz. Bazen gazetelerin gündemlerine hiç girememiş, bazen de bir köşeye sıkıştırılmış, fakat kadın için en önemli gündemleri oluşturan konuları işledik. Kadının kendi gündemini ancak kendisinin belirleyebileceğine olan inancımızla kilitli kapılara yöneldi anahtarımız... sayfa 3

- ✓ *trajediya Rojda* / kurdî sayfa 9
- ✓ *Jin û dûrbûn(II)* / kurdî sayfa 9
- ✓ *festîvala Zilan* / kurdî sayfa 10
- ✓ *weki çav nezîk* / kurdî sayfa 11
- ✓ *Jinên afirener* / kurdî sayfa 11
- ✓ *docufilm kinderhuwelijk* / dutch sayfa 12
- ✓ *yeni bir tartışma* / kültür-sanat sayfa 14

Amazon Yerlileri Tehdit altında

Brezilya yüksek mahkemesinin Mayıs ayı içerisinde Boliviya sınırındaki ormanlık alan hakkında verdiği karar, modern dünyaya karşı direnen yerli kabileler için büyük bir tehdit oluşturuyor.

Yeryüzünün akciğerleri olarak tabir ettiğimiz balta girmemiş amazon ormanlarında ağaç katliamı hat safhada. Ciddi bir tehdit altında olan orman, sadece ağaçlar ve orada yaşayan hayvanlar açısından değil aynı zamanda modern dünyaya karşı direniş gösteren yerliler açısından da büyük bir risk altında.

Amazon ormanları hakkında Brezilya Yüksek Mahkemesi tarafından alınan karar, birçok çevre örgütü ve sivil toplum örgütünün tepkisine yol açtı. Söz konusu mahkeme, bir kereste şirketinin Amazon ormanlarının Boliviya sınırındaki ağaçları kesmesine izin verdi. Bölgede modern dünya ile henüz hiçbir iletişim kurmamış

son Amazon yerlilerinin yaşadığı son Amazon yerlilerinin yaşayış tarzının bilinmesine rağmen bir kereste şirketinin, Amazon or-

manlarının Boliviya sınırındaki "Mato Grasso" adı verilen bölümünde faaliyetlerini sürdürmesine izin verdi. "Sık orman" anlamına gelen Matto Grasso ise, avcılık ve toplayıcılıkla yaşamlarını sürdüren ve varlıkları

1987'de belirlenebilen bir kabileye ev sahipliği yapıyor. Brezilya'da Amazon ormanlarında yaşayan kabileleri yerel ve yabancı şirketlerden korumaya çalışan "Yerel Kabileleri Koruma Vakfı" 2001'de mahkeme kararıyla bu bölgenin koruma altına alınmasını sağlamıştı. Fakat Yüksek Mahkeme, bu bölgede

ağaç kesme faaliyetleri yasaklanırsa ilgili firmanın büyük zarara gireceğini gerekçe göstererek, modern dünyaya hiç tanışmamış son kabilelerden birinin de sonunu hazırlamış oldu.

Yerliler Bölgeyi Terk etti

Amazon Kabilelerini Koruma Vakfı yetkilileri, 1987'de varlıkları ilk kez belirlendiği zaman bu kabileyi iletişim kurmak üzere yetkililerini bu bölgeye göndermişti. Ama yabancıların yaklaştığını anlayan kabilenin kamplarını apar topar terk ettiği belirlenmiş, bir daha da Mato Grasso yerlileriyle iletişim kurulamamıştı.

Amazon Kabilelerini Koruma Vakfı Yetkilileri, Yüksek Mahkeme kararının, modern dünyaya tanışmayı reddeden bu yerliler için bir soykırım kararından farkı olduğunu belirtiyor.

Haber Merkezi

Erkekler 'erkekliğe' karşı yürüyor

Amerika'da erkekler, toplulu ayakkabılarla, "tecavüze, cinsel saldırı ve şiddete karşı" yürüdü. Grup, "kadınlara karşı şiddet yalnız onları etkilemiyor. Bizim de cinsel şiddet, taciz ve tecavüze son vermek için çaba harcama vaktimiz geldi" diyor.

Nisan ayı sonunda Amerika'nın California ve Utah kentlerinde erkekler "erkekliğe" karşı yürüdü. "Walk a Mile in Her Shoes" (Bir Mil Onun Ayakkabıları Yürü) ismindeki kampanya bu yıl görkemli geçti. "Tecavüze, cinsel saldırı ve şiddete" karşı erkekler protesto yürüyüşünü giyindikleri toplulu ayakkabılarıyla yaptılar.

Beş yıldır gerçekleştirilen 'Bir Mil Onun Ayakkabıları Yürü' ismindeki kampanya gelenekselleşmiş durumda. Kampanya düşüncesi ise Frank Baird tarafından geliştirildi. Baird, Valley Trauma Merkezi'nde klinik danışmanı olarak çalışıyor. Baird, protesto eylemine ilişkin ise şunları söylüyor:

"Erkek, tecavüzü bir kadın sorunu olarak görüyor. Ancak kadına karşı şiddet sadece onları etkilemiyor. Onlar bizim annelerimiz, kız kardeşlerimiz, iş arkadaşlarımız, sevgililerimiz, arka-

daşlarımız, komşularımız, karılarımız ve kızlarımız. Erkeklerin tecavüze bir son verme çabalarına katılmasının vakti geldi."

Öte yandan erkeklerin "Bir Mil Onun Ayakkabıları Yürü" kampanyasının bir sonraki durağının 20 Ağustos'ta, Toronto, (Kanada) olduğu bildirildi.

Günde 3 sigara öldürücü

Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da, 22 yıl boyunca 12 binden fazla kişi üzerinde yapılan araştırmalar, "günde sadece 3-5 tane içiyorum" demenin, kişiyi sigaranın zararlarından kurtarmadığını gösterdi. Buna göre, günde içilen birkaç sigara bile kalp krizi riskini iki kat artırıyor ve erken ölümlere neden oluyor. Kadınlarda sadece üç sigara bu etkilere yol açarken, erkeklerde altı sigara aynı riski yaratıyor. Kadınların daha fazla etkilenmesinin nedeni olarak kadınların solunum yolu hastalıklarına daha açık olmaları ve sigaranın, kalp krizine karşı koruyucu niteliği olan östrojenin dengesini bozması gösteriliyor.

Öte yandan yapılan bir araştırmaya göre, sigara ile kafein içeren kahve, cola gibi maddelerin birlikte içilmesi, ayrı ayrı alınmasına oranla daha çabuk ve şiddetli bir bağımlılığa neden oluyor. Nikotin ile kafein vücutta benzer etkiler gösteriyor ve bağımlılık yapıcı etkiler bakımından birbirlerinin yerine geçiyor. Uzmanlar, bu durumda sigara bırakılsa dahi, kafeinli içeceklerin nikotin etkisini devam ettirdiğini belirtiyorlar.

DUYURU!

Newaya Jin Gazetesi olarak esas amacımız, gazetemizi tüm kadınların ortak platformu yapabilmek ve hepimizin sesi haline getirebilmek. Ne kadar çok ses sesimize katılırsa, o kadar gür ve kararlı çıkacak sesimiz. Bunun da en güzel ve en doğru yolunun, birlikte çalışmaktan geçtiğine inanıyoruz.

Bunun için; her kadın ve kadınla yan yana olmak isteyen her erkek doğal çalışmamızdır. Özgür yaşamda ısrar eden herkes Newaya Jin'in esas sahibidir. Bizler her okuyucumuzu aynı zamanda gazetemizin gönüllü çalışanları olarak görüyoruz. Bulduğunuz her mahallede, şehirde ve ülkede göndereceğiniz her haber gazetemizi daha güçlü kılacaktır. Bu nedenle herkesi Newaya Jin'e katkıda bulunmaya ve bulunduğu alanda Newaya Jin muhabiri olmaya çağırıyoruz.

Gazetemizde yayınlanmasını istediğiniz reklam ve ilanlarınız için telefon numaramız: 00 31 652152768

Bebekler renk sever

İngiltere'de yapılan bir araştırmaya göre bebeklerin en fazla mavi, kırmızı, mor ve turuncu renkleri sevdiği saptandı.

İngiltere'nin Surrey Bebek Laboratuvarı'nda 4 ila 9 aylık 250'den fazla bebek üzerinde yapılan araştırmada, bebeklerin göz hareketleri takip edildi. Aynı anda gösterilen 2 renkten hangisine daha uzun süre baktıkları saptandı.

Benzer renklerden sıkılıyorlar

Yapılan gözlemler sıra-

sında bebeklere aynı anda örneğin, mavi renk ve bunun tonları da gösterildi. Bebekler, farklı tonlarda olsalar dahi hepsinin 'mavi' kategorisinde olduğunu anlayarak sıkılmaya başladı. Bunun ardından yeşil renk gösterildiğinde ise dikkatlerini tekrar renklerin gösterildiği bilgisayar ekranına çevirdiler.

Favori renkleri mavi ve turuncu

Renkler ikişerli gruplar halinde gösterildiğinde de, bebeklerin en fazla mavi, kırmızı, mor ve turuncu

renklere, en az da kahverengi panele baktığı anlaşıldı. Kahverengi panel diğer renklerle eşleştirilerek

gösterildiğinde ise bebeklerin çoğunlukla önce diğer renge baktıkları ortaya çıktı.

newaya *Jin*

Dolu dolu bir Haziran gündeminden tüm okuyucularımıza bir kez daha merhaba diyoruz. Bazen gazetelerin gündemlerine hiç girememiş, bazen de bir köşeye sıkıştırılmış, fakat kadın için en önemli gündemleri oluşturan konuları işledik yine bu sayımızda. Kadının kendi gündemini ancak kendisinin belirleyebileceğine olan inancımız ve bundan aldığımız heyecanla bir kez daha kilitli kapılara yöneldi anahtarımız. Aydınlığa çıksın diye kadın yüzlerimiz.

Bu sayımızda, barış ve adalet için bir araya gelen kadınların buluşmasını paylaşıyoruz ilk olarak sizlerle. Kürt kadınları öncülüğünde gerçekleştirilecek olan 2. Zilan Festivali, "Ekolojik-demokratik bir dünya için kadınlar adalet istiyor" sloganıyla 18 Haziran tarihinde Avrupa'da yapılacak. Bu konunun ayrıntılarını festivalin hazırlık komitesi üyelerinden Arjin Dersim'le festivalin amacı ve kapsamına ilişkin yaptığımız söyleşide bulacaksınız.

Okuyucularımızla paylaşmak istediğimiz diğer önemli bir haberimizi ise iki kadın yüreği oluşturuyor. Hayatı sevgiyle sulayan iki kadın. Zeynep Kınacı ve Sema Yüce. Onları tanıyanlar, "Zilan ve Sema özgürlüğe ateşten kurulmuş bir köprüdür" diye anlatıyorlar. Dünya kadın özgürlük tarihinde büyük bedeller vererek isimleri kadar, mücadelelerini de miras olarak bırakan nice kadın var. Onların kadın mücadelesindeki yerini anlamının ve sahiplenmenin biz kadınlar için büyük önem taşıdığı inancındayız. Bu nedenle bu sayımızda, Zilan ve Sema isimli bu iki mücadele kadınının insana ve doğaya, yaşama ve ölüme kısacası özgürlüğe bakış açılarını ve bunun için hayatları pahasına verdikleri mücadeleyi bir dosya halinde okuyucularımızla paylaşmak istedik.

Geçtiğimiz aylarda kuruluşunu ilan eden yeni bir kadın örgütü oldu; Koma Jinên Bilind. Geçen sayımızda sizlere tanıttığımız Koma Jinên Bilind'i sizler için daha geniş kapsamlı olarak araştırdık ve bu sayımızda yer verdik.

Ve gazetemizde bir ilk. Bu sayımızda okuyucularımızla birlikte yürüteceğimiz yeni bir tartışma konusu açıyoruz. Tartışma konumuzun başlığı 'Kürt Kadın Kütüphanesi'. Geçmişten günümüze Kürt ve çeşitli uluslardan kadınlara ait eserleri bir araya getirecek bir kütüphane neden olmasın? Biz tartışmayı açıyoruz. Katılımınızı ve görüşlerinizi bekliyoruz.

Sonra Rojda'nın öfkemizi kabartan, çılgınlığımızı büyüten trajedisi. 'Güldünyalar son olsun' derken bir isim daha ekleniyor listeye. Başka bir dünyayı mümkün kılmadıkça erkek egemen sistem katliamlarını pervasızca sürdürecektir. Gerçekten son kılmak için tüm katliamları, daha güçlü sahiplenmeli birbirimizi ve daha sıkı tutmalıyız ellerimizi. Biz de Newaya Jin olarak elimizi elinize uzatıyor ve Rojda'nın değil aslında hepimizin olan bir trajediyi sizlerle kürtçe sayfalarımızda paylaşıyoruz.

Peki tüm bu katliamların ve savaşların artık son bulması için bir şey yapmaya ne dersiniz? Mesela 'her mayın karşılık bir ağaç' dikmeye? 2002'den beri Güney Kürdistan'da faaliyet yürüten ve bir antımayın girişimi olan HAWPAR'ın çağrısı bu bizlere. Ekoloji sayfamızda yer verdiğimiz bu haberimizi büyük bir ilgiyle okuyacaksınız. Ve eminiz siz de hemen bir şeyler yapmak isteyeceksiniz.

Üçüncü sayımızda da sizlerle kadın gündemini paylaşmaya çalıştık. Elimizden geldiğince en iyisini yapmaya çabaladık. Harcadığımız her çaba tüm kadın ve duyarlı erkek okuyucularımızla bir kez daha buluşuyor olmanın heyecanı ile gerçekleşti. Bir dahaki sayımızda buluşmaya dek, yüzümüzün hep aydınlığa dönük olması için mücadele dolu günler diliyoruz.

Özgür yaşamda ısrarımız sürdükçe varız.

2. Zilan Festival Programı

Program:	Kültürel ve Sanatsal Aktiviteler:
- Rojda	- Şark Çadırı ve
- Selda Bağcan	- Dengbejler Divanı
- Beser Şahin	- Kadın Ressamların
- Nijmen Abdullah	- Sergileri
- Dezz Deniz	- Ekoloji ve Kadın
(Hiphop)	- konulu panel
- Filiya İradî (Alman Kadın Müzik Grubu)	- Kadın kıyafet ve el sanatları
- Yunan Dans Grubu	- Fotoğraf sergisi
- Sarya Tiyatro Grubu	
- Konuşmacılar ve Mesajlar	

Kadınlar

Zilan festivalinde buluşacak

18 Haziran 2005'de Almanya'nın Gelsenkirchen kentinde yapılacak olan II. Zilan Uluslararası Kadın Festivali'nin hazırlıkları tamamlandı. "Ekolojik-Demokratik Bir Dünya İçin Kadınlar Adalet İstiyor" sloganıyla organize edilen festivalin programı ise hayli yoğun. Festival Tertip Komitesi'nden gazetemize açıklama yapan Arjin Dersim, tüm uluslardan kadınları ağırlamaya hazır olduklarını söyledi.

Ilki geçen yıl Almanya'nın Dortmund kentinde "Kadınlar sınırları aşılıyor ve buluşuyor" sloganıyla 1. Zilan Uluslararası Kadın Festivali'nin ikincisi de bu yıl Almanya'nın Gelsenkirchen kentinde yapılacak. Festival tertip komitesinden Arjin Dersim, "Geçen yılki tecrübelerimiz doğrultusunda bu yıl hazırlıklarımızı başlattık ve tamamladık" dedi. Dersim bu yılki Zilan Uluslararası Kadın Festivali'nin sloganının ise "Ekolojik-Demokratik Bir Dünya İçin Kadınlar Adalet İstiyor" olduğunu sözlerine ekledi.

Festival anket sonucunda şekillendirildi

Bu yılki festivalin ayrıca kamuoyunu bilgilendiren ve görüş alan bir anket üzeri hazırlıklarına yön verdiklerinin altını çizdi. "Ekolojik-Demokratik Bir Dünya İçin Kadınlar Adalet İstiyor" sloganına, yapılan anket ve kadınların ihtiyacı sonucu ulaşıldığını vurgulayan Dersim, "Haziran ayına denk gelecek biçimde festivalimizi yapıyoruz. Adını Zeynep Kınacı'dan (Şehit Zilan) alıyor ve Sema Yüce ile de sembolik olarak birleştiriyoruz. Zilan ile Sema Yüce'nin çizgisi kadının kendi eylemini kendisi belirleme, kendi ihtiyacını tespit etmesi ve bu uğurda mücadele etmesidir. Şehitlerimiz kadının nasıl bir dünyada yaşaması gerektiğini, yaşam ve eylemleriyle anlattılar" diye konuştu.

Zilan Kültür Festivalini de değerlendiren Dersim, "Festivalimizin farkı Kürt kadın özgürlük mücadelesinde sembolleşen ve bu anlamda

yaşamı seven Kürt kadınının dünya kadınlarıyla buluşmayı amaçlamasıdır. Zilan aslında yaşam tanrıçasıdır" diyerek Zilan adına düzenlenen festivalle Kürt kadınlarının siyasal bir mesaj da verdiğini kaydetti.

Festival uluslararası bir kimliğe sahip

Kadının evrenselleşen sorunlarını evrensel bir düşünceyle, yerelden harekete geçerek hedeflerini büyütme gerektğini de söyleyen Dersim "Kadın sorunu evrensel bir sorundur. Her kadın bulunduğu yerden mücadeleye başlamalıdır. Kadının ekolojik-demokratik bir dünyaya ihtiyacı var. Bu kadının en doğal ve sade hakkıdır" diyerek sözlerine şöyle devam etti: "5000 yıllık şiddet, sömürü, boyun eğdirme sistemi olan ataerkillik, dünyamızı yaşanamaz hale getirdi. Yaşamın her alanında; dünyanın tüm ülkelerinde; Avrupa ülkeleri ve ABD gibi zengin ülkelerde, metropollerde işsizlik, sosyal hak kesintileri, gittikçe büyüyen yoksulluk-sosyal sefalet, yalnızlık ve depresyonlar; Latin Amerika, Afrika, Asya gibi yoksul coğrafyalarda ise hiç son bulmayan savaşlar, sürgünler, açlık ve ölümler. Aşırı kar ve çıkar hırslarının açtığı ve doğanın dengesini bozan yatırımlar, askeri, ekonomik denemeler. Küresel ısınma nedeniyle yaşanan altüst oluşlar. İşte tüm bunlar doğanın ve kadının dengesini bozmuştur. Biz bu dengeyi yeniden kurma hedefindeyiz. Bu festivalde tüm kadınlarla ortaklaşmış her şeyimizle ortaklaşa buluşacağız. Bu dünya biz kadınların."

"Festival Kadın bahçesi olacak"

Arjin Dersim, diğer uluslardan kadınlara çağrılarda bulduklarını, tüm kadınların katılımı için çalışmalar yürüttüklerini belirterek "Bu festival tüm kadınların buluşacağı bir kadın bahçesi olacak" dedi. Kardeşleşmenin yalnız acılar üzerinde olmaması gerektiğini de söyleyen Dersim, acıların, daha mutlu ve renkli bir dünya yaratma azmine dönüşürülmesi gerektiğini de belirtti.

Festivalin; Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda ve kısmen de diğer ülkelerde yaşayan kadınların katılımıyla olacağını da sözlerine ekledi. Festivalin Kürt kadınlarının katılımı ile gerçekleşeceğini söyleyen Dersim, "Ancak Avrupa'daki diğer kadın örgütlerinin güçlü katılımı, festivale daha evrensel bir katılımın olacağına da inanıyoruz" diye konuştu.

"Program, amacına denk"

Festival programının amacını karşıladığını belirten Dersim, festivalin üç ana programdan oluşacağını söyledi. Dersim, ana sahnedeki programın yanısıra dünyanın değişik yerlerinden festivale katılım sağlayan panelistlerle "Ekoloji ve Kadın" konulu bir panel düzenleneceğini vurguladı. Ayrıca Mijgen Abdullah, Selda Bağcan, Hip Hop Grubu DezzDeniz, Alman Kadın Müzik grubu Filia Irata, Ozan Rojda, Yunan Dans Grubu, Beser Şahin ile Gulistan, ve Sarya Kadın Tiyatro Grubu'nun sahne alacağını dile getirdi. Dersim, şark çadırı ve kadın dengbej divanının yanı-

sıra kadın ressamlarının resimlerinin de sergileneceğini ifade etti. Aynı zamanda kadın kıyafetleri, el sanat ve fotoğraf sergileri de açılacak. Değişik kadın örgütleri, enformasyon standları ile çalışmaları hakkında bilgi verme olanağına da sahip olacak.

"Güzelleşmiş bir kadın kitlesi hayal ediyorum"

II. Zilan Uluslararası Kadın Festivali'nin eşi bulunmaz bir buluşma olmasını beklediklerini belirten Arjin Dersim, "Demokratik ve ekolojik bir yaşam tarzı, kendimizi ve çevremizi bir bütünlük içinde anlamaktır. Tüm doğa birbirine diyalektik olarak bağlıdır. Kadınlar, halklar, insanlık olarak doğayla birlikteliğimiz vardır. Özgür kadın, özgür erkek; özgür erkek, özgür kadın demektir. Eğer bugün kadının eşitlik sorunu varsa insanlığın özgürlük sorunları var demektir. Özgür insan; yaşadığımız doğaya, canlılara saygılıdır. Kadın kendisini buldukça insanlık kendisine varacaktır. Ve kadın birbiriyle bulştukça güzelleşecektir" diyerek 18 Haziran günün kendisinde saygı oluşturmuş, güzelleşmiş, coşkulu, umutlu, kardeşleşmiş bir kadın kitlesini hayal ettiğini ifade etti.

2. Zilan Kültür Festivali

Tarihi: 18.06.2005

Saat 10.00

Festival Yeri: Amphitheater, Grothussstrase 201 45883 Gelsenkirchen DEUTCSHLAND

Cinsel
Şiddet

Kadına dair

Vildan
Dirik

Bir önceki yazımda genel hatlarıyla şiddet ve bunun kader olup olmadığı konusuna kısaca değinmiştim. Bu yazımda ise toplumumuzda dokunulmaması, anlatılmaması gereken yani toplumsal tabularımızdan biri olan cinsellik ve aile içinde bununla ilgili kadına yönelik şiddeti farklı bir boyuttan dillendirmek istiyorum.

Biz insanları cinsellik bakımından hayvanlardan farklı kılan nokta, çiftler arasındaki duygusal ve düşünsel uyumun bir sonucu olarak, kendi doğallığında yaşanması gerekliliğidir. İnsanlığın ilk dönemlerinde hayvanlığa yakın tarzda yaşanan fiziksel birliktelikler her ne kadar duygusallık barındırmıyorsa da şiddetin ve zorun varlığından da pek söz edilemez. Bunlar, kendi doğallığında yaşanan, ihtiyacın ortaya çıkardığı bir eylem olarak yer alır insan yaşamında. Erkek hakimiyetinin toplumlar üzerinde oluşmaya başlamasıyla, diğer bir deyişle kadın cinsinin toplumdaki yerinin köleliğe dönüşmeye başlamasıyla beraber kadın her alanda olduğu gibi cinsel yaşamda da köleleşmiş ve şiddete maruz kalmaya başlamıştır. Gittikçe kendi bedenine yabancılaşmıştır. Cinsellik özellikle daha geri toplumlarda yerine getirilmesi gereken, getirilmediğinde zorla yaşatılan bir görev haline gelmiştir.

Kadının cinsellikteki rolü tarihin belli dönemlerinde günümüze kadar ulaşan hatta günümüzde de kullanılan şu sözler beyinlere iyice yerleştirilmiştir. "Kadınlar sizin tarlanızdır" ya da "Kadının karnından sıpayı, sırtından sopayı eksik etmemeli." Bir tarla gibi işlenmek ve mutlaka bereketli olmak. Dayığı yiyip, karnımız şiş olarak hatta gururla dolaşmak. Her koşulda erkeğin cinsel arzularına baş eğmek ve bundan rahatsız olmamak gerek. Şöyle yalın bir örnekle daha da açalım isterseniz; eşler, sabah herhangi bir nedenle tartışmış olsunlar. Bu tartışmalar toplumumuzda ne yazık ki saygı ölçüleri de kalmadığından hakaretler ve belki de kaba şiddet de işin içine gireceğinden, sonrasında yaşanan kırgınlıklar özür dileme geleneğimizin olmayışından dolayı da bir süre devam edecektir. Böylesi bir günün akşamında eşlerin birbirlerine sevgi ve saygı duyması elbette mümkün olmayacaktır. Ama kadının bu durumda bile erkeğin arzularına cevap olması 'karılık' görevidir. Aksi takdirde ya zor ve kabalağa maruz kalacak ya da soğuk kadın damgası yiyerek erkeğin dışarıda bir takım arayışlara girmesine haklı bir gerekçe olacaktır. Duygusal anlamda doyurulmamış bir yüreğin, düşünsel anlamda aşağılanan bir beynin ve kaba şiddetle yıpratılmış bir bedenin cinselliğe hazır olamayacağı, bunu yaşama isteğinin olmayacağı, erkek tarafından anlaşılammamakta ya da bunu anlamak işine gelmemektedir. Kadın ve erkek cinsinin farklı fiziksel yapılarının da geleneksel toplum yapımızda bilinmemesi buna eklendiğinde ortaya gerçekten vahim bir tablo çıkmaktadır.

Ne erkek kadının bedeni ne de kadın erkek bedeni hakkında bir bilgiye sahiptir. Bu durumda cinsel yantı kadın için çoğu zaman anlamsız, acı duyulan ya da görev gereği katlanılması gereken hatta ve hatta erkeğini memnun etmek amacıyla oynaması gereken bir rol haline gelmektedir. Erkek için ise kendini ispatladığı, malını dilediği gibi kullanma hakkına sahip olduğu, hakimiyetini perçinleştirdiği ve sonunda kendini her halükarda rahatlatmış için vazgeçilmez bulduğu bir olaydır. Bu durumda kadının duyguları, ne isteyip istemediği, bedensel acıları erkek için önemli olmaz.

İşte tam bu noktada cinsel şiddetten söz etmemiz gerekmektedir. Zorun olduğu her yerde şiddet vardır. Sevginin olmadığı tüm ortamlarda bir şeyler eksik kalacaktır. Birbirine yabancılaşmış olduğu her yerde uyumsuzluk olacaktır. Ağır dini ve toplumsal baskılar sonucu bedenine yabancılaşan, bedeninden utanan, cinselliği pis, zevk almaması gereken bir 'karılık' görevi olarak tanıyan kadınlarımızın günümüzde dahi bu düşünce ve duygu yapılanması içinde olmaları, uyumlu ve doğal, duygu yüklü bir cinsel yaşamın önünde engeller oluşturmuştur. Erkeğin kadın ruhuna, kadın bedenine olan yabancılaşması ve kadına sadece kaba cinsellik anlamında ilgi göstermesi, ilgisine karşılık bulamadığında kendini sorgulamayıp, kadını anlamaya çalışmayıp zora başvurması da cinsel şiddetin ortaya çıktığı bir başka yön olmaktadır günümüzde. Elbette kadın erkek ilişkilerinin tarihi ve toplumsal yönlerine derinliğine inildiğinde söylenecek sayfalarca söz olacaktır.

Uyumlu, sevgi dolu ve özgür birliktelikler dileğiyle.

vildan.dirik@freenet.de

12.3 Milyon insan
"köle" gibi çalıştırılıyor

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından yayınlanan rapora göre dünyada 12.3 milyon insan zorla çalıştırılıyor.

Yayınlanan raporda, zorla çalıştırılanların büyük kısmının insan ticareti kurbanı olduğu kaydedilirken, en çok kadın ve çocukların bu sömürünün kurbanı olduğu belirtildi. Öte yandan geçen ay Uluslararası Göç Hareketleri Örgütü ve İngiliz İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından yayınlanan raporlarda da dünyada 175 milyon göçmen kadının "yarı

köle" gibi çalıştırıldığına dikkat çekilmişti. ILO tarafından 11 Mayıs'ta "Zorla Çalıştırmaya Karşı Küresel İşbirliği" başlığıyla yayınlanan raporda dünyada 12.3 milyon kişinin zorla çalıştırıldığı belirtildi. Zorla çalıştırmanın, küresel bir sorun olduğunun vurgulandığı raporda, bu sorunun tüm dünya bölgeleri ve her tür ekonomide etkili olduğu belirtildi.

Rapordaki verilere göre Asya'da 9,5 milyon, Latin Amerika ve Karayiplerde 1,3 milyon, Güney Afrika'da 660 bin, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da 260 bin, sanayileşmiş ülkelerde ise 360 bin kişi zorla çalıştırılıyor.

Zorla çalıştırmanın beşte dördünün özel araçlar tarafından gerçekleştirildiğine işaret edilen raporda, kurbanların çoğunluğunun kadın ve çocuklardan oluştuğuna dikkat çekildi. Rapora göre, zorla çalıştırılanların yüzde 56'sını kadınlar oluşturuyor ve bunların yüzde 40'ı 18 yaşın altında bulunuyor.

Raporda, "çocuklar, hiçbir kurtulma umutları olmaksızın, anne babalarının yaptığı işleri yapmaya zorlanıyorlar. Bazı çatışma bölgelerinde köleleştirme oranı giderek artıyor. Çocuklar asker ya da seks kölesi olarak kullanılıyor." denildi. ILO Genel Müdürü Juan Somavia, "zorla çalıştırma küreselleşmenin bir ürünüdür. İnsan onuru ve haklarını gasp ediyor" diyerek, "herkese için eşit bir iş ve adil bir küreselleşmeye ulaşmak için, bir an önce zorla çalıştırmanın önüne geçmek gerekiyor" mesajını verdi.

Uluslararası Çalışma Örgütü,

tüm dünya hükümetleri, çalışanlar ve işçi örgütlerini bu sömürüyü ortadan kaldırmak için beraber çalışmaya çağırıyor.

175 milyon göçmen kadın
"yarı köle"

Öte yandan geçen ay Uluslararası Göç Hareketleri Örgütü ile İngiliz İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından hazırlanan raporlarda da milyonlarca kadının 'yarı köle' olarak çalıştırıldığına yer verilmişti. Özellikle son 10 yıl içinde, dünyada göçmen kadın sayısı ve kadınların sömürüldüğü pazarların önemli artış gösterdiği kaydedilmişti.

Raporlar, halen dünyada 175 milyon göçmen kadının, çocuk bakıcılığından hizmetçiliğe, fuhuş sektöründen hemşireliğe, hemen tüm hizmet sektörlerinde yasadışı yollarla çalıştığı, hiçbir sosyal güvenceleri olmadıkları ve pasaportlarına el konulduğu için 'yarı köle' durumunda olduğuna dikkat çekmişti.

Zengin ülkelerde kayıt dışı çalıştırılan her 10 kadından birinin kaçak statüsünde çalışan göçmen kadınlardan oluştuğu belirtilen sendika raporunda, yasal göçmen statüsünde çalışanların da bundan etkilendiği vurgulandı. Sendika, küreselleşmenin getirdiği bu acımasız duruma kayıtsız kalmanın bir 'insanlık suçu' olduğu mesajını verdi.

Bununla birlikte, zorla çalıştırmaya maruz kalan göçmenler üzerinden kazanılan yaklaşık 100 milyar dolar, insan tircilerinin iştahını kabartmaya devam ediyor.

Eindhoven

Cinsler Arası Şans Eşitliğinde
Türkiye Sondan 2.

Merkezi İsviçre'nin Cenevre kentinde bulunan Dünya Ekonomik Forumunun yayınladığı "Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Raporu"na göre cinsler arası "şans eşitliğinin" en yüksek olduğu ülkelerin başında İskandinav ülkeleri geliyor. 58 ülkedeki eşitliğin ölçüldüğü araştırmada Türkiye ise 57. sırada yer alıyor. Ancak araştırmanın sonuç raporunda hiç bir ülkenin cinsler arası şans eşitliğine tam olarak ulaşamadığı vurgulandı.

Dünya Ekonomik Forumunun yaptığı araştırma konu itibarıyla bir ilki teşkil ediyor. "Kadının güçlenmesi" başlığı altında yürütülen araştırma UNIFEM tarafından eşitsizliğin ölçüsü olarak belirlenen beş temel başlık altında yürütüldü. Bunlar ekonomik katılım, ekonomik imkanlar, siyasal güçlenme, eğitimsel kazanımlar ve sağlık.

Kadın ile erkekler arası uçurumun en düşük olduğu ülkelerin başında İskandinav ülkeleri sırasıyla İsveç, Norveç, İzlanda, Danimarka ve Finlandiya geliyor. Araştırmanın sonuç raporunda bu ülkelerdeki kadınların dünyanın diğer yerlerinde yaşayan kadınlara göre eğitim, siyaset ve çalışma alanlarında daha geniş imkanlara ulaştığı belirtiliyor. Aynı zamanda İskandinav ülkelerinde yaşayan kadınların genelde daha yüksek bir yaşam standardına sahip olduğu dile getiriliyor.

Avrupa Birliği'ne üye 10 ülke; cinsler arası şans eşitliğinin en yüksek olduğu ilk 15 ülke arasında yer almakta. Bu anlamda İngiltere sekizinci, Almanya dokuzuncu, Fransa on üçüncü ve Hollanda on dördüncü sırada. Ancak Belçika yirminci sırada yer alıyor, İtalya 58 ülkeden 45. sırada yerini alıyor. Rakamlar kadınların şans eşitliği açısından birlik içerisindeki büyük farklılıkları göstermektedir. AB üyesi olmayan ve kadınların 1971 yılında seçme hakkını elde ettiği İsviçre ise ancak listenin 34. sırasına ulaştı.

Amerika Birleşik Devletlerine komşu Yeni Zelanda (6.), Kanada (7) ve Avus-

tralya'nın 10 sıra gerisinde 17. sırada yer alıyor. Raporda ABD'de eğitim alanında kadın ve erkekler arası şans eşitliği yüksek iken, kadınlar ekonomik ve siyasal yaşamda pek söz sahibi sayılmaz. Aynı zamanda sağlık açısından Amerikalı kadınlar erkeklere oranla çok geri bir pozisyonda.

Polonya (19.), Macaristan (24.), Slovakya (21.) ve Çek Cumhuriyeti (25.) gibi eski Sovyetler Birliği ülkeleri orta sıralarda yerlerini alıyorlar. Raporda bu gerçek, söz konusu ülkelerin uzun yıllar eşitliğe dönük bir ideolojiye sahip olmalarına dayandırılıyor. Çin'de kadınların ekonomik katılım oranı yüksek iken, eğitim ve siyaset alanında kadınların yeterince şans sahibi olmamasından dolayı sıralamada 33. sırada yer alıyor.

Latin Amerikan ülkeleri arasında cinsler arası şans eşitliğinin en yüksek olduğu ülke Kosta Rika (18.). Ardından Kolombiya (30.), Uruguay (32.), Arjantin (35.), Peru (47.), Şili (48.), Venezuela (49.), Brezilya (51.) ve Meksika (52.) geliyor.

Dünya Ekonomik Forumunun yaptığı araştırma sonuçlarına göre son sıralar Ortadoğu ülkelerine ait. Ürdün 55. sırada yer alırken, Pakistan (56.), Türkiye (57.) ve Mısır (58.) son üç sırayı dolduruyor.

Frankfurt

Hayatı Sevgiyle Sulayanlar

İki kadın... Birinin yüreğini seher vaktinde bir serçe alıp uçtu sonsuzluğa... Diğeri ise gecenin en karanlık anında yıldızlara verdi yüreğini... İki kadın, iki yaşam okyanusu, iki yürek yangını, iki özgürlük aşığı kadın...

Bu yıl 18 Haziran'da ikincisi düzenlenecek kadın festivali, Zilan adında mücadeleci bir Kürt kadını adına yapılıyor. Neden Zilan diye sorduk ve araştırdık. Karşılaştıklarımız büyük bir kahramanlığı olduğu kadar trajediyi, ölüme çekinmeden gidiş kadar ya-

şama ölesiye bağlılığı, insan sevgisine derinden inanış kadar güzelliği, aşkı, yalnızlığı barındırıyordu.

Bir festivale ya da bir aya anlamını veren kadını sorduğumuzda bir başka kadın ile daha karşılaşıyoruz. Sema...

Sema ve Zilan

Adeta birbiri ile bütünleşmiş iki isim. Kürt kadın mücadelesinde büyük bir milat yaratmış iki kadın. Haziran ayına başka bir anlam yüklemişler Kürt kadınları için.

Zilan, 96 yılının 30 Haziran'ında Dersim ilinde eylemini yapar. Sema ise Çanakkale zindanında 98 yılının 21 Mart'ında eylemini yapar ama 16 Haziran'da yaşama veda eder. Bu iki kadının eylemleri tüm kamuoyunda büyük bir şaşkınlık uyandırır. Kimi eylemlerini -özellikle Zilan'ın eylemini- büyük bir vahşet, terörizm olarak nitelendirse de bu öncü haline gelmelerinin önünde engel yaratmaz. Duyulan her yerde büyük bir etki bırakır bu eylemler.

Önemli olan söylenenler değil, insanın yaşamı ve yaşamına biçtiği anlamdır. Onların yaşamları ve yaşamlarına biçtikleri anlam, gerçeği ele vermeye yetiyordu. Ve bu eylemlere kahramanlık payesi verenler içinde önemli olan bu düşünceydi.

Ateş olmak ve paramparça olmak

Hangi gücü, bu iki kadının böylesine büyük bir irade göstermelerine neden? Onlar eylemlerine büyük bir anlam biçmişlerdi. "Özgürlük, insanlık, sevgi, aşk, onurlu yaşam" uğruna kendi yaşamlarından vazgeçtiklerini bıraktıkları mektuplarında da dile getirmişlerdi.

Zilan bu eylemini tanımlarken şöyle

diyordu: "Yaşam iddiam çok büyük. Anlamalı bir yaşamın ve büyük bir eylemin sahibi olmak istiyorum. Yaşamı ve insanları çok sevdiğim için bu eylemi gerçekleştirmek istiyorum."

Zilan'ın eyleminden sonra, kadın olarak büyük bir sorgulama içine giren Sema "mutlak anlamda Zilan gibi yürekli bir kadının yolundan gitmeliyim" düşüncesini hep taşır. Zilan için yazdığı 'yüreği kuşun kanadında' adlı yazısında, onu ta yürekte duymadığını anlamak zor değil. Mektubunda şöyle diyor sema: "Kadının yaşam gücünün, zafer gücünün olduğuna, kadının da yoldaş olabileceğine olan inancımı soylu bir eylemle taçlandırmak isteğimin nedeni; soyluluğun bilinen tüm tanımlarından arındırarak kendisi basit, düşleri büyük insanın erdemi olduğunu haykırarak isteyişimdir. Özgür yaşam, özgür kadın tutkum bana bunu emrediyor. Özgür kadın; özgür ülke ve özgür insanlık olacaktır!"

Zilan ve Sema, ayrı mekanlarda yaşadılar, birbirlerini hiç tanımadılar. Zilan gittikten sonra Sema onu ardında bıraktıklarından tanımaya çalıştı. Ama kadının en güzel arkadaşlığını yarattılar. Kadının; sömürüye, şiddete, savaşa, eşitsizliğe, adaletsizliğe karşı başlattığı mücadelede buluştular onlar ve bunu büyük bir eylem ile taçlandırıdılar.

Ve onlar şimdi Kürt kadınlarının gözünde birer Tanrıça... Yaşamlarında büyük bir cesaretle olaylara yaklaşan bu kadınlar, gidişleriyle de bu cesaretlerini göstermişlerdi. Mücadele etmek, göze almak, bir şeyler yaratmak, yaşamı yaşanılır kılmak adına çok şey bıraktılar geride kalarlara...

Bu iki yürekli ve kendi yaşamlarını sonuna kadar belirlemiş iradeli kadın, her zaman

özgürlük için çırpındılar. Neredeyse yaşamlarının tümünü kadın için mücadele ederek geçirdiler. Dağda, şehirde, zindanda yaşamın her karesinde onların bu mücadele dolu fotoğraflarını görüyoruz. İşte bu yüzden onlar sadece Kürt mücadelesinin değil kadın mücadelesinin evrensel birer sembolü oldular.

Zilan'ın yaşamından kesitler

Zilan evinde ve mücadele yaşamında büyük bir toprak sevgisi ile doludur. Toprakla büyük bir zevkle uğraşır. Doğayı büyük bir aşkla sever. Toprak, çiçekler, ağaçlar, karıncalar kısacası doğanın her parçasını büyük bir özenle inceler ve dokunur. Yanan köylerin acısını yüreğinin derinlerinde yaşar hep. Doğanın her canlanışında büyük bir heyecan ve mutlulukla yaşama sarılır.

Zilan'ın gözlerindeki ışıltı herkesin dikkatini çeker. Onunla kalan mücadele arkadaşlarından öğreniyoruz bunu. Gözlerinin içinde bir ışık yanar hep. Mücadele arkadaşlarından Dersim 'gözlerindeki o sevgi ışıltılarından' bahsediyor. İnsanların onun gözlerine bakınca büyük bir sevgiyi ve aşkı gördüklerini, böylece ona hemen ısındıklarını belirtiyor. Yüreğinin paklığının gözlere yansımaları gibi...

Sema'nın yaşamından kesitler

Kendine varmadan ne bir halka ne de sevdaya varılmayacağına inanıyor Sema. Ondandır bir halka varmadan önce hayatının kıyasında oturup kendisini seyrediyor. Ve kendini yakmadan saatler önce yaşamını sahneliyor. Kendi yaşamını ellerine alan bir kadın Sema; ardından da hayatının perdelerini bir bir Çanakale cezaevinde bulunan arkadaşlarına açıyor.

İsyanın kızı. Adı sema isyan meydanlarında özgürlüğün semahına durur. Verdiği her sözü gerçekleştirmek onun için bir onurdur. Dört duvar arasında da olsa özgürlüğün sınırlarını her zaman için zorlar. Zilan eylemiyle özgürlükle sözleşmesini kucaklıyor. Ve en son cümleleri de "Zilan! Zilan! Tut elimden..." Elleri aşka, özgürlüğe en çokta verdiği sözleri gerçekleştirmeye uzatır.

Zilan evde, okulda, iş yerinde, dağda her zaman haksızlıklarla mücadele eden bir kadındır. Eleştirmekten, sorgulamaktan korkmaz asla. Onun tanrıçalaşmasındaki bir etkeninde bu olduğunu söylüyor mücadele arkadaşları. Karşısındaki kim olursa olsun, yetersizlikleri eleştirir, yapılan haksızlıkları mücadele vesilesi yapar. Her zaman yoksulun, ezilenin, acı çekenin, yalnız kalanın tarafında olmayı felsefe beller kendisine.

Zilan insan sevgisini büyük bir aşkla yaşar. Onu tanıyan insanlardan Zilan'ın ne kadar insanları sevdiğini, her zaman çevresindeki insanlara yardım etme çabasında olduğunu öğreniyoruz. Hemşirelik yaptığı zamanlarda hastanede, sokakta özellikle fakir insanlara yardımcı olmaya çalışır, insanların acılarını hafifletmenin yollarını arar. Çocuk, yaşlı, kadın, erkek demeden her yaşta ve renklilikte insanla ilişki kurabilmeyi başarabilen nadir insanlardan biri.

Sema için bilmek ve anlamak çok önemlidir. Bunun içinde kadının düşünsel olarak kendisini geliştirmesini ister. Büyük bir hırsla düşünce ufuklarını genişletmenin mücadelesini verir kendisiyle. Okur, araştırır, öğrenmenin ardına düşer. Çünkü kadının özgürlüğü için mücadelenin önce düşünceyi büyütmeden geçtiğine inanır. Onun düşünce gücünün gelişkinliğini bıraktığı mektuplardan ve yazılardan da anlıyoruz.

"Ben yanayım, ben atom parçaları olayım, ben özgürlük ve inancın bilinci olayım/ ben saçlarında tel tel olmuş güneş ışınları olayım Zilan'ın/ ben, bütün bir ülkenin nefes alış-verişi olan Başkan Apo olayım ve ben Zilan, Zilan'ın omuzlarına bıraktığı bir çift göz olayım" diyor Sema. Ve sınırlarını böyle kaldırıyor, aşka, sevdaya ve kadına varıyor.

Kadın mücadelesinde ileri bir adım

Koma Jinên Bilind

7-18 Nisan 2005 tarihleri arasında 180 delege ile kadın ve erkek dinleyicilerin katılımıyla gerçekleştirilen kurultayda ilan edilen Koma Jinên Bilind (KJB) 30 yıllık bir mirasa sahip. Ancak örgütlenme modeli ve ulaşılan düşünsel düzey açısından bir yeniyi ifade ediyor.

KJB, kom (topluluk) tanımına dayalı olarak, tabana kadar yayılması gerektiğinden bir kadın rejimi olarak da ifade buluyor. Kadın hareketinin çatı örgütü olup ideolojik, siyasal, meşru savunmada üst kimlik olarak kendisini yansıtıyor. Çağımızın ağırlaşan sorunlarına savaşlar yoluyla değil, demokratik-barışçıl örgütlenmelerle, çözüm arayışlarını ortaya koymayı temel alıyor.

Amacı nedir?

KJB, temel amaç ve hedefleri açısından daha önceki yapılanmalardan farklı değil. Ancak bu örgütlenme ile kendisini mevcut toplumsal ihtiyaçlara göre yapılandırmış oluyor. Kadın mücadelesi kitleselleştikçe sosyal, siyasal, politik olarak talepleri de artıyor. Mevcut durumda Kürt kadınlarının mücadelesi 80'li, 90'lı yıllarla karşılaştırılmayacak düzeyde. Daha bilinçli ve nicel olarak da oldukça büyük bir potansiyeli oluşturuyor. Kürt kadınlarının özgürlük aracı olan KJB de bu genişlemeye paralel olarak örgütlenmede ileri bir aşama. Amaç ve hedeflerinde daha net, somut, kapsayıcı. Yeni yapılanmasıyla Özgür Kadın Hareketi, erkek egemen sistem karşısında düşünsel ve pratiksel olarak güçlü bir sistem yaratmış bulunuyor.

En temel amacı; demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplum hedefiyle, demokratik kadın konfederalizmini inşa etmek. Yine tek taraflı erkek iradesini temsil eden zihniyet ve yapılanmalarla, kadın üzerindeki baskıcı uygulamalarla mücadele ederek, ataerkil devlet-

çi toplum sistemini aşmak ve Kadın Kurtuluş İdeolojisi'ni esas alarak kadının yaşamın her alanındaki özgür duruşunu yaratmak.

Siyasal açıdan önemli kararlara ulaşan KJB, Kürdistan'da, Türkiye'de, Ortadoğu'da ve dünyanın hemen her yerinde kadınların siyasal alanda kendisini temsil edememesini en önemli sorunlardan biri olarak değerlendiriyor. Bu nedenle, kadının kendi rengini siyasete verebileceği, yerelden gelişen, devlet odaklı olmayan, demokratik, cins özgürlüğünü ve ekolojik toplumu geliştirmeyi hedefleyen siyasal oluşumların geliştirilmesini temel amaçlarından biri olarak belirliyor.

Sosyal alana da programlarında geniş yer veriyor KJB. Kadının sosyal yaşamını geliştirme amaçlı başta özgür kadın kültür parkları olmak üzere, kadın vakıfları, sağlık kurumları, dernekleri, kadınların iradelerini birleştireceği mekan ve zeminleri oluşturmak, önlerine koydukları önemli görevlerden. Kürt kadını açısından önemli bir konu olan anadil sorunu da gündemlerinde. Kadının tarih bilincini geliştirmek amacıyla sosyal bilimler akademisi vb. kurumlaşmalar geliştirmek, sanat üzerindeki ataerkil etkilerin aşılması için mücadele etmek, kadının özgür sanat hareketini geliştirmek gibi başlıklar da programlarında yer alan diğer önemli konular.

Kadına Tecavüz Savaş Suçudur

KJB, kadına tecavüzü, savaş suçu kapsamında ele alıyor. Devletin, bu tür saldırıları yapanlara karşı oldukça tavizkar olduğu gerçeklik karşısında KJB, dikkatimizi kadınların kendilerini savunma mekanizmalarına çekiyor. Bu konuda attıkları en önemli adım ise, sivil toplum örgütlerinin geliştirilmesinin yanı sıra YJA-Star adıyla örgütledikleri kadının meşru savunma güçleri.

Neden böyle bir örgütlenmeye ihtiyaç duyuldu?

İnsanlık tarihinin dönüşüm süreçlerinden birisi yaşanıyor. Doğaya ve insana yabancılaşmayı getiren devletçi yapılanmalar yerine, yerelde küçük ve özgün örgütlenmelerle her türlü toplumsal formun yaşama koşullarına ulaşması, halkların dayattığı yaygın bir durum. Parti biçimindeki örgütlenmenin ne kendileri ne de toplumsal ihtiyaçları karşılama açısından bir örgütlenme aracı olmadığını belirten KJB, konfederal bir örgütlenme esprisine sahip. Geçmişte örgütlenmelerinin üstten olduğunu belirtiyorlar. Aynı zamanda bir özeleştirici olarak geliştirdikleri KJB ise bunun tam tersini geliştirmeyi hedefliyor. Tabandan kadının toplumsal sorunlarına dayalı örgütlenmeleri geliştirmek, bir yerde bütünleştirmek, çatıya kavuşturmak temel espirileri.

Yönetim anlayışını değiştirme konusunda, son bir yıldır kendile-

riyle de bir savaş halinde olduğunu belirten kadın hareketi, halka ve kendilerine yabancılaşmayı getiren hiyerarşik mantığı aşma iddiasında önemli bir adımı ifade ediyor.

KJB, ideolojik, toplumsal ve meşru savunma olmak üzere üç temel ayak üzerinden örgütleniyor;

Partiya Azadiyê Jinê ya Kürdistan (Kürdistan Özgür Kadın Partisi)-PAJK: KJB'nin temel ayaklarından biri olarak, tüm hareketin ideolojik, felsefik çizgisine, derinleşmesine, bunun kişilik ve yaşamda somutlaşmasına daha özel bir çalışma ve örgütlenmeye katkı sunma temelinde bir misyon yükleniyor.

Yekîtiya Jinên Azad (Özgür Kadın Birlikleri)-YJA: YJA, KJB'nin kitle tabanını ifade ediyor. Toplumsal alanda yerelden başlayarak sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel tüm yaşam alanlarında kadının öz iradesi ve gücü ile örgütleneceği, merkezileşeceği ve mücadelesini ortaklaştıracağı bir organizasyon.

YJA-Star: KJB içinde, meşru sa-

vunma anlayışı çerçevesinde, öz savunma ilkesine dayalı örgütlenmenin ihtiyacından hareketle yer alan bir yapılanma. YJA Star, bütün kadınların meşru savunma gücü ve yürütülecek mücadelenin garantörlüğü biçiminde bir misyon üstleniyor.

Diğer hareketlerle ilişkisi

Kadın örgütleriyle ittifak geliştirmeyi temel bir politika olarak benimliyor. Çeşitli örgütlerle kadın sorununun çözümü için birlik olmak ve ortak mücadeleler geliştirerek kadın olmaktan kaynaklı buluşmayı yaratmayı, en temel yaklaşımı olarak belirliyor.

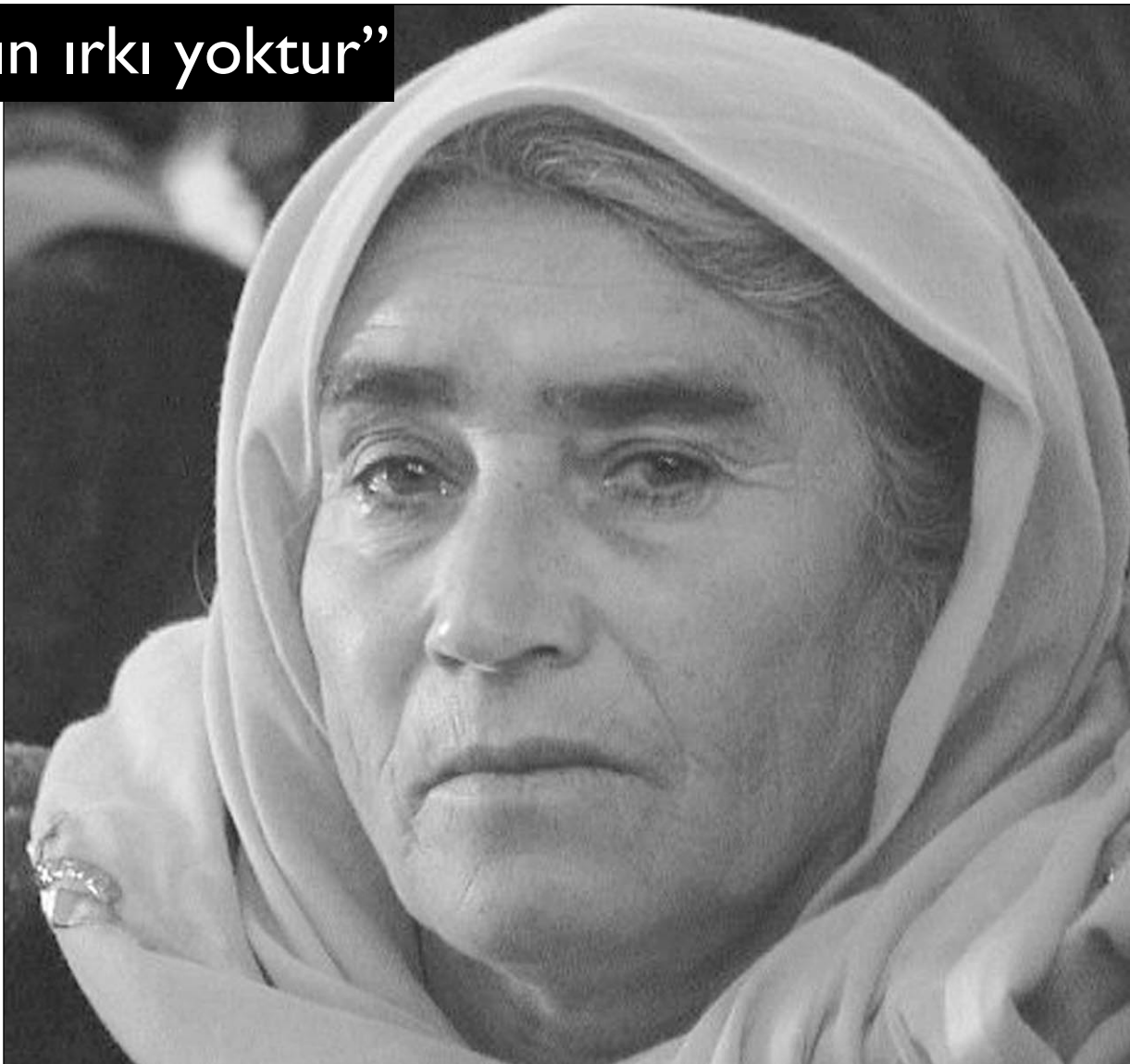
Kadın kimliği ile yaşama bakmak ve katılmak, her kadının amacıdır diyen KJB, özgürlük mücadelesinde önemli ve tarihi bir adım olarak görünüyor.

Baran Bingöl/Yağmur Eren

Irak

"Gözyaşlarımızın ırkı yoktur"

KJB Kurultayına katılan analarımızdan biri en anlamlı sözlerle anlatıyordu amaçlarını: "Tüm analar el ele verip kalıcı bir barışı yaratalım diyorum. Türk analarına da çağrı yapmak istiyoruz; çünkü anaların gözyaşlarının ırkı yoktur. Onlara da çağrıda bulunuyoruz, hep birlikte barışı yaratalım!"

Özgür Kadın Hareketi Kronolojisi

Ağır feodal geleneklerin etkisi altında yaşayan kadın, 1970'li yıllarla birlikte Kürdistan Ulusal Mücadelesi'ne katılım göstermeye başladı. Mücadelenin ilk dönemlerinde hem nicelik hem de düşünsel olarak ayrı bir örgütlenme söz konusu olmadı kadın açısından. Ancak 1987'de Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği (YJWK) Avrupa'da kuruldu.

1993'de ise Kürt kadınları kendi özgün meşru savunma güçlerini oluşturdu: Kadın ordulaşması.

8 Mart 1995'te cins mücadelesini etkin kılma amacıyla Yekîtiya Azadiya Jinan Kürdistan-YAJK (Kürdistan Özgür Kadın Birliği) kuruldu.

Birlik şeklinde örgütlenen kadınlar, partileşme kararı ile 13 Mart 1999'da Partiya Jinan Karkeren Kürdistan-PJKK (Kürdistan İşçi Kadınları Partisi)'yi kurdular. Ancak kadın sorununu evrensel düzeyde ele almanın bir gerekliliği olarak PJKK adını 2000 yılında PJA olarak değiştirdi.

21. yüzyıla denk, hiyerarşiye karşı merkezi örgütlenmeyi aşmak ve yerel inisiyatlara dayalı mücadele geliştirmek amacıyla kadın özgürlük hareketi de üç ayak üzerinden örgütlenmeye başladı; kadının meşru savunma gücü YJA-Star, ideolojik gücü PAJK ve toplumsal alanda Özgür Kadın Birlikleri bu espiriyle kuruldu.

En son 7-18 Nisan 2005 tarihleri arasında gerçekleştirilen kurultay ile ilan edilen Koma Jinên Bilind (KJB) ile ise kadın mücadelesi daha kapsayıcı ve yatay örgütlenme modeliyle yeni bir yapıya ulaştı.

‘Mültecilik yaşamından başka bir yaşam tanımadım’

“Ben mültecilik yaşamından başka bir yaşam tanımadım ki sağlıklı bir geleceği de tahayyül edebileyim. Mültecilik konumundaki her genç bu soruyu cevaplamakta zorlanıyor.”

Kewser Tunç 18 yaşında bir genç kız. O, kendi farkına vardı varalı, altı yaşından itibaren mültecilik yaşamı içerisinde büyümüş, Güney Kürdistan'a göç eden Botan kitleminin yaşadığı trajedilerin bu küçük yaşta tanığı olmuş, bu göçün içinde kendini yetiştirebilmiş, kendini halkının hizmetine adanmış bir Botan kızı. Konusurken üslubundaki o netlik, olgunluk ifadesi, sürekli bir şeylerin yarım kaldığı hissini uyandıran telaş, bizi onun iyi bir eğitim alma çabasında olduğu kanısına götürüyor. Kewser, bu yıl liseyi başarı dere-

cesinde bitirmiş, Irak'ta üniversite kapılarının mültecilere açılması onda da bir umut yaratmış, bu nedenle bir ay sonrasında yapılacak olan üniversite sınavlarına hazırlanıyor. Neden doktor olmak istediği sorusunu kendisine yönelttiğimizde; “Aile planlaması anlamında halkımız çok ciddi sorunlar yaşıyor. Plansız nüfusa ek olarak koşullardan da kaynaklı çocuklarımız beslenemiyor. Bakımsızlıktan ötürü bir çok çocuk hastalığı ortaya çıkıyor. Kampımızda çalışan doktorlar çok duyarlı ve ilgisiz kalıyorlar. İhtiyaç var, bu nedenle çocuk doktoru olmak istiyorum” diyor.

Mültecilik koşulları içerisinde aldığı bunca yıllık eğitimi değerlendirirken, kendilerine eğitim anlamında dışarıdan hiçbir desteğin sunulmadığından, mültecilik dendiğinde sırf karın tokluğuna bir yaşamın önlerine sunulduğundan şikayetçi. Yokluk ve imkansızlıklar içinde görülen eğitime, mültecilik psikolojisinin yarattığı dezavantajlara rağmen Ortadoğu gençliğine kıyasla daha başarılı olduklarını öne sürüyor genç kız.

Okul yaşamı yanında kampta bulunan Özgür Gençlik Hareketi bünyesindeki çalışmalara katılıyor. Siyasal, kültürel, edebi, spor içerikli Dengé İmralı adlı Mahmur gençliği için yayınlanan derginin yürütülmesinden kendisi sorumlu. Bu çalışmayı severek yaptığını belirtiyor. Ayrıca okuyan gençliği örgütleyip eğitim içerikli çeşitli sohbet tartışmaları yanında bilgisayar eğitimleri, saz ve gitar kurslarına tabii tutuyor. Kendisi bizzat 30'u aşkın genç kız örgütleyip, kendilerinden başlamak üzere toplumsal geriliklere müdahale edebilecek konuma getirmeyi amaçlamış ve bunun çalışmasını yürütüyor. Bunun yanı sıra Özgür Yurttaş Hareketi kapsamındaki çalışmalara gönüllü olarak katılıyor. “Günümüz dünya koşullarında en geri kalan halklardan biri Kürt halkı olduğu için kendimi ve halkımı bilgilendirmenin mücadelesini vermek istiyorum” diye ifade ediyor çalışmalara katılmaktaki amacını. Çalışmalarla kendisine olan güveninin arttığını, başarı azmi kazandığını dile getiriyor.

Katıldığı resmi çalışmalar dışında gelişmiş bilgisayar eğitimi ve İngilizce kursuna gidiyor. Üniversitelerde ağırlıklı kullanılan diller Soranca ve Arapça olduğu için yaz sezonunda açılacak olan bu kurslara gitmeyi planlıyor.

Çalışma yaşamından aile yaşamı-

na geçtiğimizde ise dokuz çocuklu bir ailede hem çocukların en büyüğü, hem de bir kız çocuğu olmasının getirdiği sorumlulukları var. Ailedeki sorumlulukları yüzünden kendisini tam olarak çalışmalara katamamaktan yakınıyor. Ailedeki her çocuk arasında bir ya da iki yaş farkı var. Anne ve babaları çocuklarının kendileri gibi bilinçsiz yetişmelerini istemedikleri için çocuklarının sosyal yaşama katılmalarına destek veriyorlar. Anne ve babası küçük yaşta berdel usulüyle evlendirilmişler. Bu tür geriliklerin getirdiği zorlanmaları iliklerine kadar yaşadıkları için aynı şeyleri çocuklarına da yaşatmak istemiyorlar.

Kewser, kızların karşılıklı sevgi anlayışına dayanmayan ölçülerde, küçük yaşta, görücü, berdel usulüyle evlendirilmelerini tiksintiyle karşılıyor, tehlikeli bir durum olarak görüyor. Bu nedenle okulu bırakan genç kızlara öfke duyuyor. “Bile bile kendilerini geleneksel sisteme terk ediyorlar” diyor. “Gençliğin mevcut geriliklere karşı göstereceği tavır kendi geleceklerini belirleyecek bir ölçüt durumundadır. Ama yaşanan durum, gençlerimizin bir kısmı kader olarak benimsiyorlar geleneksel yaşamı” diye iç geçiriyor. Diğer taraftan Mahmur'daki gençlikten yana umutlu. “Bu toplumu dönüştürebilecek yegane güç gençliktir” diye de ekliyor sözlerine.

Gelecekle ilgili plan ve hedeflerini sorduğumuzda ise belirsizlik ifadesiyle birlikte bir burukluk kap-

lıyor içini. “Ben mültecilik yaşamından başka bir yaşam tanımadım ki sağlıklı bir geleceği de tahayyül edebileyim. Mültecilik konumundaki her genç bu soruyu cevaplamakta zorlanıyor. Bu koşullarda geleceği kestirmek elbette zor. Belirsizliklerle örülü bir yaşam bu. Örneğin ben bir doktor olmak istiyorum ama yarın koşulların neleri getireceği bilinmez ve bu istemim bir hayalden öteye varamayabilir. Daha düne kadar üniversite okuma olanığımız yokken bu kadarını bile hayal edemiyorduk. Belirsizlik koşullarında hayaller donar”. İnsanın içini burukluğun sarmaladığı bir anda şu kelimeler de dökülüyor. “Diğer yandan insanın geleceği kendi elindedir. Kendi açımdan geleceğimi olumlu yönde kullanacağım ve halkımın hizmetine kendimi adayacağım.”

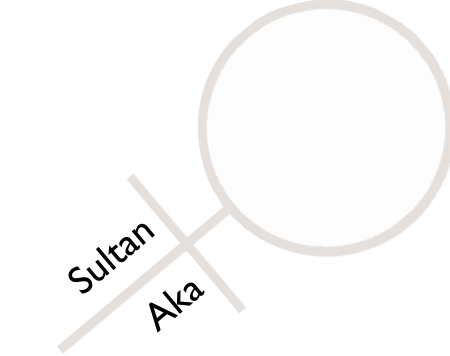
Sozdar Dersim

Mahmur

Gençlerde İletişim

Kuşak çatışması; gençlerle erişkinler-yetişkinler arasındaki iletişim kopukluğundan doğmakta, bu nedenle kuşak çatışmasının olumsuz sonuçları boyutlara erişmesini önlemek için iyi bir iletişim gerçekleştirilebilir. Bu iletişimi sağlıklı bir şekilde kurup sürdürmek önce erişkin ve yetişkin kuşağın görevi olup bazı ilkelere uyularak istenilen amaca ulaşılabilir.

- Siz erişkin ve yetişkin kuşak olarak önce gencin bir insan olduğunu kabul edin. Ona sevgi ve saygı gösterdiğinizini belirtin.
- Gençlik çağına özgü biyolojik, ruhsal ve toplumsal değişim ve gelişmeleri, bunların gencin davranışına ne biçimde yansıdığını bilip tanıyın. Gençlik çağının fırtınalı ve zor bir dönem olduğunu göz önünde tutun.
- Gencin duygularının değişiklikleri ve düşlemlerden

kaynaklanan davranışları karşısında serin kanlı olun; kırıncı, sert, yıkıcı davranışlarda bulunmayın.

- Genci denemek, engellemek ya da ödün, ödül vermek için tutarlı davranın; kimi zaman ödül değer bulduğunuz bir davranış başka bir zaman kötüyü, yer-mekten kaçının.
- Gencin yaşamına, giyinişine, süslenmesine ilişkin karar alırken durumu gençle konuşun. Onun düşünce ve önerilerine saygı gösterin.
- Aile ve ev ile ilgili konularda

ve sorunlarda gencin de düşünce ve önerilerini, onunla konuşup tartışmaktan kaçınmayın.

- Konuşma ve tartışmalar sırasında gencin doğru düşündüğü gerçeği, bulup söylediği durumlarda ona hak verin, düşünce ve önerisini gerçekleştirmek için yardımcı olun.

- Gençlerle yapılan tartışma ve konuşmaları onları korkutarak ve yıldırarak kesmeyin.
- Gencin tutum ve davranışına biçim ve yön verirken; ‘benim gençliğim de’ diye başlayan konuşma ve öğütlerden kaçının.
- Gence bol bol öğüt vermek yerine, örnek davranışları yapın ya da bulup gösterin.
- İki kuşak arasındaki iletişimin sağlıklı bir biçimde kurulup sürdürülebilmesi için gençlere düşen görevler de vardır.
- Şöyle ki;
- Değişim ve gelişim çağında olduğunuzu, bu çağın davranışlarınızı etkilediğini bilin.
- “Gençler bilseydi, yalılar yapabiliyeydi” özdeyişine uygun olarak iletişim kurmaya çalışın.
- Bütün amaç, beklenti ve isteklerinizin hemen o anda tümüyle gerçekleşmeyeceğini bilin.
- Her yerde ve her zaman erişkin ve yetişkinlerden öğren-

memiz gereken bilgiler, deneyler olduğunu kabul edin.

- Konuşma ve tartışmalarda kırıncı ve sert olmaktan kaçının.
- Engeller, sorunlar, zorluklar karşısında size destek ve yardımcı olacak insanların, anneniz, babanız, yakınlarınız olacağını unutmayın. İnsan toplumsal bir varlıktır.
- Erişkinlere, yetişkinlere danışmaktan kaçınmayın.
- Bütün bu söylediklerimiz gençlerle erişkinler arasındaki sağlıklı iletişim için yapılan uyarılardır. Kısaca şöyle özetleyebiliriz: Gençler ve yetişkinler iletişim sırasında eş duyum (empati) içinde olmalıdır. Kendisini karşı tarafın yerine koymalıdır. Siz genç olsaydınız, bu durumda nasıl davranırdınız? Siz yetişkin olsaydınız, bu durumda nasıl davranırdınız? Bu sorulara içtenlikle cevap verin ve ona göre davranın.

Göz kadar yakın...

Fazla değil, üç gün önce, ölümlere değil dua, türkü de söylemek gerektiği geleneğinin, kendinden oluşan kara duvarlarının arasında buldum kendimi. Gecenin bir yarısı, bende kalmış yarısı ile, oturup masanın başına, bir türkünün ilk kıtasını mırıldandım: "Siyah saçlarında matem yüzleri; garip bülbül gibi yaralar beni..." Ne tuhaf durdu değil mi bu türkü böyle bir yazının başında. Haklısınız... 17 yaşında bir oyun arkadaşının, delinmiş vücudundan geriye kalan bir 23 Nisan türküsü işte! Yırtık ayakkabılı, rengi atmış siyah önlüklü bir çocuğun... Ki mayıs geldi mi, sizi bilmem ama, benim gece-lerim yanılır. Yarısı mayısın bir gününde gitmiş, geriye kalan yarısı ile, yarım yamalak türküler söyle-ri-m.

Bu türkü tamamlanır mı, bu sızı diner mi, bilmiyorum. Tamama ermiş türkülerin, bölünmemiş hayatların, noktalanmış kitapların arasında, hatta filmlerde, kafiyelerin izini sürüyorum sadece. Unutmamak nerede, affetmek nerede?

"Geceyarısı bir vakit gelir ve herkes maskelerini çıkarır, bilmiyor musun? Yoksa sen maskesini çıkarmak istemeyenlerin saat geceyarısını vurmadan sıvışıp ortadan kaybolabileceğine inanıyor musun? Peki bu cesaretini kırmıyor mu, ümitsizliğe kapılmıyor musun?" diyor Soren Kierkegaard... Kim bu adam? Çok mu büyük bir söz söylemiş? Hayır, adamın söylediği sözler, Güney Afrika'da yaşanan kanlı dönemin ardından kurulan Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu'nun tüm

süreçlerini anlatan bir kitabın en üstüne denk geldiği için anlamlı. Güney Afrika'da yaşanan ve yirmi yılı aşan bir süre ki, maskelilerin cinayetleri, gözaltında ölenler, kaybolanlar ve aslında bildiğimiz şeylerle dolu. Sadece komisyona intikal eden 20 bin vaka var. Ve her şeyi çok tanıdık... O kadar tanıdık ki, bu süreci birazcık kurcaladığımda dahi, türkünün geriye kalan kısımlarını söylemeye yaklaştım. İtiraf- lar düzenli ordu gibi, kafiyeler ise sağa sola saklanmış çocuklar...

Böyle bu süreci incelerken, bağışlayıcılığın ve affın nerede durduğunun, bir masal dizelerinden çıkıp, alabildiğine gerçek ve bir göz teması kadar yakın olmasının büyümesine kapıldım. Büyü denir mi bilmiyorum. Bir hülya demek daha yerinde olacak. Çünkü, makaslanmış hayatlarımızın kenarındaki teyeller kadar kolay sökülür, kolay atılır, yırtılır duruyor bellek. Unutma hastalığına düşmemek için ya da bu hastalığına daha fazla kuşaklar üzerinde metastaz yaratmaması için bir şeyler yamalı. Ve bu model, üzerimize ne kadar oturur, dene-meli.

Komisyonun kurucularından

Evrim Alataş

Alex Boraine, tüm evreleri kaleme almış. En başında, yaşanan bunca acının üstüne yeni toplumu kurmanın nerelerde mümkün olamayacağı arayışına girmişler. Evet, önemli bir kesimin eline kan bulaşmış ve önemli bir kesim, zor geçer bir kını biriktiriyorsa, nasıl kurulur yeni? Arayışın yanıtı, oldukça enteresan bulunmuş: Hakikatler ve Uzlaşma Komisyonu... Herkes, yani ezilenleri temsil eden örgütlerden, bakanlıklara kadar; mağdurlardan tetikçilere kadar herkes, yaşadığını anlatacak... Suçlular bulunacak ama "cezalandırma" konusu, tam da bu modeli bir deneyim haline getiren nokta. Beklediğimiz gibi kurşuna dizilmeyecek, idam edilmeyecekler. Ve hatta Komisyon, suçluları korumaya alacak. İşte böyle bir süreç...

Rengarenk giysileriyle, iriyarı

siyah kadınlar, çocuklarının, kocalarının nasıl öldürüldüğünü, ürkütücü bir masal gibi anlatıyor. Televizyonlar ve radyolar, her gün ölüm anlatılarını veriyor. Ve toplumun bütününde, bir süreç ip gibi sökülüyor. Bilhassa mağdurlar, en azından bundan sonra rahat edebileceklerini söylüyor. Suçluların öldürülmesini isteyen yok. Bağışlamak, kutsal su gibi, herkesin dudağından dökülüyor. Mesela, Genelkurmay Başkanı Albay Schobesberger, bir katliamın görüşüldüğü oturumda Komisyon'a ve salonu dolduran kalabalığa hitaben şöyle konuşuyor: "Özür diliyoruz. Hayatımız boyunca Bisho katliamının yükünü omuzlarımızda taşıyacağız. Bu yükün bizden uzak olmasını dileyemeyiz. Bu katliam yaşandı. Fakat, mağdurlardan bu olayı unutmalarını değil, bizi bağışlamalarını istiyoruz; lütfen bizi bağışlasınlar. As-

kerleri aralarına almalarını ve topluma kabul etmelerini; onların nasıl bir baskı altında olduğunu anlamaya çalışmalarını rica ediyorum. Fakat bu kadarını yapabiliyorum." Schobesberger'in konuşması, aralarında mağdurların da bulunduğu dinleyiciler tarafından ayakta alkışlanıyor.

Komisyon, zorlanarak, bocalayarak ve bu sorunun aslında burada bitmeyeceği gerçeğinin altında ezilerek yürütüyor çalışmaları. Çalışmalar ilerledikçe, farklı kararlar da alınıyor ve hükümete, bu süreç içerisinde göç ettirilenlerin dönüşleri ve tüm kurumlara sızan geçmiş hükümetin kollarının da ayıklanması çağrılarını yapıyor. Netice, deşifre, bağışlama ve kin tutmama üzerine kurulu yeni sistem, yeni Afrika... Ve herkesin kulağında, bilhassa da mağdurların kulağında, Filipinli şair J.Cabazares'in "Bize uzlaşmayı anlatın; ama sizin yaşamınız; bizim ölümlümüzün nedeni değilse eğer" dizeleri...

Niyeydi bunlar... "Bir düşünelim" diye... Bağışlama ihtimalini en azından bir düşünelim. Tabi olur mu bu Türkiye'de, mümkün mü, bilemiyorum. Bildiğim, yarım kalmış bir türküye, bir göz mesafesi kadar yakın olabildiğim.

Düşünün, herkes, eli kana değmiş ve yarım kalmış herkes, koca bir salonda, bağışlama ateşinin etrafında ısınıyor. Bir göz mesafesi kadar yakın.

Bence, Hakikatler ve Uzlaşma Komisyonu Deneyimi kitabını okuyun. O salonun bir yerlerinde durduğunuz hissedeceksiniz. Vicdan, hangi sandalyeyi uygun görürorsa...

özgür yaşam diyalogları

Büyük Gerçekleşen Kadınlarımız

Zilan büyük bir çağrıydı ve en çok değer verdiğim bir yönü en büyük eylemini çok örgütlü, çok zinde, çok yürekli, çok planlı yapmasıdır. Tek saygı duyulacak davranış budur kadında. Özellikle bu, çok derin bir anlayıştır ve bana göre en soylu tutumdur. Zilan tarzı benim yaşatmaya çalıştığım tarzıdır. Zilan kişiliği bu anlamda nedir? Örgütlülüğün, özgürlüğün, büyük yaşam tutkularının, aşkın kişiliğidir.

Zilan şöyle bir cevap verdi: "Yeryüzündeki kirli kadını yakarım ve onun ruhunu göklere uçururum." Değil mi? Ne kadar çarpıcı bir eylem ve çağrı. Ben her zaman söylüyorum: Zilan gerçeği, Zeynep Kinacılar gerçeği bizim için aslında bir vasiyettir! Zilanlaşma felsefeyle olmaktan tutalım, estetiğe kadar onun nasılına yanıt vermektir. Nasıl vermek gerekiyor? Büyük yaşam, güzel yaşam büyük sevgiyle dolu yaşamın örücü gücü, yansıtıcı gücü olarak yanıt verilebilir.

Zilan gerçeği, bin yıllardan beri düşürülen kadının İhtar'dan Zilan'a kadar gelen sürecinin tersine çevrilmesi, yani yücelmeye doğru dönüşmesi demektir. Ve Ortadoğu

halklarına gerçek bir özgürlük baharı demektir. Tanrıca İhtar'dan veya Star'dan-Sterk'ten Zilan'a doğru kayışta ilginç bir bağ vardır. Zilan, yani Zeynep adlı kız ne yaptı? Düşünüp taşındı, düzenden müthiş nefret etti, hatta bir daha düzen erkeğini aklına getirmeyecek kadar o erkeği inkar etti. Yine örgütlü olmayan bireyci yaşamı inkar etti. Kesin mahkum etti ve bunların hepsinin birleşik bir ifadesi olarak çok örgütlü, planlı ve özgücüne dayalı bir eylemi gerçekleştirdi.

Bütün kadınların bağlılığı, daha fazla güzelliği, çekiciliği, daha fazla savaşıllığı benim için heyecan vericidir. Bu anlamda artık kadın klasik anlamda 'karı' da olamaz. Zilan kişiliğinde artık bunun ifadesi çok çarpıcıdır. Erkek de bu anlamda artık bitmiştir. Aklınız olsaydı erkeğin de eskisi gibi erkek olarak yaşamayacağı anlaşılırdı. Bu, o eylemle noktalanmıştır. Zilan kimliği netleştikten sonra bütün eski erkeklik ölmüştür.

Sema Yüce yoldaşın anısına ilişkin birkaç söz. Bu değerli kadın militanının, 17 Haziran günü, 21 Mart Newroz akşamı, faşist imha operasyonu, ihanet temelinde işbirliği-

ne koşan lanetli kişiliğe karşı, bir eylem olarak kendini yakması ve uzun süre beden mücadelesi verdikten sonra 17 Haziran günü son nefesini vermesidir. Kahramanlık türü eylemlerden birisidir. Bilindiği üzere bu tarihte Fikri Baygeldi yoldaşa, bu arkadaşımızın anısına, aynı türde bir eylem düzenleyip şehit olmuştu. İkisinde de bu eylemliliği anlamlıdır.

Şüphesiz üzerinde yoğunlaşılması gereken, mutlak bazı derslerin çıkarılması gereken bir eylemdir. Öz iradeleriyle, kendini ateşle yakama, gücünü ve güçsüzlüğünü, temizliğini ve kirliliğini ateşle ayırtırma, netleştirme olarakta değerlendirilebiliriz. Sema Yüce'yi bizde tanıdık. Aramızda da belli bir eğitimi almıştı. Sanıyorum dönemimizdeki ismi Serhildan'dı ve sürekli Serhildan ruhunda yaşamıştır. Boyun eğmez, başkaldırdan vazgeçmez ve onu gittikçe anlamlılaştırmak isteyen bir kişilik olduğu kesin. Kapsamlı bir çok mektubun ve değerlendirmenin sahibidir. Şüphesiz onları değerlendirmeye çalışacağız.

Sema gerçeği; büyük özürlük savışçısı, erkeğe, aşksızlığa teslim ol-

mamış kadın anlamına geliyor. Sema gerçeği: Zafere, aşka, güzelliğe iddialı kimlik sahibi anlamına geliyor. Kadın kişiliğinde köleliği yıkma, yaşamda zaferi aramadır

'Beni büyük etkilediler'

Zilanlar, Semalar o büyük özgür yaşamın kadın boyutundaki ifadesi olmak için bu büyük direniş yolunu seçtiler. Bu çerçeve temelinde biraz da eğer sözkonusu olan Zilan kişiliği ve onun en güçlü ardılı Sema Yüce ve kısmen de Fikri Baygeldi yoldaşa, daha özgü olanı da dile getirmekte gereklilik vardır. Genel ilkeye bu yoldaşların bağlılığı tartışmasıdır ve yüce değerdedir. Yüce kuvvette, cesaretle, fedakarlıktadır. Özgü olan yanını da bizim aşmamız gerekir.

Özellikle benim için kendilerini adamaktan bahsediyorlar. En büyük güvenceleri olarak bizzat ismen bizi zikrediyorlar. Bir yerde bu eylemlerini bize vasiyet ediyorlar. Esasta bu eylemin büyüklüğünü benim halka insanlığa ve mücadeleye taşıyabileceğime çok büyük bir güven duyuyorlar. Daha da önemlisi çözebileceğim, gereken sonuçları

çıkabileceğimi bana yüklüyorlar. Bunlar yazılmış, hepsi belgeli. Özlü mektuplar, söylenmesi gereken tüm doğruların yalın bir şekilde yazılmışlardır. Her cümlesi çok değerlidir. En güzel cümleler var.

Zilan'da daha teorik, daha ilkeli iken, Sema'da daha sorunlarla boğuşma ve pratikleşmeye doğru bir tamamlama olayı var. Fikri'de de bir tutarlı erkek kişiliğinin nasıl yeniden şekillenmesi gerektiğine dair çok duyarlı, anlamlı yanıt var. Zaten kendisi de söylüyor. Bunlar büyük gerçekleştirmelerdir. Sadece büyük sözler değil, büyük eylemlerdir.

Kendimi bu kadar şekillendirebildim. Çok daha güçlü, etkileyici olmak istiyorum. Kırk yılı aşkındır savaşı bu biçimde buraya getirdim. Zilanların ortaya çıkması beni büyük etkiledi. İşte bu son bir yılda bu temelde kadına, özgürlüğe, yaşama tırmanmada cesaretli olmak istedim.

**Demokratik Konfederalizm
Önderliği
Abdullah Öcalan**

Trajediya Rojda

Ew di temenê 12 salî de, rastî tecawuzê hat. Neçar ma ku bi tecawuzkar re bijî. Ji wî zarokeke wê bû. Di dawiyê de, malbata zîlamê wê yê tecawuzkar, bi îdfaya li derve digere, pozê wê birî. Dema ku akranê wê diçûn dibistanê Rojda di 12 saliya xwe de, rastî tacîz, tecawuzê hatibû. Çiroka jiyana Rojdayê ku bi zordariya li ser navê namûsê re, rû bi rû maye, li Amedê destpêkir.

Malbata Rojda yê di nav xîzaniyê de, nikaribû wê bişîne dibistanê. Berî 3 salan rastî tecawuza Sabahattin G. yê (26) hat. Malbata wê, ew bi nikaha mela ve, bi tecawuzkar re da zewicandin. Rojda bi malbata Sabahattin G. re, rûnişt. Zarakekî wê bû.

Cara duyem, ji sîcê tecawuzê hat girtin

Di vê navberê de, Sabahattin G. berî du salan, bi îdfaya tecawuzî zarokekî kur ê 7 salî kiriye, hat girtin. Rojda dîsa bi malbata Sabahattin G. û tiyên xwe yên bi navê Feyyat ê (18) û Turan G. yê (20) re, di malekê de rûnişt û dîsa bû qurbanê wahşetekê. Xezûrê Rojda, tiyên wê û kurê apê Sabahattin G. Ekrem G. yê û kurên wî dest û lingên wê girêdan û bi kêrê ve, pozê Rojdayê birîn. Ekrem G. û kurên wî, piştî bûyera di 11ê Adarê pêk hat de, hatin girtin.

15 parêzerên jin tevli dozê bûn

Ekrem G. û kurên wî, bi xwesteka 15 salan ve hatin darizandin, lê Rojda ji ber tedawiya xwe tevli rûniştinê nebû. Ji Navenda Mafê Jinnan a Baroya Amedê, tevî dozê bûn.

Ekrem G. got: "Ji ber ku kurê min, di girtîgehê de bû, Rojda tim dixeydî û diçû mala bavê xwe. Me carek din, ew vedigerand malê. Rojekê, dema ez hatim mal, pozê Rojdayê hatibû birîn. Tu eleqeya min, bi bûyerê nîne." Turan G. jî, heman îfade da.

'Bi zilaman re, diaxif'

Feyyat G. diyar kir ku wî pozê

Rojdayê biriye û got: "Dema ku birayê me hat girtin, bûka me, bê destûra me diçû mala bavê xwe. Çend caran me vegerand. Lê sibê zû ji malê derdiket û êvarê vedigeriya mal. Vê yekê 3 rojan wisa berdwam kir. Rojekê, min ew teqîp kir, bi çar zilaman re diaxifî. Dû re, min got ew kêne? Wê jî got, tu nikarî ji min hesab bipirsî. Li ser vê, min lê xist û min bi kêrê pozê wê jêkir."

'Bi tenê nikare bike'

Bavê Rojdayê Musa û diya wê Şerîfe G. jî, li ser malbata Sabahattin G. îfade da û got: "Dema ku Sabahattin, tecawuzî keça me kir, me destûr da ku bi hev re bijîn. Eger bê exlaqîya keça me dîtîbin, bila ji me re bibêjin. Feyyat bi tenê serê xwe, nikare vî karî bike."

Dadgehê, biryara berdana Ekrem G. da, kurên wî bi girtî tîndarizandin, herwiha dosyaya kurê apê wan ku doza wî, di dadgeha zarokan de, dihat dîtin jî, wê bi ya wan re bibe ye.

Xwestin tecawuzî wê bikin

Pozê Rojdayê, bi operasyonekê hat dirûn. Ew êdî, tevî zaroka xwe, bi malbata xwe re dijî. Rojdayê diyar kir ku roja bûyerê, ew li mal radiza. Ekrem G. tevî kurên xwe, dest û lingên wê girêdaye û jê re gotiye, 'tu o... yî, lewma jî emê pozê te jêbikin.'

"Pêşiyê xwestin tecawuzî min bikin. Ji ber ku pozê min hatibû birîn, gelek xwîn diherikî. Ji bo ku xwîna bidin sekinandin, genim kutan û li pozê min dan. Selahattin tecawuzî min kiribû, lewma jî ez neçar mam ku bi wî re bizewicim."

Malbatê giliyê Sabahattin kir û hat diyar kirin ku bi îdfaya tecawuzê, wê di derbarê Sabahattin G. de, lêpirsîn bê destpêkirin.

Lî gorî lêkolînên ku Navenda Jin a Amedê (KA-MER) di nav 13 hezar 673 jinan de pêk anî, ji aliyê zîlam û malbatan ve, jinên zewicî, bi cezayên derî mirovahî tîndarizandin.

Cezayê birîna tilf û poz didin jinê

Di encama rapora lêkolînê de, ku Amed, Mêrdîn, Riha, Batman, Çewlîk, Colemêrg, Wan, Sêrt û Qersê hat kirin:

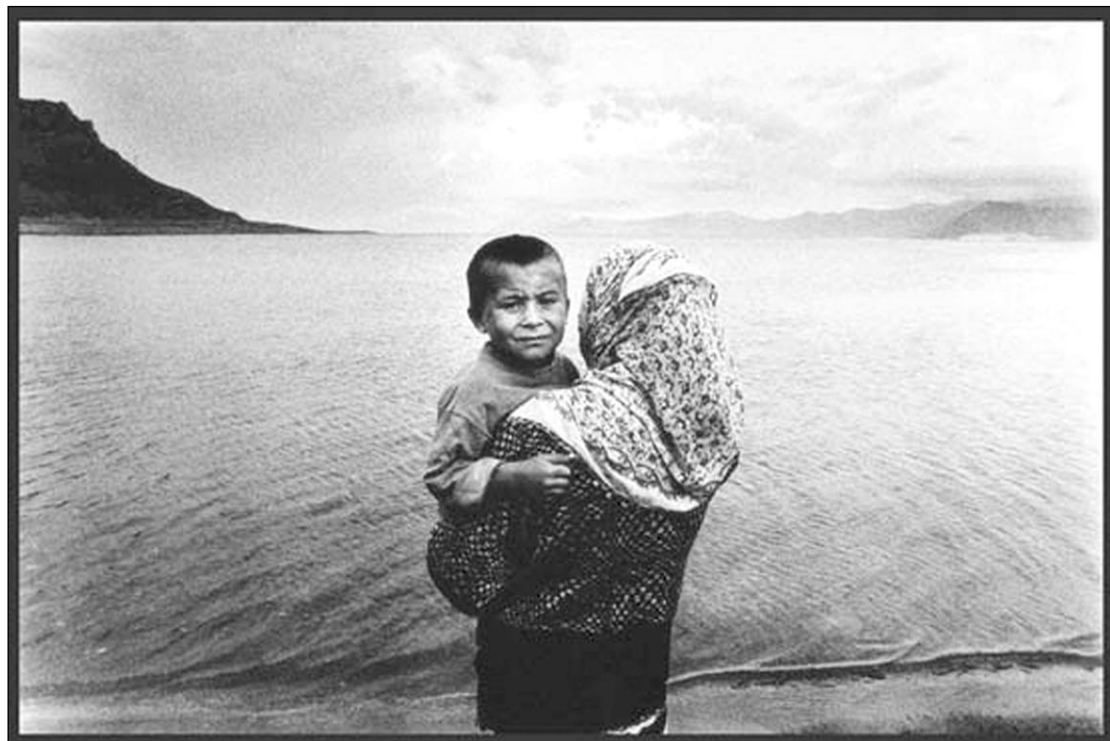
Ji bo jinê cezayê herî mezin, birîna tilf û poz, por qutkirin, organa cînsî qaxkirin, birçî hiştin, kezzap li ser de kirin e.

Jin dema ku ji radyoyê stranên bixweze, here sînamayê, derveyî xwesteka malbatê here derve, dereng hatina malê, li dijî malbatê zîlamê xwe derketin, tîkiliyên ne li gorî malbatê jiyandin, bi cezayê birîna tilf û poz ve, tîndarizandin.

Eger keça zewicî, ne bakîr be, porê wê qut dikin û dişîna mala bavê wê. Dema ku keçek porê wê hatibe qutkirin, hemû kes dizanin ku ew ne bakîr ye. Ev kewneperestî, ji bo kuştinên li ser navê namûsê, dibe bîngehek...

Navênda Nûçeyan

Jin û dûrbûn (II)

Dûrbûn weke rûyê mirinê sar e. Carnan di aliyê fîzîkî de û carnan jî di aliyê hestî de, em ji hev dûr in. Hestî me weke penaberên di qafesa dil de, tim biyanî ne. Û rêwîti dest pê dike.

Ber bi sînorê dilan ve diherikin peyv, lê nayên ziman. Êşa hezarê salan dikişîne dil û ji derzîna ziman vedigere, bêdengiya xwe dibarêze dîsa. Torintiya bizavê ye ev jî...

Hevala min a herî baş dilê min e. Ez diaxifim, ew tim guhdarî min dike bê deng...Ev ji bo rêwîtiya hundirîn rast e.

Weke mûcîdekê, hestî xwe yê tîgîhîştî dihise. Ji aliyê din ve, tu mirov î, bi cîvakê re dijî û nasnameya te ya jinê li dijî kevneperestiyên cîvakê yê hezarê salan tîdikoyê. Yanê hem bi hev re û hem jî li dijî hev...

Ji dema xweda-qalan borî mirov û derket asta xweda û bû xweda. Qet ji asîmanan peya nabe zîlam, lewma jî û lew ma jî...

Dema em bi vî rengî diaxifin, hevalên me yê zîlam carnan gelek aciz dibin. Di fikirîna ku em ji zilaman nefret dikin. Hemû tişt bi dijberê xwe ve heye. Yanê

A. Avesta Aydın

bavê me, birayê me zîlam in, lê em nikarin weke xwesteka cîvak û sîstemê ji wan hez bikin. Têkoşîna me ji bo heskirîneke rast e. Jin û zîlam, weke av û agir; hîv û roj in. Weke hûn jî dizanin hîv û roj, di heman demê de, hîlnayên û di heman demê de, naçin xwarê. Tenê dema ku hîv û roj tîndarizandin, dikarin wekhev bibin. Ji bo heskirînek rast, pêwîstî bi wekhevîyê heye. Di cîhanek ne wekhev de, hezkirînek rast naafire bi nêrîna min. Heskirînek bi rengê xwesteka cîvakê û nêrîna mulkiyêtiyê bi xwe re tîne. Asta wê ya herî dawî jî zewac e. Bila şaş neyê fêmkirin. Em nabêjin, çima dizewicin. Ev terciha ta-kekes e û bi hezaran sedemên vê hene. Aliyê cîvakî, aliyê aborî, aliyê namûs dîtî-nê û hwd.

Rojekê, hevaleyê min mînak da û got: Rojekê bavê min û diya min ji min re gotin em dixwazin te bizewicînin û keça fi-lankesê ji te re bixwazin. Bavê min got ge-lek xweşik e û keça axakî ye, diya min got, gelek paqij e û baş pêz didoşe. Min jî ew keç dît, em zewicînin û ez gelekî ji wê hez dikim. Dema ku min pirtûkên hostayê mezin ên li ser malbatê xwendin, nakokiyên min zêde bûn. Min jîneke li gorî pîva-nê bavê xwe xwest. Gelo kîjan taybetmen-diya wê xîtabê bavê min kir, an jî kîjan

taybetmendîya wê xîtabî diya min kir? Ew pirs niha di serê min de, bi wate bûn.

Yanê bavê wî hevalî, jîneke li gorî pîva-nên xwe, jê re xwest, diya wî malovaniya bûkê hes kir. Vê pîrsê bi salan di mêjiyê wî hevalî de deng veda, lê niha bi wate bû. Yanê dema ku jin bi zilamekî re dize-wice, di heman demê de, bi malbata zîlam re dizewice, bi cîvakê re jî dizewice. Jina ku bi xweda ve zîlam nas dike, bi bav û bira ve, jiyana xwe didomîne, êdî bi zila-mê xwe ve, jiyana xwe bi dawî dike. Lewma ez dibêjim, lewma min behsa gera hundirîn kir. Li wir tenê ye. Divê pêşiyê dest bi rêwîtiya hundirîn bike, dakeve kû-rahiya dilê xwe. Li ser birînen xwe rawes-te û dû re jî, ji bo dermankirina wan birî-nan par ve bike. Divê neyê ji bîrkirin ku ew birîna ne birîna kesekê tenê ye.

Jin li Kurdistanê, hê jî li ser navê namûsê tîndarizandin. Di êşkenceyan de, rastî destdirêjiyê tîndarizandinê dike par ve nake û wek qederek rûreş dihesibîne...

Mora xwe, li jiyana jinê dide, rûreşî. Êşkence, tecawuz, bînpêkirina mafê jinê, ne qeder e.

Jina Ewropî, bi dilekî xemgîn li jinên Rojhilatanavî mîze dikin, lê nizanin ku heman qederê ew jî par ve dikin. Li Ewro-payê, di navbera çend saniyan de, nizanîm çendî jin, rastî tecawuz û tacîzê tîndarizandinê. Yanê di aliyê aborî de, hîç pîrsgirêka wan jî nî-ne. Dikarin karê xwe tanzîm bikin, tenê bijîn, lê azadî ev jî nîne.

Em carek din, dilê xwe yê jin. Li wir avabikin cîhanek wekhev û dû re, êşên xwe, hesretên xwe parvebikin.

Çand, cografîyayên cûda de, heman pîrsgirêkê dijîn, zîmanê me çî dibe bila bi-be, em jin dikarin hevdu fêmkirin.

Bîr nekin, jîmanê dil heye...

Jin di Festîvala Zîlan de digihêjin hev

“Bi hezaran jin wê bi rengê xwe, bi çanda xwe ve, taxan tijî bikin, lê wê bi dengêkî, li dijî şidetê, li dijî şer û dakirkeriyê bisekinin û herwiha wê di cîhana jinê de, bi dengê jinê, aştî û edaletê bixwazin.”

● *Di aliyê siyasî de, girîngiya vê festîvalê ji bo Kurdan çiyê?*

Festîval, li ser navê şehîd Zeynep Kinaci ango Zîlan, tê li darxistin û weke tê zanîn 30ê Hezîranê, salvegera şehadeta heval Zîlan e. Di salên derbasbûyî de, me weke Teygera Jinan, şev û meşên li ser wateya vê roje, li darxistin. Lê di du salên dawî de, me biryar girt ku ji bo ku bibe bersivêk bi wate, festîvalêkê lidarbixin. Her wiha şehadeta heval Sema jî, di meha Hezîranê de ye. Me xwest di pêşengtiya jina Kurd de, vê festîvalê lidarbixin. Heval Zîlan jî, ji bo me sembolek e. Hem ji aliyê tekoşîna azadiya netewî ve û him jî, ji aliyê tekoşîna azadiya jinê ve sembolek e.

● *Yanê hun dibêjin ku em weke jin pîrgirêkên navnatewî, bi nêrînen navnetewî çareser bikin û ji herêmê dest bi mezinkirina hedefên xwe bin. Hun dikarin vê mijarê hinekî vekin?*

Bêguman, di festîvala me ya îsal de, sloganên ji bo cîhanek ekolojîk-demokratîk, jin aştî û adalatê dixwezî. Di mesajê de, gelek alî hene. Niha, cîhan bi xitimandina sistêmê re rû bi rû maye. Em dizanin ku sistêm bingehê xitimandinê ye, ji sistêma bavixsalarî ya 5 hezar sal digire û xitimandina ku ev sistêm dijî, xwe bi şewazên cûda, xwe dide der. Weke mînak; Li welatên mezin, binpêkirina maf û wek meta bi karanîna jinê. Dîsa, dema ku em li welatên sêyemîn mêze dikin, bi taybetî cografyaya ku em lê dijîn, li Rojhilata Navîn, li Kurdistanê; birçîbûn, kuştinên li ser navê namûsê, tundiya di nav malbatê de, gelek zêde ye. Di aliyê rêxistinîna jinê, pêşxistina zanebûna jinê de, rêxistinîna û azadî, ji bo jinê şertê herî mezin e. Pêşengtiya vê jî, jina Kurd dike û bi vê festîvalê, me xwest balê bixşînin li ser vê xalê.

● *Ev festîval, wê jinan di kîjan astê de, bigihîne hev?*

Weke min gotibû, mesajên ku em dixwazin bidin raya giştî ya derve û hundir, ew mesaj naveroka siyasî ya festîvalê tijî dike. Heval Zîlan weke şehîda azadiyê, sembolek e. Ji bo bîranîna wê hat lidarxistin. Bi taybetî jî, asta jiyanê azad û rêxistina jinê derdixê holê. Di tekoşîna azadiyê de, asta

ku jina Kurd gîhiştîyê, bi mesaja xwe, wê jinên cîhanê hembêz bike.

Ji ber ku şideta li dijî jinê, reng, cîns û netewê nas nake. Ji bo ku jina Kurd pêşengtiya jinên cîhanê bike, mesaja wê ya siyasî heye. Ji aliyê din ve jî, bilî ku jinê tenê bi rengê siyasî, bi jiyana der ve bide nasandin, keda jinê, ji aliyê huner, çand, cîvakî û di jiyana de, hatîna jinan ya cem hev jî gelek girîng e. Yanê ji bo ku, keda jinê, hilberîna jinê, nixrên ku jinê afirandin bi hev nasandin û bi cîhanê nasandin, ev festîval gelek girîng e.

● *Jinên ji kîjan aliyên û ji kîjan welatan, wê tevî festîvalê bibin?*

Festîval li Ewropayê çêdibe. Wê piraniya jinên li Almanya, Fransa, Belçîka, Hollanda û jinên ji welatên din ên Ewropayê tevî festîvalê bibin. Wê piraniya jinên Kurd, tevî festîvalê bibin yanê. Lê belê rêxistinên jinan ên Ewropayê, weke mînak; jinên Fransî, Alman, Yewnan, Belçîkî, Hollandî û dîsa jinên Tirk jî, wê tevî festîvalê bibin.

● *Bernameya festîvalê wê çawa be?*

Festîval ji du beşan pêk tê. Di beşa yekemîn de, bernameya herêmî heye. Di vê beşê de, em difikirin ku li taxa festîvalê, di konan de, hem dîroka jinê, hem jî keda jinê daynin holê. Di konekî de, tabloyên jinên ressam wê bîna nîşandan. Di konekî din de, kincên netewî yên jinên Kurd û jinên cîhanê wê bîna nîşandan. Di konekî de, dengbêjên Kurd, wê bîna nasandin. Di konekî de jî, pêşengeha fotografên jinan, pêşengeha pirtûkan û hwd. wê hebin.

Ji bilî vê, bi beşdariya panelîstên ji Rojhilata Navîn, Tirkiye û Ewropayê, wê panelên li ser jin û ekolojîyê bîna dayîn.

Beşa duyemîn, bernameya sahnê ye. Ev bername jî, saet di 14 an de, destpê dike.

Ji Kurdistan, Rojhilata Navîn, Ewropayê, hozanên bi nav û deng, wê di bernameyê de cih bigirin. Dîsa komên şanoyê, komên mûzîk ên jinên biyanî jî wê di bernamê de cih bigirin. Parlementer û siyasetmedarên jin jî wê weke axaftvan tevî bibin. Di standên xwarinê de, xwarinên Kurdî wê bîna nasandin.

● *Hun yek ji komîteya amadekarî ya 2. Festîvala Jin a Zîlan, taxa festîvalê çawa xeyal dikin. Wê li taxa festîvalê, jin bibin navê kîjan dîmenê?*

Naveroka festîvala me, ji bo cîhanê Demokratîk -Ekolojîk, jin aştî û edaletê dixwezî. 18ê Hezîranê, li bajarê Almanya Gersen Kirchenê, di çavên min de, wisa bi wate dibe. Bi hezaran jin wê bi rengê xwe, bi çanda xwe ve, taxan tijî bikin, lê wê bi dengêkî, li dijî şidetê, li dijî şer û dakirkeriyê bisekinin û herwiha wê di cîhana jinê de, bi dengê jinê, aştî û edaletê bixwazin. Cîhanê ku wê afirandîyê dîke jiyane li ber çavên min derbas dibe..

● *Mesaja ku we dixwest bi afîşê bidin, çi bû?*

Ressameke jin, afîş xemiland. Piştî nêrînen li ser jin, jiyana, hêşînahî, ekolojî û cîhanê, tiştêkî bi vî rengî derket holê. Kulîlk, hêşîmayeke ku piştî zivistanê derdikeve. Piştî berf û barana zivistanê, bingehê jiyana ji biharê re dibêje merheba ye. Di nav gulê de, jin heye. Ev tîkiliya di navbera jiyana û xwezayê de tîne ziman. Dîsa rûyê jinê ber bi rojê ve ye. Yanê hêza xwe ji rojê hildide, bi rojê re dibe yek û ji cîhanê re dibêje rojbaş... Mesaja me, ji vê nêrînê afirî...

2. Festîvala Çanda Jin a Zîlan, wê di 18ê Hezîranê de, li Almanyayê were li darxistin. Em jî, ji komîteya amadekarî ya festîvalê Arjîn Dersîm re, derbarê naverok û amadekariya festîvalê de, axifin.

● *Di amadekariyê de, çi astengî derketin pêş we. We ji jinên neteweyên din jî piştgiştî girt an na?*

Îsal cara duyemîn e ku em festîvala Çanda Jinan a Zîlan pêk tînin. Lewma jî di aliyê tecrube

de kêmasiyên me derketin. Festîvala par ji bo me bû tecrûbeyek. Di vê mijarê de me anket çêkirin. Ew anket me ji sîteyên înternetê, rêxistinên biyanî yên jinan re jî şandin. Hin cihan bersiv dan xebatên me yên anketê. Dema ku me dest bi civînên xebata amadekariya Festîvalê kir, nêrînen ji anketan derketin ji me re bûn bingeh... Me ji rêxistin û jinên biyanî alîkariyek mezin nedît. Lê belê, di dema amadekariyê de, alîkariya hin hevalên Alman bû. Hem ji aliyê pêşniyaran ve hem jî, ji aliyê tevîbûna civînan ve...

2. ZILAN Festivala Jinan Frauen Festival

Kultürel ve sanatsal aktiviteke

Sark Çand ve Dengbêjî, Zîlan Kadın Kewşamlana sergîlê, Ekoloji ve Kadın Konulu Panel, Kadın İyaset ve el sanatları sergîlê, Fotoğraf sergîlê

Programm:

- Rojda
- Selda Bağcan
- Beser ve Gulistan
- Nijmen Abdullah
- Deniz Deniz (Hiphop)
- Filya İradi (Alman Kadın Müzik Grubu)
- Yaman Dans Grubu
- Sarya Tiyatro Grubu
- Konuşmacılar ve Mesajlar

-Ji bo Cîhanê Demokratîk-Ekolojîk Jin Aştî û Edaletê dixwazin
-Frauen wollen Frieden und Gerechtigkeit - für eine ökologisch - demokratische Welt

Datum: 18.06.2005, 10:00 Uhr
Ort: Amphitheater, Grothussstrasse 201, 45883 GELSENKIRCHEN

Wekî çav nêzîk....

“Em lêborîna xwe dixwazin. Heta dawiya temenê xwe emê barê tevkujiya Bisho hilgirin. Em nikarin xwe ji vî barê dûr bixin. Ev tevkuji pêk hat, lê em ji mexdûran naxwazin ku wê ji bîr bikin, em dixwazin me efû bikin; bila me efû bikin.”

Ne dûr, berî niha bi sê rojan min xwe di nav diwarên reş û tarî yên jixweber çêbûyî de; di nava kevneşopîya ‘ji bo miriyan ne tenê dua, stran ji divê bêne gotin’ de dît. Nivê şevê derbas bûbû, bi nivê din ê mayî re li ser maseyê rûniştim û çaroka yekem a straneke di ber xwe de got: “Xemgîniya li ser porê te yê reş, kedera min hiltîne, wekî bilbilê xerîb”. Çiqas sosret bû ne wisa di destpêka

nivîsê de ev stran. Raste... Straneke 23’ê Nîsanê ye. Li dût zarokekî maye. Zarokekî ku laşê wî ji berikan qulî qulî bûye... Nivê şevên min di rojêke gulanê de çûye, bi nivê din ji ez stran dibêjim baş-xerab.

Soren Kierkegaard dibêje: “Ma tu nizanî, di wextekî şevê de her kes rûpoşên xwe derdixe? Yan tu dibê qey ên naxwazin rûpoşên xwe derxin, berî zengilê nivê şevê lêxe, dê ji holê wenda bibin? Baş e ma ev yek cegeza te naşikîne, hêviyên te

naqedîne?” Kî ye ev zîlam? Gelo gotineke pir mezin gotiye? Na, vê gotinê di serê pirtûka ‘Komîsyona Rastî û Pevkirinê’ ku piştî pêvajoya xwînî ya li Başûrê Efrîqayê hate damezirandin, cih girtiye. Ev pêvajoya li Efrîqaya Başûr ku zêdeyî bîst salan dom kir, bi kuştinên xwedîrûpoş, mirinên di bin çav de û wendahiyan, yanî bi van tiştên ku bi me xerîb nayên, tije ye.

Ne xerîb e, ew qasî nas e ku dema hinekî din min li vê pêvajoyê kola, min nêzîkî li gotinên beşên din ên vî stranê kir. Îtiraf, wekî artêşa bipergal, kafiye ji wekî zarokên ku xwe li vî alî wî alî vedîşêrin ...

Dema min li vê pêvajoyê dikola ez ketim sêhra bi qasî çavekî nêzîkbûna efû û aştiyê. Em bêjin hûlyayek rastir e. Çimkî mejî bi qasî tayên meqesbkirî yê li qeraxa jiyana me ya qusandî bi hêsanî tê verîandin, avêtin û qetandin. Ji bo ku em bi nexweşiya jibîrkirinê nekevin, yan jî ji bo êdî ev nexweşî li nivşên din bandorê neke, divê tiştin bêne kirin. Û bê ceribandin bê ka ev model çiqasî li me tê.

Ji avakarên komîsyonê Alex Boraine hemû qonax girtine dest. Di serî de tiştê ku hilgirtine dest, piştî ev qas êş û jan nekarîna avakirina ciwakeke nû. Belê, ku destên beşeke mezin ketibin nav xwînê û beşeke girîng hîn hêrs û kînê di nava xwe de dihevinê de çawa bê avakirin jiyaneke nû. Bersiva vê lêgerînê gele-

kî balkêş hatiye dît: Komîsyona Pevkirin û Rastiyan... Dê her kes, ji bindestan heta serdestan, heta wezaretîyan, ji mexdûran heta tetikêşan serboriyên xwe vebêjin... Dê sêdar werin dît in lê mijara ‘cezakirinê’ xala ku vê modelê tam dike tecrûbeyek. Wekî em hêvî dikin, dê wan nedîn ber çekan, wan îdam nekin. Heta dê komîsyon sêdaran têxe bin parastinê. Pêvajoyeke wiha ye...

Jinên navsere bi fistanên xwe yê rengo rengo kuştina zarok û mêrên xwe wekî çirokeke tirsnaq vedibêjin. Radyo û televizyon her roj nûçeyên mirinan diweşînin. Û pêvajoyek di tevahiya civakê de wekî tayekî vedirîşe, vedibe. Bi taybetî mexdûr dibêjin qe nebe ji vir û ha de ewê rihet bijîn. Ên kuştina sêdaran dixwazin tune ne. Bexşandî, wekî ava pîroz ji ser zimanê her kesî diherike. Wekî mînak, Serkanê Serheng Schobesberger, di dema hevdişina vevkujiyê de ji komîsyon û kesên li salonê re wiha dibêje: “Em lêborîna xwe dixwazin. Heta dawiya temenê xwe emê barê tevkujiya Bisho hilgirin. Em nikarin xwe ji vî barê dûr bixin. Ev tevkuji pêk hat, lê em ji mexdûran naxwazin ku wê ji bîr bikin, em dixwazin me efû bikin; bila me efû bikin. Ez ji wan tika û rica dikim ku leşkeran bihewînin nava xwe û bi civakê bidin qebûlkirin û fêm bikin bê ew di bin çewisandineke çawa de ne. Lê encax ev ji destên min tê.” Guhda-

rên ku di nav wan de mexdûr jî he ne, ji bo vê axaftina Schobesberger li çepikan didin.

Komîsyon bi zor û zehmetî, di bin giraniya vê rastiye de ku dê kêşe li vir bi dawî nebe xebatên xwe dimeşîne. Bi pêşveçûna xebatan re biryarên cihê jî tene girtin û bangî hikûmetê tê kirin ku kesên di vê pêvajoyê de hatibûn koçberkirin li warên wan werin veqetandin û baskên hikûmetên berê ku li saziyan cihê cihê belav bûne jî ji hev bêne veqetandin. Encam, sistemeke nû ya li ser bingeha efûkirin û bêtîniyê avakirî.

Baş e, ev giş ji ber çî bûn... “Ji bo em carekê bifikirin”... Qet nebe em li ser îxtimala efûkirinê bifikirin. Li Tirkiyeyê tiştêkî wiha dibe, mimkûn e, nizanîm. Lê tiştê ku dizanim, ew e ku ez wekî dûrahiya çavekî, nêzîkî straneke nivcomayî me.

Bifikirin, her kes, her kesê ku têkilî xwînê bûne, her kesên nivcomayî, di saloneke mezin de li dora agirê efûkirinê xwe germ dikin. Wekî dûrahiya çavekî nêzîk...

Pêşniyaza min ku hûn pirtûka ‘Hakikatler ve Uzlaşma Komisyonu Deneyimi (Komîsyona Ceribandina Pevkirin û Rastiyan)’ bixwînin. Hûnê xwe li wê salonê li cihêkî bibînin. Êdî wijdan kîjan kursiyê qebûl bike...

Wergir: Evîn Ronî

Jinên afirener ê nirxên bi rûmet

Zilan bangake mezin bû û aliye wê ku herî zêde min girîngî dayê ew bû, ku çalakiya xwe pir bi rêxistinîkirî, jîndar, bi wêrekî û bi plan kir. Di jinê de aliye ku mirov herî zêde jê re rûmetê nîşan bide ev e. Bi taybetî jî ev têgihîştineke pir kûr e û li gorî min helwesta herî bi rûmet e. Şeweya Zilan nîşan daye, ew şeweye ku ez dixwazim jîndar bikim. Kesayeta Zilan di vê wateyê de çî ye? Kesayeta rêxistinbûnê, azadiyê, dilsoziya herî mezin a bi jiyane û kesayeta êvînê ye.

Zilan bersîveke wiha da: “Ezê jina qirêj bişewitînim û rihê wê bişînim ezmanan.” Ne wisa? Bangêk û çalakiyêke çiqas bi têsîr e. Ez her tim dibêjim: Rastiya Zilan, rastiya Zeynep Kinaci ji bo me wasiyetek e. Ji felsefeyê heta estetîkê divê em bersivê bidin pirs û helwesta wê. Divê em çawa bersivê bidin? Bi jiyaneke hêja, jiyaneke xwe?, hezki-rineke mezin û weke hêza afirener û bi çêkirina tevneke bi wate ya jiyane dikare bersivê bide dayîn.

Rastiya Zilan tê wateya berovajîkirina pêvajoya jina ku ji Îstare heta Zilanê ev hezar salin hatiye daxistin. Ber bi bilindkirinê ve guhertina vê pêvajoyê ye. Ev jî bo Gelên Rojhilata navîn jî bihareke azadiyê ya rast e. Ji xwedavenda Îstare an jî ji Starê-Sterka ber bi çûyîna Zilanê ve girêdaneke seyr heye. Keça Zilan an go ya bi navê Zeynep çî kir? Hûr û kûr fikirî û jî rejîmê nefret kir. Heta ku careke

din mêrê rejîmê neyne bîra xwe, ew mêr înkâr kir. Dîsa jiyana şexsî ya ne bi rêxistinîkirî red kir. Bi her awayî red kir û weke îfadeya van bi giştî çalakiyêke gelekî bi rêxistin, bi plan û bi hêza xwe ya cewherî pêk anî.

Dilsoziya hemû jinan, xweşikbûna wan û bedewiya wan, hîn zêde şervaniya wan heyecanê dide min. Di vî warê de êdî jin bi awayekî klasîk nikare bibe ‘jinik’ a kesekî. Di kesayeta Zilan de êdî wateya wê gelekî eşkere ye. Mêr jî di vê wateyê de êdî nemaye. Eger hişê we hebûya, hûnê bizanîbana ku mêr êdî nikare weke mêrê berê bî jî. Bi wê çalakiyê êdî xelesa dawî hatiye destnîşankirin. Piştî kesayeta Zilan zelal bû, piştî wê hemû mêrîtiya berê ji holê rabû û mir.

Ji bo bîranîna hevala Sema Yu-ce, ez çend gotinan bêjim. Ev mîltana jin ya hêja, 21 Adarê êvara Newrozê, li hemberî operasyona îmhayê ya faşîst û kesayeta bêxêr ya xiyanetkar, bi çalakiyêkê bedena xwe dide ber agir û demeke dirêj bedena wê li ber xwe dide, di 17ê Hezîranê de nefesa xwe ya dawî dide. Ev yek jî çalakiyêk bi rengê qehremaniyê ye. Weke tê zanîn, hevalê Fikrî Baygeldî jî di vê rojê de ji bo bîranîna hevala me, çalakiyêk bi heman rengî lidarxistibû û şehîd ketibû. Ev çalakiya wan bi wate ye. Bê guman ev çalakiyên wisa ne, ku divê li ser kûr û hûr bê fikrandin û hin ders bînin derxistin. Bi hêza cewherî, bi agir xwe şuştin, bi agir saffîkirina hêzbûn û bêhez-

bûn, paqijî û qirejiyê em dikarin weke saffîbûnê jî binavbikin. Me jî Sema Yu-ce nas kir. Di nav me de jî perwerde dîtibû. Bawer dikim navê wê yê di wê dewreya me de Serhildan bû. Her tim bi rihê serhildanê jî jiya ye. Sitûyê xwe li ber kesî xwar nedikir, dev ji serhildanê benedida û kesayetêkê wisa ye ku her ku diçe dixwaze vê yekê hîn bêtir watedar bike. Xwediyê nixandineke kûr û gelek nameyan e. Bê guman emê kesayet û rewşa wan bi awayekî dorfireh binixînin.

Rastiya Sema tê wateya jina şervanê azadiyê ya mezin ya ku teslîmî mêrê ketî û bêevîniyê nebûye. Rastiya Sema tê wateya xwediyê nasnameya ku di serketin, êvîn û xweşik-

bûnê de bi îsra e. Di kesayeta jinê de hilweşandina koletiyê û di jiyane de lêgerîna serketinê ye.

Têstreke mezin li min kirin’

Zilan û Sema ji bo di warê jiyana azad ya mezin de, di warê jinê de bibin îfadeya wê, têkoşîneke mezin dan pêşîya xwe. Di vê çarçûweyê de eger hinek jî, mijara gotinê kesayeta Zilan be, ya ku herî bi hêz wê şopandiyê Sema Yu-ce û hinek jî heval Fikrî Baygeldî ye. Di vî mirov aliye wê yê herî xweser e jî bîne ziman. Hêz, cesaret û fedakariyêke mezin e. Aliyê wê ya xwerû û kêr jî divê em pêk bînin û rastiya wê îspat bikin.

Bi taybetî tînin ziman ku xwe ki-

rîne goriya min. Ji bo ewlehiya wan a herî mezin jî bi taybet navê min tînin ziman. Bi awayekî din, vî çalakiya xwe, wasiyetî me dikin. Di rastiye de pir bi bawerî ku ezê mezinbûna vî çalakiyê derbasî nav gel, mirovahî û têkoşinê bikim. Ya herî girîng jî berpîşyariyêke wisa didin min ku ez vî yekê hur bikolim û encamên pêwîst jê derxînim. Ev hatine nivîsîn, hemû bi belge ne. Nameyên bi cewher in. Hemû rastiyan ku divê bînin gotin, bi rengêkî têkûz nivîsandine. Her gotinekê jê gelekî bi rûmet e. Hevokên herî xweş tê de hene.

Zilan hîn teorîk, hîn bi prensîbe û Sema jî hîn zêde bi pîrgirêkan re mijûl dibe û di kesayetiya wê de temamkirina hewldanên pratîknê heye. Ji aliye ramanê jî nîşan dide ku kesayeta mîrekî dilsoz çawa dikare ji nû ve şêkil bigire û li gorî vî bersîveke gelekî hestiyar û watedar heye. Ji xwe ew jî tîne ziman. Ev pêkanînen gelekî mezin in. Tenê ne gotinên mezin in, her-wisa çalakiyên mezin in jî.

Mîn dikarî ewqas xwe çalak û bi gewde bikim. Ez dixwazim hîn bi hêz û bi têsîr bim. Ev çî salan zêdetire ku ez bi vî rengî têkoşame û şer anîye heta vî astê. Peydabûna Zilan, têsîreke mezin li ser min çêkir. Niha di vî sala dawî de di vî çarçûweyê de ji bo ez xwe bigihînim azadî, jiyane û cewhera jinê, min xwest ez bi cesaret tevbigirim.

Rêberê Koma Komalên Kurdistanê Abdullah Ocalan

Spaanse Docufilm Kinderhuwelijk in India

Ondanks het feit dat de Indiase grondwet verbiedt worden er jaarlijks duizenden kinderen uitgehuwelijkt. Kinderhuwelijk is nog steeds een major issue in India en treft jaarlijks miljoenen mensen aan.

Geschokt door de cijfers van kinderhuwelijken besloot de Spaanse regisseuze Eva Diaz dit onder de spotlights te brengen. Haar docufilm "Shakti" wordt tijdens de ImagineIndia film festival in Madrid vertoont.

Diaz's film, die samenvalt met het Internationale Jaar van Indiase Vrouwen, is benoemd naar de Hindu concept die een afbeelding is van de manifestatie van de vrouwelijke kosmische energie.

Voor Diaz, een uur lange documentaire, onder de titel "de kracht van de vrouw", is het hoogtepunt van lange research en shooting die heel veel energie en toewijding eiste van haar.

"We wilden laten zien hoe sommige vrouwen er hun best doen om wat te laten veranderen in de maatschappij. Het was een lange process, maar tegelijk ook hartverwarmend om te zien hoe vrouwen daar vastberaden zijn om onafhankelijk en eisend te zijn", vertelt Diaz.

Daarnaast voelde Diaz de nood om de boodschap over te brengen over de kinderhuwelijken die de dag van vandaag nog plaatsvinden in meest welvarende gebieden van India zoals Rajasthan.

Sinds 1929 mogen meisjes van jonger dan vijftien niet trouwen. In 1976 werd die wet geamendeerd, waarbij de huwbare minimumleeftijd voor meisjes tot achttien en voor jongens tot eenentwintig werd opgetrokken.

De film volgt de ervaring van een groep meisjes, in het bijzonder Savita. Een negenjarige meisje die wordt voorbereid voor haar huwelijk met een jongen die zij niet kent, terwijl de stem van de commentator verteld dat er in India jaarlijks 30 miljoen kinderen gehuwd worden.

Het kinderhuwelijk is immers strafbaar, maar nog steeds geldig, tenzij de betrokkenen een rechtszaak aanspannen.

De problemen die kinderhuwelijken met zich brengen, zijn bekend: hoog analfabetisme, hoge

kindersterfte, een lagere levensverwachting van vooral de vrouwen, een hoger geboortecijfer en een veel hogere kans op fistula, een aandoening waarbij vrouwen tijdens het baren scheuringen oplopen van de blaas en het geboortekanaal, wat leidt tot incontinentie en vaak verstoting.

Armoede alleen is in elk geval geen afdoende verklaring. Het fenomeen moet volgens Indiase sociologen vooral beter worden bestudeerd. Zelfs over de cijfers is men het oneens. De ene zeggen dat het een tragedie is die 65 procent

van de Indiase jongeren treft, anderen hebben het over 57 procent en nog andere studies geven veel lagere cijfers.

Vast staat wel dat kinderhuwelijken alles te maken hebben met de lage status van vrouwen in het hele Zuid-Aziatische continent. In Nepal bijvoorbeeld zijn vier op de tien meisjes al gehuwd voor ze vijftien zijn, en in Bangladesh noemt driekwart van de zeventienjarige zich getrouwd.

Kinderhuwelijken zijn bovendien ook in Afrika erg wijd verspreid. In Niger is maar liefst 82

procent van alle achttienjarige meisjes getrouwd, in Oeganda ook meer dan de helft. Volgens een VS-studie zullen in het komende decennium minstens 100 miljoen meisjes voor hun achttiende trouwen, en honderdduizend per jaar zullen door veel te vroege zwangerschappen fistula ontwikkelen, doorgaans met sociale uitstoting tot gevolg.

Door Sebelan Kılıç

Herinneren trauma verhoogt kans op PTSS

Naast factoren als eerdere trauma's en lichamelijk letsel blijkt het zich kunnen herinneren van een traumatische gebeurtenis een ander belangrijk risicofactor voor een Posttraumatische Stress Stoornis (PTSS) te zijn. Dit concluderen onderzoekers in een artikel dat gepubliceerd is in de American Journal of Psychiatry.

Tijdens dit onderzoek is bij 120 personen, met licht traumatisch hersenletsel, de herinnering aan het trauma nagegaan door middel van zowel een psychiatrische evaluatie als een zelfevaluatie. Het geheugen is direct na het trauma getest en wederom na perioden van één week, drie maanden en zes maanden.

Uit de resultaten blijkt dat 14% van alle

proefpersonen zes maanden na het trauma voldeed aan alle criteria van PTSS. Van de 55 personen die zich de traumatische gebeurtenis herinnerden, ontwikkelde 23% (13 personen) PTSS. Daarentegen kregen slechts 4 (6%) van de 65 personen die geen herinnering hadden aan het trauma PTSS.

Personen die zich de gebeurtenis konden herinneren hadden significant meer kans om PTSS te ontwikkelen dan de personen die geen herinnering hadden aan het trauma. Het verschil tussen deze twee groepen kwam met name tot uitdrukking in het herbeleven van het trauma. Om na te gaan welke personen een verhoogde kans hebben op PTSS benadrukken de onderzoekers het belang om binnen 24 uur na het trauma te onderzoeken in hoeverre de slachtoffers zich de details van de traumatische gebeurtenis herinneren.

Wat is PTSS?

Een posttraumatische stress-stoornis is een angststoornis die ontstaat, wanneer een trauma om de een of andere reden niet goed verwerkt kan worden. Onverwachte en schokkende gebeurtenissen zoals verkrachtingen, (auto)ongelukken, oorlogsgeweld enzovoort, leiden nadien vaak tot lichamelijke en geestelijke klachten. Dit soort stressreacties zijn normaal, want een schokkende ervaring tast alle veilige en vertrouwde kaders van het leven aan en moet verwerkt worden. Wanneer de klachten echter niet binnen afzienbare tijd vanzelf over gaan, is er sprake van een posttraumatische stress-stoornis. Het kan echter ook zo zijn dat mensen pas na maanden of jaren last krijgen van de traumatische ervaring. Dit betreft vaak slachtoffers van oorlog. Ook dan spreekt men van een PTSS.

Nieuwsredactie

Vrouwen Festival met internationale identiteit

Op 18 juni a.s. zal de II. Zilan Internationale Vrouwen Festival in Gelsenkirchen gehouden. Na het succes van de eerste wordt dit jaar de aandacht gevestigd op de internationale ontmoeting tussen verschillende culturen.

De leus zegt het al: "Vrouwen willen vrede en gerechtigheid voor een ecologische en democratische wereld". De voorbereidingen van het festival hebben inmiddels een hoge snelheid bereikt. De organisatie is vastberaden om het succes van vorige jaar te herhalen. "Wij hebben natuurlijk heel wat ervaring opgedaan door het vorige festival, dus wij zijn dit jaar met meer zelfvertrouwen aan het werk gegaan", zegt Arjin Dersim van het organisatie comité.

Tot nu toe verloopt alles goed geeft Dersim aan. "Het is middels geen makkelijk klus om zo'n evenement te organiseren, maar tegelijkertijd ook een enorme uitdaging voor ons allen", aldus Arjin Dersim.

Internationale Identiteit

Op 18 juni zullen er duizenden vrouwen vanuit de hele Europa naar Gelsenkirchen afreizen. Daar zullen ze alle grensposten, prikkeldraden en barrières breken en elkaar omarmen. "Daar verheugen wij ons heel erg

op" zegt Dersim met een brede glimlach vol hoop. "Het zal dan voor ons alle moeite die wij gedaan hebben afgelopen periode helemaal waard zijn om zoveel keuren en culturen zij aan zij te zien", aldus Dersim.

Een cultuurfestival

Het festival zal uit drie main programma's bestaan. Gedurende de hele dag zullen er verschillende optredens plaatsvinden op het hoofdpodium. Daarnaast kan het publiek ook deelnemen aan een plenaire over "Ecologie en de Vrouw". Verder zullen er verschillende tenten opgezet worden waarin foto expedities, volkskleding expeditie en tentoonstellingen van bekende schilders te zien zullen zijn. Voor de liefhebbers van de klassieke volksmuziek zal er ook een podia zijn waar er vrouwelijke Dengbej's verschillende volksliederen zullen vertolken.

Nieuwsredactie

Kadının varoluş macerası

Yazar Meltem Arıkan beşinci kitabı 'Zaten Yoksunuz' ile kadının varoluş yolculuğunda yeni bir adım atıyor. Bu kez bir kadının aşkı keşfederken, varlığıyla buluşmasını irdeleyen yazar, kadınları İstasyon'da aşk trenini beklemek yerine, trene binmeye çağırıyor.

Meltem Arıkan'ın "Ve... Veya... Belki...", "Evet... Ama... Sanki", "Kadın Bedenini Soyarsa" ve "Yeter Tenimi Acıtmayın" ile başlayan yazı yolculuğunu yeni romanı "Zaten Yoksunuz" ile yine Everest Yayınları'ndan sürdürüyor. Gerçeküstü bir dille yazılan "Zaten Yoksunuz", kadının varoluş yolculuğunda ileri bir adım. Çıplaklığıyla, bedeniyle tanışan kadının aşk ile varoluşunu keşfetmesinin anlatıldığı kitap, kadınları iç dünyalarıyla zorlu bir sorguya götürüyor.

Meltem Arıkan ile görüşüp, kadının varoluş mecrası, yeni kitabı ve yazı kimliği üzerine sorularımızı yönelttik.

İlk kitaplarınızda kapak isimlerinde de anlaşılacağı kimi muğlaklıklar vardı, şekillenmeye başladıkça acı tablo ortaya çıktı. Yeni kitabınız "Zaten Yoksunuz" bu yolculukta nerede?

İlk kitap "Ve... Veya... Belki"de aklında soruları olan ama soruların ne olduğunu da bilmeyenler vardı, ikinci kitap "Evet...Ama... Sanki"de ise bir şeylerin ucundan yakalamış ama onu da henüz tam bilemeyen bir karakter vardı. Varoluş yolculuğunda eğer sağlam bir adam atmak gibi bir derdiniz varsa "Kadın Bedenini Soyarsa" karşınıza çıkar. Çünkü soyunmadan varolamazsınız. Hem bedeninizi hem beyninizi koymak zorundasınız. Ondan sonra "Yeter Tenimi Acıtmayın" vardı. Çünkü eğer soyunabilerseniz, karşınıza korkularınız çıkar, şayet o korkuları aşarsanız etrafınıza bakarsanız ve ağzınızdan ilk sözcük; 'zaten yoklar olur'. O zaman da çoğalmak istersiniz, varoluşunuzu paylaşmak istersiniz, devreye bir aşk arayışı girer. Bu romanda hem 'zaten yoksunuz' diyen hem de aşkı sorgulayan bir roman.

'Yeter Tenimi Acıtmayın' kadının katmerleşen sorunlarını tanımlaya gidiyordu. Bu kitap için biraz daha mutlu sona yakın diyebiliriz.

Bu yolculukta bir şeyler iyiye mi gidiyor?

E tabii. Varoluş yolculuğunda ne kadar çok adım atarsanız, tabii ki acılarınız yine devam eder, tabii ki sorunlar yine devam eder. Ama siz daha sağlam olursunuz, gerçekleri olduğu gibi kabul etmeye başlarsınız. Her şeye rağmen işiniz biraz daha kolaylaşır.

Kitabın sonunda ise kadın hüznü eş geliyor. Hüznün artık kadının bir elbisesi gibi... Aşılabilir mi?

Aslında hüznün kadınlara çok yakıştığını düşünüyorum. Ben de çağıştırdığı şu oluyor: Varolduğunuz zaman aslında insanların ne kadar yapay, sanal, ne kadar iki yüzlü olduğunu görüyorsunuz. Yaşamın acımasızlıklarını görüyorsunuz. Ve güçlendiğiniz oranda da ne kadar savunmasız kaldığınızı... O zaman da elinizde kalan tek duygu hüznün oluyor. Ve o anlamda hüznün kadına hem çok yakıştığını, hem de bir parçası olduğunu düşünüyorum.

Kitabın kahramanı Rüya kadınlığından korkuyor. Ardından aşık oluyor ve değişmeye başlıyor. Aşk kadınların bu yolculuğunda nasıl bir yerde duruyor?

Rüya'nın ilk başta kendisiyle hesaplaşma sürecinden kaçışları var,

hem de aşkla ilgili kalıp içindeki düşündüğümüz fikirleri var. Bunları aştıktan sonra daha reel adımlar atabiliyor ve kendini daha gerçekçi olarak ortaya koyabiliyor. Aşk her şeyden önce başka bir varoluşla çoğalmayı ve zenginleşmeyi getirir ki; bunun çok kıymetli olduğunu düşünüyorum. Şuna karşıyım: aşk acı çekmektir. Bu cümleyi çok hamasi buluyorum. Tabii aşkın içinde acı vardır. Aşk bir kadın ya da erkeğin yaşayabileceği en yoğun duyguların toplamıdır. Acı kadar keyif, paylaşım, haz vardır. Karşılıksız aşklar olarak yüceltilen aşklar vardır.

Her şeyden önce bu konuda çok net bir iddiam var: Varolamazsınız, aşık olamazsınız. Kendinizi kandırarsınız. Varolmayan birine de aşık olursanız, çoğalrsınız. Eğer varolabilerseniz ancak aşkı yaşabilirsiniz. Aşkın da kendi içinde süreçleri olduğunu düşünüyorum: Önce aşık olursunuz, sonra aşk içinde varolursunuz, sonra aşk içinde yok olursunuz. Bunları hepsinin size getirdiği zenginlik inanılmaz bir şey. Hepsinin içinde akıl vardır, sorgulama vardır, kabul etmek vardır. Daha başka nasıl zenginleşebilir ki insan.

Bu kitap bilinçaltını rüyalar ve gerçeküstü bir dille ortaya koyuyor. Sebep biraz da aşkın tilsimi olabilir mi?

Ben aşkın hem gerçek hem de çok bir şey olduğunu düşünüyorum. Aşk programı yapalım, bir ayda aşık olalım, sonra da evlenelim mutlu olalım diyenlerin hepsi külliyen yalan. Ancak çok şanslıysak, bir kere böyle bir aşkı yaşarsak bu çok büyük bir mutluluk. Aşk çok sorumluluk ister. Ama burada dilim kendi kendine gerçeküstüne çıktı. Belki de bundan sonra yazacaklarım böyle olacak. Belki de kelimelerin içi öyle boşaltıldı ki, siz anlatmak istediklerinizi günlük dilde anlattığınız zaman karşılığı yok artık. Aşkın bile karşılığı yok. Sevgi emek ister, anlayış, çaba, bağlılık ister. Elimizde reel bir şey kalmayınca dil gerçeküstüne kayıyor. Roman kendi kendini yazdırdı bana.

Hayal ötesi bir istasyon, balık gözlü kadınlar, gözlerdeki gri benekler. Bu imgelerin bilinçaltınızda oluşumu nasıl oldu?

'Yeter Tenimi Acıtmayın'ı yazarken ben çok acı çekmişim. Ortada reel hikayeler vardı, tekrar tekrar o hikayeleri yazarken hakikaten çok acı çekmişim. Ama bu romanı kanımla yazdım diyebilirim. O kitaptan, çok daha başka bir acıyla yazıldı diyebilirim. O yüzden mümkün olduğu kadar sadeleştirmeye çalıştım ki, o duyguyu aktarabileyim diye, hem de çok içinde olarak yazdım. Kendimi di-

şında tutarak yazmadım.

Bütün romanlarımda pek çok karakterde ben varım zaten. Bu romanı yazarken enteresan bir şekilde fark ettiğim, kendimi Kaya ile özdeşleştirdim. İlk defa erkek kahramanı yazarken, kendimle bütünleşerek yazdım. Benim için bir ilkti.

Kaya'nın dünyasına da geniş yer veriyor kitap. Bunu erkeklerin dünyasına bir giriş olarak mı yorumlamalıyız?

Tabii. Kadınların nasıl travmaları varsa, erkeklerin de travması var. Bir kaç veriyle ya da kalıplarla değerlendiriyoruz. Görünenin altında hep başka bir şeyler var. Biraz da bunu vurgulamak istedim. Eminim pek çoğumuzun hayatında Kayalar vardır. Ama biz sadece onu bir kısmıyla değerlendirdiğimiz için onu doğru okuyamadığımız için onları doğru anlayamıyoruz. Bu yüzden Kaya'yı birazcık daha fazla yazma ihtiyacı duydum. Çünkü bir tek kadınlar değil ki korkularıyla yüzleşemeyen, geçmişlerinden kaçan...

Rüya'nın iyileşme sürecinde kadın dostları büyük faktör. Kadınların bir biriyle iletişimi bu yolculukta bir kilit rolde, değil mi?

Erkek kadını ne kadar kabul ederse, kadın erkeği ne kadar kabul ederse o kadar dönüşüm ve çoğalma sağlanır. Kadının kadına dostluklarını çok önemseydiğim için, bütün romanlarımda muhakkak ki kadınlar vardır. Çünkü şunu çok iyi biliyorum: Eğer bir varoluş yolculuğuna adım atarsanız, önceliğiniz muhakkak ki diğer kadınların varolmasıdır. Bir de genel bir kanı vardır: Kadınlar kadınların kurdudur diye. Çok yanlış. Ama şöyle bir şey vardır; kadın olamayan kadınlar, kendi nefretlerini hep başkasındaki kadınlara kusarlar. Yoksa gerçekten varolmaya başladığınızda tek amacımız, bir kadın bir kadın daha kazanmak olur.

Rüya, rüyasında penisinin olduğunu görüyor. Orada kadınlara sert bir eleştiri olduğunu yorumlamak

zor değil. Eleştiri oklarınızın hedefi kimler?

Orada aslında Rüya'nın kendi kadınlığını kabul etmeyişi, kadınlığından kaçışı vardı. Kendi kadınlığını kabul etmezseniz, başka kadınların kadınlığını kabul etmeniz çok daha zor. Şöyle bir gerçek var: -çok üzülüyorum- kadınlar iş hayatlarında erkekler. Ya da erkek gibiler. Kadınlıklarını yok ediyorlar. Bu da bende Rüya'nın gördüğü rüyayı çağıştırıyor. Halbuki kadın olmak çok keyifli. Erkeklediğiniz zaman kadınlığınız arasındaki bağ kopuyor demektir.

Okuyucularınızla nasıl bir ilişkiniz var. Kızanlar oluyordur mutlaka...

Kızanlar da var tabii. Kadın okurlar birazcık daha doğru anlıyorlar, doğru anlayan erkekler de var ama büyük bir çoğunluk 'Meltem Arıkan, yine erkeklerin aleyhine bir şeyler yazmıştır' diye huzursuzlaşıp kitabı yarıda bıraktığını söyleyenler var. Ama bir huzursuzluk yaratmışsam, doğru bir şeye parmak basmışımdır. Bu benim açımdan mutluluk verici. Erkekler biraz daha kendileriyle yüzleşmek kısmında zorlanıyorlar bence.

Bu yolculuğun bir diğer adımı ne olacak?

Yeni bir şeyler var. Bir kaç ay sonra bir sürpriz yapmayı düşünüyorum ince bir kitapla. Bu defa roman değil, şiir kitabı olacak. Ondan sonra da kış gibi romanlarımda yazdığım, insanların bedeniyle iletişim kurmaları, tanımları ile ilgili teknik bir kitap yayınlamayı düşünüyorum. Bir buçuk yıl sonra yine roman olur. Şiir kitabı için 'Umut Lanettir' ismini düşünüyorum. Diğer kitap ise bedenimiz bizimle konuştuğunu hatırlatacak. Pek çok durumda bedenimizin ne dediğini anlarsak, kendimizle ilgili pek çok şey çıkarabiliriz.

mujdearslan2003@yahoo.com

Hazırlayan/Müjde Arslan

Yeni Bir Tartışma

Kürtlerde Kadın Kütüphanesi

Newaya Jin, özel bir konuyu gündeme getiriyor: Kürtlerde Kadın Kütüphanesi. Kürtlerde Kadın Kütüphanesi neden gereklidir? Bu çalışma nasıl yapılabilir? Kimler buna öncülük etmeli? vb. konularda Kürt aydın kadınlarının görüşlerini aldık.

Dünyanın en büyük kadın kütüphanesi ABD'nde. İçinde 250 bin kitap var. İkincisi Fransa'da. 150 bin kitabı var. Üçüncü büyük kütüphane Hollanda'da. Bu kütüphanelerde kadınlara dair kitaplar, dergiler, araştırmalar, belgeler, biyografiler, video kayıtları vb. var. Sakine Cansız, Yurdusev Özökmenler, Evrim Alataş ve Suna Parlak "Kürtlerde Kadın Kütüphanesi" konusunda şu görüşleri dile getirdiler:

Sakine Cansız (PKK Kurucularından): Böyle bir kurum kadın açısından temel bir ihtiyaç. Birey olarak merkezinin Kürdistan olmasını isterim. Tabii korunmalı. Tarihe, halkımızın tarihine, kadın tarihine doğru ve gerçekçi bakış açısıyla yaklaşan her kişi-kurum kütüphane çalışması içinde yer alabilmeli. Tarihi bellektir kütüphane. Belleği yeniden canlandırmaktır. Ve "açılması gerekir" diyorum. Geniş bir yelpazeye yaydırabilmeliyiz bu ça-

lışmayı. Buna öncülük eden bir ekip gerekiyor. Yani buna herkesi katmak ayrı, bir de buna öncülük yapmak ayrıdır.

Gerillada herkesin sırt çantası aynı zaman kütüphanesiydi. Operasyonların içinde, o coğrafik koşullarda bir kitap taşımak çok önemliydi. Kütüphane bazen de yeraltı sığınaklarımızdı. Bir çok yerde naylonlara sarılmış, bidonlara konulmuş doğal kütüphanelerimiz vardı. Çoğu zaman "Yarın öbür gün toprağı açtığımızda ya da buralara insanlar geldiğinde bir çok şey bulacaklar" diyorduk. Tabii şanssızlık da oldu. Bazı anılar ve kitaplar operasyonlarda ele geçti.

Zindanda da anılar yazıldı. Çoğu zaman duvar deliklerinde, açtığımız zulalarda, ranza demirlerinin ayaklarına saklandı. Mücadeleye başladığımız yıllarda kadın kütüphanesi yoktu. Bazen kitap olmaz, kitabın kadınlara dair bölümlerini çıkarır, çoğaltır ve dağıttık.

Bu açıdan aslında belki de en çok ihtiyaç duyan yine bu kadınlar-

Sakine Cansız

Suna Parlak

dır, bu kadın yoldaşlardır. Çünkü; yaşam içerisinde öğrenerek yarattılar. Yazılar sakladılar, onu yaşam tarzı haline getirdiler. Kendilerinde o gelişmeyi, o bilinçlenmeyi yaratarak, ürettiler. Bunların hepsinin toplanması, arşivlenmesi ya da kütüphane haline getirilmesi çok çok önemlidir. Bir orijinaliteyi de getiriyor. Başka kütüphanelerde bunlar yoktur.

Bizde eksik olan kurumlaşmayı sağlamaktır. Yaşamda yaratılan değerleri kurumlaştırmak, emek verilen her şeyi kalıcılaştırmak, onu herkesin yararlanacağı düzeye getirmek önemlidir. Kütüphane burada çok özel bir rol oynar. Böyle bir kurumun ilanını da heyecanla bekliyorum.

Yurdusev Özökmenler (Bağlar

Belediye Başkanı): Bu kütüphane olmalı. İstanbul'da da böyle bir kütüphane var. Diyarbakır önemli. Bağlar'da olsa katkı sunarız. Sadece kitapların değil kadına dair bilgi ve belgelerin toplanması gerekiyor. Gazetede arşivi koruyamadık. Bombalama oldu, ilk önce arşiv uçtu. Polis baskınında arşivlere el konuldu. Bu açıdan güvenli bir yerde olmalı. 2-3 kopyası bulunmalı. Kütüphane önemli. Tarihin biriktirilmesi.

Evrim Alataş (Gazeteci-Yazar): Yaşadıklarımıza dair hafızalarımızdakilerin dışında neredeyse hiçbir kayıt tutulmadı. Kadınların, tarihlerinin arşivini tutması lazım. Bu hepimizi ilgilendiren bir şey. Mesela birileri Zarife Hanım ile ilgili bir araştırma yapmaya kalkışsa, herhangi bir arşivle karşılaşamayacak. Ona ait bir şal, bir ayakkabı bulmak bile bence oldukça anlamlı.

Saniyorum bir grup kadının ortaya çıkıp, "biz arşiv yapacağız" diyerek uzun bir süreci ve yoğun bir emeği göze alması lazım.

Tüm kentlerde kütüphaneler düşünmeli. Bunların merkezi bana kalırsa Diyarbakır'dır. Birinci kademede kendi arşivini tutacak, ardından dünyayı taşıyacak bir kütüphane.

Kimlerin bu işi yapacağı konusuna gelince... Ya kadın kuruluşlarının tümü bir araya gelecek ve formaliter bir görevlendirmeden ziyade, bu konuda hakatten deneyimi ya da bilgisi olan bir grup kadın seçecekler ve onlar aktif olarak kü-

tüphane oluşumuna soyunacak. Ya da tamamen bu işin sorumluluğunu hisseden bir grup kadın çıkar böyle bir çalışma başlatır. Aslında, istemeyerek de olsa dünyanın dört bir yanına dağılmış, oraların kültürlerini ve kimliklerini tanıma şansını olmuş yüzbinlerce Kürt kadın var. Bunların arasında da mutlaka yirmi otuz kadın vardır bu işi yürütecek. Herkes kendi deneyimini yazılı olarak aktarsa dahi, ciddi bir arşiv oluşacaktır.

Suna Parlak (Özgür Politika Köşe Yazarı): Bir kadın kütüphanesinden önce kadın tarihinin, yaşamının ve kadın sözünün yazılı ve görsel dökümanlara dökülmesi gibi bir sorumluluk bulunuyor. Çünkü; Kürt kadınlarıyla ilgili araştırmalar genellikle erkekler tarafından yapıldı. O nedenle yazmak, yazdıklarımızı korumak ve onları herkesin kolaylıkla ulaşabileceği bir mekanda -kütüphane de- toparlamak önemlidir. Böyle bir kütüphane mevcut koşullar gereği dört parça Kürdistan'da da kurulmalı. Kürt kadınlarının kuracağı kütüphane/kütüphaneler genel kadın mücadelesine olumlu katkılarda bulunacaktır. Kürdistanı tüm kadın kurum ve örgütlerinin arşivlerini vermeleri; araştırmacı, gazeteci kendi alanlarında uzman kadınların hassasiyetle yaklaşımları, kütüphanenin hayat bulması için olmazsa olmazdır.

Hazırlayan/l. İset

Evrim Alataş

Yurdusev Özökmenler

Yaşamdan kesitler

"Besinini denizin bereketinden alan yaşlı çınar ağacı yaşlandıkça kamburlaşıyor, çoğalan dalları doğanın felaketlerinden nasibini alıyor, tufan üstüne üstüne geliyor, gri ve siyah bir ahenge bürünmüş gökyüzü kızgın... Ortadoğu'nun yüreğinden bir parça dirhem dirhem eriyor, Bağdat ateşler altında... Iraklı kadın, gözleri yaşlı seyre kalmış bu vahşeti, çaresiz..."

Yaşamın içinden, yaşamı anlatan bu eser sade ve akıcı bir dil ile kaleme alınmış. Bazılarımızın zaman zaman karşılaştığı ama bir türlü adını koyamadığı toplumsal sorunların bir aynası niteliğini taşıyor. Kitapta 1970'lerden, 80'lere kadar ve günümüzü değerlendiren kısa öykü ve anlatılar, devrimci mücadeleye dayanan insanların hayatlarında karşılaştıkları olayları çelişki ve ilişki düzeyini içeriyor. 30 yıllık bir süreci kapsayan bu yapıt, farklı mekan ve zamanlarda yaşa-

nan toplumsal olgu ve olaylar karşısında insanların yaşadıkları psikolojik durumların, içerisine girdikleri duygu karmaşalarının dile gelişidir.

Devrimci geleneğinde şekillenen yazarın kalemi, bize, acılar ve sorunlar ne kadar derin olsa da bir umut tutkusunun dahi neleri fizlendirebileceğine dair yol gösteriyor. Sokakta günümüz gençlerinin yoğunlukla karşılaştığı bir realiteye işaret ediyor.

Onlar yazısı ise diğerlerinden çok farklı olarak gerçek devrimcilerin yaşamlarından bir kesit. Okunmaya değer bir kitap. Kim bilir satırlar arasında, kelimelerin bir parçasında kendiniz ile karşılaşabilirsiniz.

Nuray Bayındır kimdir?

İzmir'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini İzmir'de bitiren yazar, 1974 yılında İstanbul Boğaziçi Üniversitesi Matema-

Kadının Kaleminden

tik Bölümünde yüksek öğrenime başladı. Doğasından gelen haksızlığa ve zulme başkaldırıcı olma özelliği onu kısa sürede devrimci mücadeleye itti. '90 yılların başında, yazarın, Toplumsal Kurtuluş dergisinde kadın mücadelesini konu alan makaleleri yayınlandı. Bayındır, 1993'ten itibaren de sırasıyla Özgür Gündem, Özgür Ülke, Yeni Politika ve Özgür Politika gazetelerinde gönüllü olarak çalıştı. Bir dönem İstanbul'da çıkan Anadolu'da Yaşam Gazetesi ve Zülfükar dergisinde köşe yazarlığı yaptı. 2002 yılında 'Adımlar atılmazsa' adıyla Kürt sorununu içeren röportajlar kitabı yayınlandı. Evli ve bir kızı olan Nuray Bayındır hala Fransa'da yaşıyor.

Nursel Kılıç

Uğurböceği ve Çiçek

Bir Uğurböceği uçmuş uçmuş sonra da yorulmuş. Konmuş bir çiçeğin başına. Tam yerleşmiş uyuşacakken birden bir ses duymuş. Hemen irkilmiş. Kanatlarını açıp uçmuş ve etrafa bakmış. Ama bir şey görememiş. Yeniden uçararak çiçeğin yanına gelmiş.

"Çiçek kardeş sen de sesi duydun değil mi" diye sormuş.

"Tabii ki duydum. Çünkü bağırın bendim" demiş çiçek.

"Peki neden bağırırın? Yoksa hasta mısınız" diye sormuş uğurböceği.

"Sen gelip ne hakla üstümden yatıyorsun. Git başka bir yerde uyu. Her böcek gelip üstüme konuyor. Ve beni emiyor" demiş çiçek.

Uğurböceği çok şaşırılmış çiçeğin haline. Oysa her gün bir çiçeğin üstüne konar orada uyardı. İlk kez bir çiçek uğurböceğine böyle kızmıştı.

"Ama tüm çiçekler bizim yurdumuzdur. Onlara konar, onlar bizi besler ve biz orada uyoruz" demiş uğurböceği.

"Evet ama bizi de düşünün. Her gün kaç böcek geliyor, kaç arı bizi ziyaret ediyor biliyor musun? Üstelik ben çok hastayım. Kendim bile ayakta duramıyorum. Seni nasıl yapraklarım arasında uytacağım" diye isyan etmiş çiçek.

Uğurböceği bakmış çiçeğin hali hiç iyi değil. Oturmuş düşünmüş.

"Çiçek haklı" diye aklından geçirmiş.

"Çiçek kardeş özür dilerim. Önce senden izin almalıydım. Öyle dallarına konmalıydım. Ama biliyo-

rum ki sen hasta olmasan sesini etmezdin. Yapraklarının arasında uyturdun beni. Çiçeklerin çok yadımseder olduğunu biliyorum. Onlar benim yurdum" demiş uğurbö-

ceği ve uçup gitmiş.

Çiçek iyice solmaya başlamış. Hava da çok sıcakmış. "Ben tüm böceklerle, arılara bakıyorum, besliyorum. Ama şimdi benim suya

bakıma ihtiyacım var ama kimse yok" diye düşünerek ağlamağa başlamış.

Tam yaprakları solup yere düşecekken birden karşısında Uğurböceği ve Leylek kuşunu görmüş. Uğurböceği gitmiş Leylek dostundan yardım istemişti. Leylek gagasıyla dereden çiçek için su getirmiş.

"Güzel çiçek al iç şu suyu. Bu suyu toa uzak bir ülkeden getiriyorum. Gagamda saklıyordum. Bir dostumun ihtiyacı olursa veririm diye düşünmüştüm" diyen Leylek gagasındaki suyu çiçeğin yaprakları arasına bırakır. Çiçek suyu içtikçe yapraklarının canlandığını hisseder.

"Sizlere çok teşekkür ediyorum. Ben de bu ormanda hiç dostum yok. Yavaş yavaş ölüyorum ama kimse yardım etmiyor diye düşünüyordum" diyen çiçeğe,

Uğurböceği:

"Yaptığın her iyilik mutlaka bir gün sana geri döner. Sen ormanımızın en güzel çiçeğisin. Bizleri doyurdun. Büyüttün. Yatak oldun. Yurt oldun. Biz seni asla unutmayız" demiş.

O günden sonra ormanda yaşayan böcekler ve arılar çiçeklerle daha iyi dost olmuşlar. Çiçeklerin üzerinde uyuşan böcek ve arılar şarkılar söylemişler birlikte.

Selvihan Sevi

Bilmece

- 1- Trenler ne zaman üşürler?
- 2- Hangi tene krem sürülmez?
- 3- Domates nasıl kızarır?
- 4- Deniz için tuzlu olur?
- 5- Buzdolabına giren sineğe ne olur?
- 6- Hangi piller patlar?

Çevreler: 1- havuzlar soğuduğu zaman 2- antene 3- yüzüne toket atınca 4- balıklar kokmasın diye 5- yaza çıkılır 6- torpililer

Doktorlara renkli önlük

Bu yıl ilk kez çocukların doktor fobisine yönelik bir çalışma yapan bir tekstil firması, "çocukların tedavi olurken, aşı yaptırırken bazen canları acıdığı için doktora gitmekten korktuğunu ve doktorları beyaz önlükle görmeye alıştıkları için bu rengin onlara korkutucu geldiğini tespit etti. Çocukların beyaz önlükle özdeşleştirdiği doktorlara duyulan korkuyu azaltmak için resimli ve farklı renklerde doktor önlükleri üretildi.

Doktor ve çocuk arasında sıcak bir iletişimin oluşması amacıyla hazırlanan önlük kataloğunda fındık yeşili, turuncu, kırmızı gibi sıcak renkler bulunuyor. Bunun yanı sıra kadın, aslan ve fil desenli önlükler de yine katalogta en fazla ilgi gören desenler arasında yer alıyor. Firma, ileride abartılı olmamak kaydıyla çocukların çok sevdiği Tom ve Jerry, Taş Devri gibi değişik çizgi filmlerdeki karakterleri de yine doktor önlüklerine yansıtmak istediğini belirtti.

Haydi çocuklar, çok susamış küçük filin suya ulaşmasını sağlayalım

“Her Mayına Karşılık Bir Ağaç”

HAWPAR (Hawirdor Parez-Çevre Sevenler) Anti-Mayın Girişimi, 2002 yılından beri Güney Kürdistan’da faaliyetlerini sürdüren bir çevre örgütü... “Çıkardığımız her mayın ile bir can kurtarıyoruz ve doğayı koruyoruz” sloganı ile çalışmalarına devam ediyor.

Bir zamanların kutsal mekanı, yaşamın merkezi aynı zamanda Neolitik köy devriminin gerçekleştirildiği yerd. Bu yüzden ismi altın üçgen olarak geçti tarihe. İran, Irak ve Türkiye sınırındaki bu bölge şimdi tam bir silah çöplüğü durumunda. HAWPAR, bir çok savaşın üzerinde gerçekleştirildiği bu toprakları kendilerine merkez seçerek, mayınlardan ve zarar veren silahlardan temizlemek amacıyla 2002 yılında kuruldu. Dört yıla yakın bir süredir de, bir çok zorluğa ve imkansızlığa rağmen çalışmalarına devam ediyor.

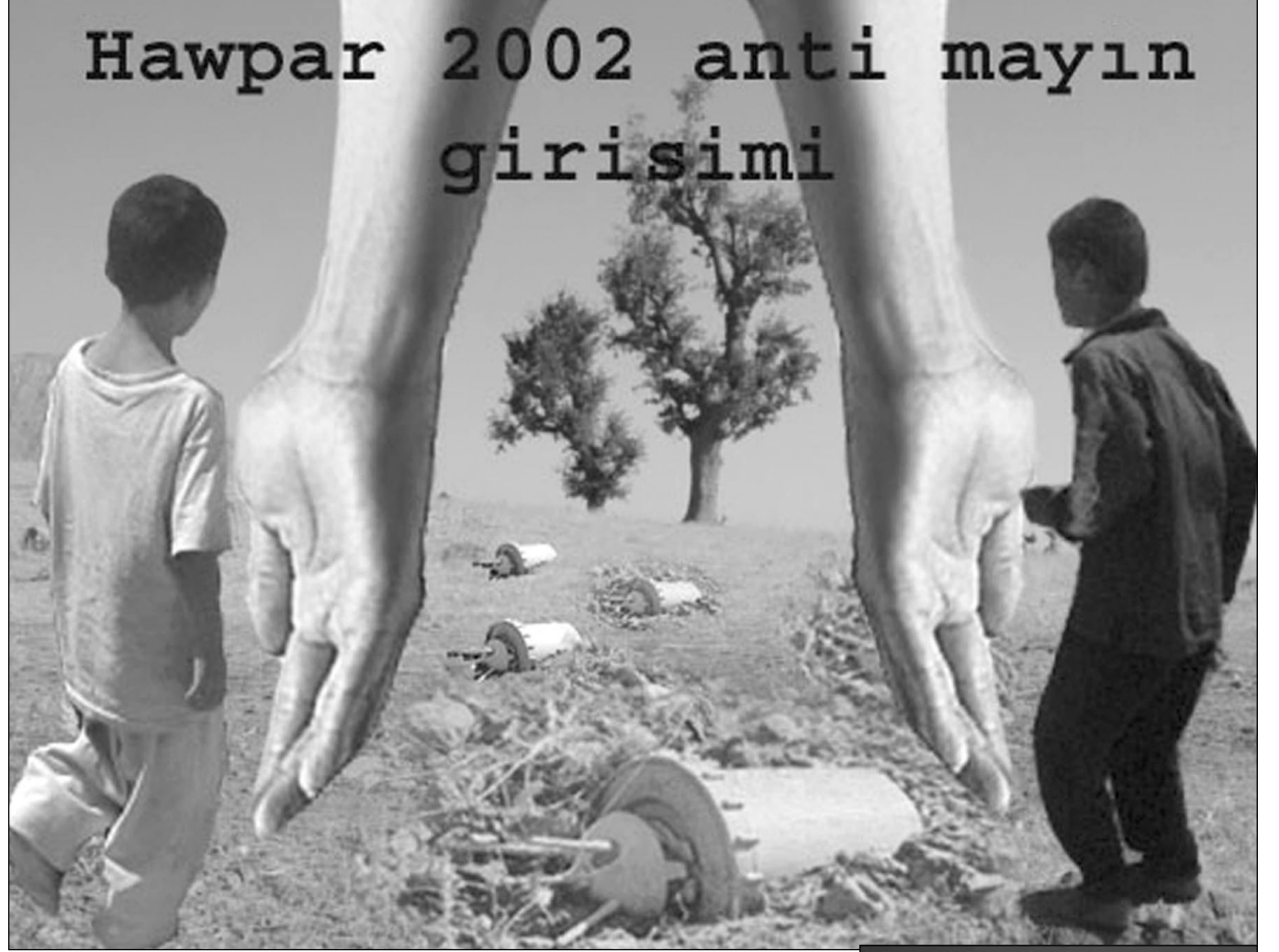
HAWPAR yetkilisi Serhat Yiğit gazetemize verdiği demeçte örgütü şöyle tanımlıyor: “Kendimizi bir çevre örgütü olarak tanımlıyoruz. Demokratik-Ekolojik Toplum düşüncesini esas alıyoruz. Doğa ve insanın uyum içerisinde yaşayacağı, bunlar arasında bir denge olduğu, doğanın kirlilik, aşırılık ve tahripkarlıktan korunduğu bir yaşam tarzının kurulmasına hizmet etme amacını güdüyoruz. Doğayı, insan hayatını, doğadaki tüm canlıları teh-

dit eden savaş artıklarını (mayın, patlayıcı vb.) uygun ve sağlıklı yöntemlerle tespit edip, zararsız hale getiriyoruz.”

Atıklar canlılar için büyük tehlike

HAWPAR yetkilisi Yiğit, 50-100 gr lık mermi kovanından tonluk kazan bombalarına, patlayıcı maddelerden tutulmuş zehirleyici kimyasal maddelere kadar bir çok savaş atığının bölgeye ve bölge halkına zarar verdiğini dile getirdi. Bu atıklar, yerleşim yerlerinde, derin vadilerde, dağlık alanlarda, suların içinde hemen hemen her yerde yığın halinde ya da gömülü olarak bulunuyor. Atıklar, canlı-cansız tüm çevreye zarar veriyor, insan ölümlerine, orman yangınlarına yol açıyor. Bunun yanında alanda iklime etkide bulunuyor, insan sağlığını tehdit ediyor, tarımsal ürünlere sızarak zehirliyor. Kısaca atıklar insan sağlığından iklime, ekonomik alandan sosyal alana kadar bir çok tehlikeye yol açıyor.

Hawpar üyeleri bu atıkları temizlerken büyük tehlikelerle yüz

üye kalıyorlar. Yiğit, bir çok arkadaşının çalışmalar sırasında yaralandığını da belirtiyor.

Ayrıca atıkları temizlemenin yanı sıra çevreyi yeşillendirme projelerine de imza atmış Hawpar. Yiğit, bölge halkının yaşamlarını cehenneme çeviren bu atıklardan kurtulmayı yoğunca talep etmelerine rağmen bu anlamda çalışan örgütlerin olmayışından da yakınıyor. Yaşadıkları zorluklara rağmen, şu ana kadar 2 metre karelik alanın temizlendiğini, hedeflerinin 5 bin metre kareye ulaşmak olduğunu dile getiriyor.

Daha güzel bir yaşam için herkesin yardımlarını beklediklerini dile getiren Yiğit: “Her yıl bu savaş atıklarından dolayı binlerce insan yaşamını yitiriyor. Uzak ve yakın tarihimizde her zaman savaş alanı haline gelmiş olan bu toprakları, yaşanılır kılmak hepimizin elinde. Bu konuda insan ve doğa yaşamına karşı duyarlı olan herkesi yardıma çağırıyoruz. Her mayına karşılık bir ağaç

kelim” şeklinde konuştu.

Mayın yerine ağaç dikteler

HAWPAR, 2002 yılından bu yana mayınlı arazileri keşfetmiş, kro-kilerini çizerek haritalarını çıkarmış, ilk etapta aciliyet arz eden yerlerin temizlenmesi ile çalışmalarına başlamış. Şu ana kadar; 2 adet kazan bombası, 2500 adet anti-personel mayın, 1000’den fazla anti-tank mayını, 2000’e yakın tank mermisi, 500’e yakın obüs denilen top güllesi, 1000’i aşkın 120’lik havan roketi, binlerle ifade edilecek çeşitli çaplarda küçük havan roketi etkisiz hale getirilmiş. Yine etkisiz hale getirilen savaş atıklarından, Lolan bölgesinde ve Mahmur kampında parklar yapılmış. Bunların yanında “Her mayına karşılık bir ağaç” sloganı çerçevesinde 4 bin ağaç dikilmiş. HAWPAR yetkilileri, 8 Mart ve 4 Nisan tarihlerinde ağaç ekme kampanyalarının devam ettiğini sözleriyle ekliyorlar.

İletişim için:

E mail: hawpar2002@hotmail.com

Telefon: 008821667760-

009647504612596

Hesap no: Türkiye İş Bankası-

11040397330

Irak

Macımalığ (Madımak): İç Anadolu dolaylarında tarla, bostan, yonca kenarlarında bahar aylarında yetişen dört beş santim boyunda yapraklı bir bitkidir.

Bu bitki hem yeşil halyle hem de kurutulmuş halyle kışın bu yörelerde bolca kullanılır. Şeker hastalığından böbrek taşına kadar birçok hastalığa iyi gelir. İshali önlemek üzere kaynatılarak suyu da içilir.

E, A, C, B2 ve B6 vitaminleri, demir ve kalsiyum mineralleri bakımından oldukça zengindir. Bu vitamin ve minerallerin yetersizliği kansızlık, cilt bozuklukları, sindirim ve sinir sistemi bozukluklarına neden olabilmektedir. Bu nedenle doğada bol bulunan bu otların tüketilmesini tavsiye ediyoruz.

Bu otlar içeriklerindeki vitamin ve mineraller ile çeşitli hastalıklara, ilaçlara, bazı kimyasal maddelere ve hava kirliliğine karşı vücudun direncini artırır, ısı değişimlerine karşı vücudu korurlar. Böylece vücudun savunma mekanizmaları güçlendirilmiş olur.

Otların içeriğinde bulunan folik asitlerin ise gebe ve anneler için daha büyük önem taşıyor. Gebeler

ve anneler diğer insanlara göre günlük olarak daha fazla folik asit tüketmek zorunda oldukları için bu otlar gebeler ve anneler için de önemli bir besin kaynağıdır.

Kenger ya da Kereng:

Her türlü arazide yetişme özelliği vardır. Ancak yenileni ve en güzel cinsi taşlık ve bahar sularının yoğun olduğu yerde büyüyen cinsidir. Dikenli bir bitkidir. Kuruduğu zaman çiçeklerinin ucunda çekirdekler çıkar.

Doğranıp pişirilerek yendiği gibi tıpkı balık una bulanıp yağda kızartılarak da yenilebilir. Balıktan hiçbir farkı yoktur ve tadı da oldukça lezzetlidir. Kenger sakızı

Doğanın içinden

da fitık olan çocuğun fitık çıkıntısının üzerine sarılır.

Çatır: Bir diğer adı da kekiktir. Çimenlik tarla kıyılarında, orman kıyılarında ve çayırlandaki karınca yuvalarının üstünde yer almaktan hoşlanır. Güneş ve sıcak istediği için, toprak sıcaklığının fazla olduğu kayalık ve dağlık bölgelerde çoğalır. Güneşli öğlen sıcaklarında menekşe renkli çiçeklerinden yayılan güzel koku, arıları ve böcekleri kendisine çeker. Kokusu mentol kokusunu andırır. Diğer bir çeşidiyse, ağırlıklı olarak yaylalarda bulunandır. Bu çeşidin kokusu ise daha ağırdır.

Kaynatılarak içilen kekik, iltihaplanma ve mide için son derece yararlı bir bitkidir. Ayrıca kurutulduğunda baharat olarak da kullanılmaktadır.

Şifalı bitki olarak kekik; öncelikle kramp çözücü, dezenfekte edici ve balgam söktürücü olarak kullanılır.

İr. Akciğer ve bronşlar, mide ve bağırsaklar, kekiğin başlıca kullanım alanlarıdır. Bitkinin önemli etken maddesi olan eterli uçucu yağlar kana karışıp, bronşiyal kasları etkileyerek, krampları çözebilir. Aynı zamanda o bölgelerde bakteri oluşumunu önler. Öksürük ve üst solunum yolları iltihabında kekik çayı ve gargara biçiminde kullanılmalıdır.

Kekik iştah açar ve sindirim sistemini uyarır. Sindirim sisteminde görülen ekşimeler ve kramplı ağrılar bir bardak kekik çayı ile geçiştirilebilir. Kötu kokulu ve yumuşak dışkı normalleşir.

Boğmaca ve öksürük, sinir sistemi zafiyeti, romatizma ve bağırsak hastalıklarına karşı, çayın yanısıra, kekik banyoları da çok yararlıdır. Güçsüz, zayıf ve solgun çocuklara da kekik banyosu yaptırılabilir.

Kekik çayı ile ayrıca adet kanamaları dengelenebilir, adet zamanlarındaki kramplı ağrılar geçiştirilebilir, ergenlik sivilceleri iyileştirilebilir.

Helin Başak

Dr. İlhan Diken

Menapoz

Menopoz, geçirilen son adet kanamasını tarif eden bir kavram olup, yaşamın doğal bir evresidir. Basit anlamıyla adet gördüğünüz ve çocuk sahibi olduğunuz bir dönemden, adet görmediğiniz ve hamile kalamayacağınız bir döneme geçiştir.

40-55 yaş arası kadınlarda yani orta yaş döneminde, adet düzensizlikleri başlarsa ve tarihi belirlemez duruma gelirse, menopoz şüphesi akla gelmelidir. Sık ya da seyrek adet görüldüğü gibi, adette aksamalarda görülebilir. Yine şiddetli kanamalarla da karşılaşmak mümkün olabilir. Veya bunların hiçbirini olmadan, bir gün aniden adetten kesilme şeklinde kendini gösterebilir.

Menopoz, genel olarak kadınların önemli bir kesimi için, yumurtalıkların daha az östrojen dediğimiz hormonu salgılamasıyla, birkaç aydan, birkaç yıla kadar uzar. Östrojen hormonu zamanla düşeceği son noktaya gelir. Östrojen hormonu seviyesindeki bu düşüş sonu-

cunda, menopoz sonrası sıkıntılar ortaya çıkar. Bunlar, sıcak basmaları, terlemeler, sıcağa tahammülsüzlük, uyku düzensizlikleri, psikolojik yakınmalar ve cinsel rahatsızlıklar gibi belirtilerdir.

Östrojen hormonundaki eksiklik, başka etkiler göstererek ortaya çıkabilir, gerek üriner sistemde gerekse genital sistemde yaşlanma ve gerileme, buna bağlı olarak da idrar kaçırma, ağrılı idrar yapma gibi üriner şikayetler oluşabilir. Bunun yanında elastikiyet kaybı, kırışıklık, cilt gerginliğinin azalması, saçlarda seyrelme gibi cilt problemleri de görülebilir.

Uzun dönemde ise osteoporoz dediğimiz kemik erimesi ve kalp-damar hastalıklarında artış kaydedilebilir. Menopozda memedeki değişimler, süt bezleri ile yağ dokusunun azalması, meme boyutlarının küçülmesi ve süt kanal sistemi yapılarının gerilemesi gibi durumları içerir. Bu dönemde meme takibi, genital muayene ve meme muayenesi önem arz eder. Belli aralıklarla mamografi veya meme ultrasonografisi çekilmesinde fayda vardır.

Yine menopoz döneminde, rahim duvarında meydana gelen incelme beklenen bir durumdur. Bu dönemde meydana gelen ani bir

kanama dikkate alınmalıdır. Bunun bir çok nedeni olabilir. Enfeksiyon, ilaç kullanımı ya da kanser düşünülebilir. Bu durumlarda mutlaka doktora görünmelidir.

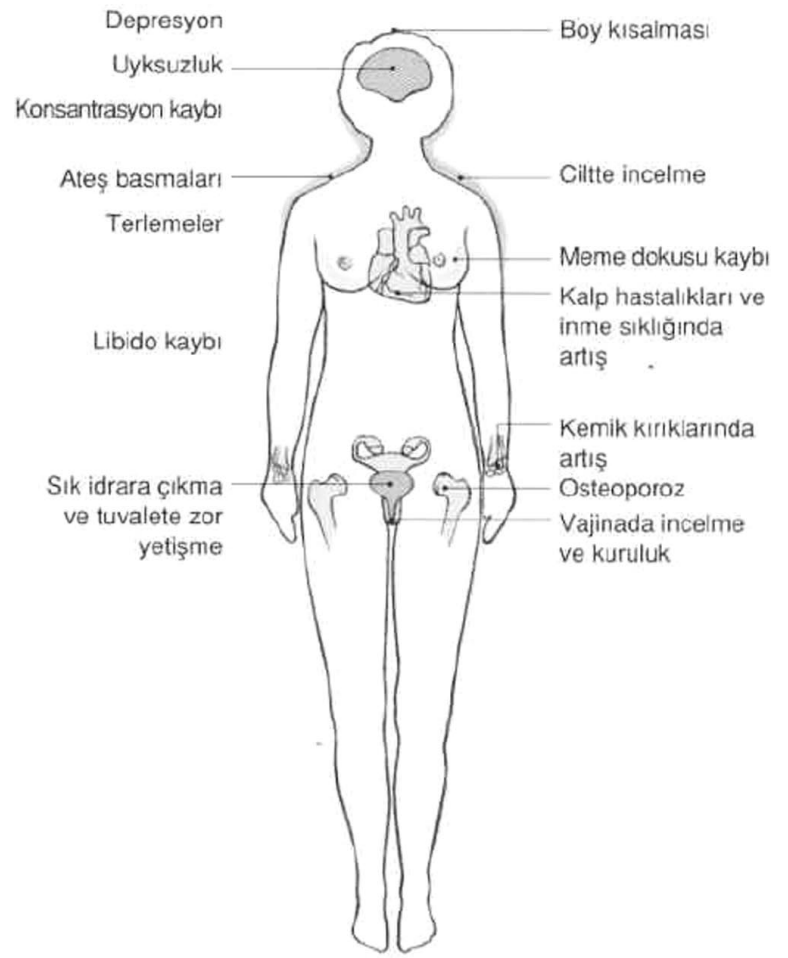
Yapılacak olan muayene, kanamanın nereden geldiğini ortaya koyar. Duruma göre biyopsi (parça) alınabilir, çeşitli tahliller yapılabilir. Kanama, altında yatan sebebe bağlı olarak, çok önemsiz veya çok ciddi olabilir. Gerek rahim duvarının incelmeye bağlı kanamalar, gerekse de enfeksiyon ya da kanser durumları, çeşitli tedavileri gerektirir.

Şu bir gerçektir ki, menopoza bağlı sorunların çoğu, tehlikeli kabul edilmez. Çünkü zarar vermezler ve hiçbir şey yapılmazsa da, bir kaç ay veya yıl içinde kendiliğinden geçer. Ancak son saydığımız meme ve rahim duvarı kanserleri önemlidir, erken teşhis amacıyla düzenli kontroller önemlidir.

Bir diğer önemli olgu da, osteoporoz dediğimiz kemik yoğunluğunda azalma ve erimedir. Kırıklarla sonuçlanır, insanı güçten düşürür. Bunu önlemek için, menopoz öncesi ve sonrası kalsiyum alımı, düzenli egzersiz, yürüyüş ve koşmak, süt ve bazı yeşil sebzelere ağırlık vermek, tavsiyelerimizden bazılarını.

AKUT BELİRTİLER

KRONİK BELİRTİLER

Akne ve Sivilceden Korunmanın Yolları

Akneyi tedavi etmek zor olduğundan mümkün olduğunca korunmaya çalışmak daha doğrudur. Aşağıda cilt doktorlarının genel tavsiyelerini bulacaksınız.

1- Cildinize karşı hassas davranın. Öncelikle ellerinizi yüzünüzden uzak tutun. Sivilceler varsa onları ellemeyin. Daha geç iyileşir.

2- Cildinizin bakımını bilinçli yapın. Yüzünüzü yumuşak ve tahriş etmeyen bir sabunla ve en fazla bir ya da iki kez yıkayın. Çok fazla ovuşturmak tahrişe yol açabilir. Cildinizi etkilemeyecek ama akneye savaşacak yumuşak temizleyiciler kullanın.

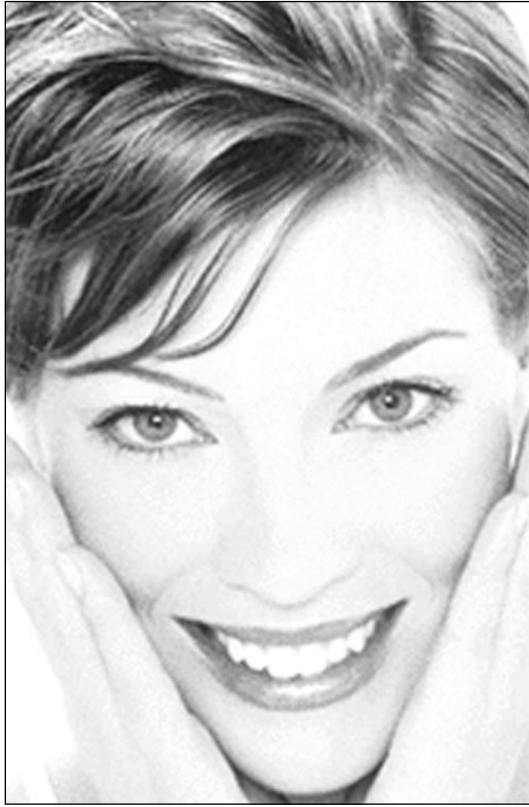
3- Kremli ve yağlı nemlendiriciler kullanmaktan kaçınin. Hücrelerdeki yağ varlığına daha fazla katkıda bulunmayın.

4- Problemin regl döneminizde oluşup oluşmadığına dikkat edin. Regl döneminizi takip edin. Bu tedavinizi ve kendinize bakımınızı da ayarlamaya fırsat verecektir.

5- Aknenin kendi kendine iyileşemeyecek boyutta olduğunu düşünüyorsanız bir cilt uzmanına başvurun. Cilt uzmanı aknelerinizin nedenini ve tipini tespit edebilir. Size uygun tedavi şekli önerebilir.

6- Spor yaparken kullandığınız saç bantı benzeri aksesuarlar da sürtünme nedeniyle tahrişe yol açabilir. Çok sıkı olmayan, pamuklu gibi yumuşak aksesuarlar seçin.

7- Duşgusal çalkalanmalar ya da stres de akneye yol açar. Stresten mümkün olduğunca uzak kalın. Ancak bu tür olayları bilmek ve ön-

lemek mümkün olmadığından, duşgularınızı dışarı dökün. Arkadaşlarınız, aileniz ya da benzeri bir kişi ile paylaşın. Bu stresinizi azaltmaya yardımcı olacaktır.

8- Androjenik (erkek) hormon içeren ilaçlar da akneye yol açabilir. Bu tür bir problem hissediyorsanız, doktorunuza sormalısınız.

Pratik öneriler

• Tazeligi gitmiş, pörsümüş yeşillikleri canlandırmak için; iki kaşık limon suyu karıştırılmış buzlu su dolu kabin içine koyun, bir saat buzdolabında bekletin

• Yeşil sebzelere renk veren, klorofil maddesidir. Pişirdiğinizde sebzelerin bu yeşil rengi daha az kaybetmeleri için, önce bol buzlu suda bekleterek, klorofilin sabitleşmesini sağlayın.

• Soğanları kızartmadan üzerlerine biraz un serperseniz, kavururken kararmazlar.

• Böreğin üzerinin kızarması için üstüne yumurta sürülür, evde yumurta kalmamışsa biraz yoğurdu bir yemek kaşığı yağla karıştırıp sürün, güzel bir renk yarattığını göreceksiniz.

• Yeşil salata ve marulun yapraklarını yıkadıktan sonra bıçakla keserek doğramak yerine, elinizle koparın. Böylece vitamin kaybını önlemiş olursunuz.

• Domatesi kolay soymak için, bıçağın sırtıyla, kabuklar soğulacak yönün tersine sürtülür veya kaynar suda bir dakika bekletilir.

• Sebzeleri tuzlu suda yıkamayı alışkanlık haline getirin. Tuzlu su, sebzeleri daha etkili ve çabuk temizler.

• Soğulmuş patateslerin kararmadan saklanabilmesi için; saklanacak kabin içine su, bir tutam tuz koyun. Buzdolabında saklayın, gerektiği zaman suyla yıkayıp kullanın.

Yemek tarifleri

Yaprak Sarması

Malzemeler:

250 gr salamura yaprak
2 su bardağı pirinç
500 gr (6 orta boy) soğan
1 yemek kaşığı kuru nane
1 tepelime tatlı kaşığı tozşeker
1 çay kaşığı dolma baharı
1 çay kaşığı tarçın
1 su bardağı zeytin yağı
3,5 bardak su (1 bardak içine-2,5 bardak üstüne)
1 tepelime yemek kaşığı fıstık
1 tepelime yemek kaşığı kuşüzümü
1/2 limon suyu
1 tatlı kaşığı tuz

Yapılışı:

Pirinç yıkaayıp ayıklayın. sıcak tuzlu suyla yarım saat ıslatın.

İnce doğranmış soğan ve fıstıkları yağla birlikte hafifçe kavurun. Süzümüş pirinç katıp 5 dk daha karıştırın. 1 bardak su, tuz ve şeker katıp kısık ateşte suyunu çekirin. Yıkamış üzüm, kırılmış dereotu, maydanoz, nane, tarçın, bahar, limon suyu katıp üzerine bir peçete örtün. 15 dk kabarmasını sağlayın. Sonra karıştırın.

Yaprakların tuzunu giderin, 3-4 dk kaynar suda haşlayıp, sap ve kalın damarları çıkartıp sarın. Bir kat yaprak döşenmiş, dibi düz bir tencereye sıralayın; 2,5 su bardak su koyun, üstünü de yaprakla örtüp kapağını kapatarak suyunu çekene dek pişirin. Kabında soğutup sonra servis tabağına alın; limon dilimleriyle süsleyin. Afiyet olsun!

Kuşburnu

Citaminini uzun süre koruyabilmesinden dolayı, özellikle kişileri içilen popüler bir çaydır. Eğer kişinin midesinde aktif gastrit varsa veya tansiyonu çok düşüğe dikkatli kullanılmalıdır. Vücutun mikrop-lara karşı direncini artırır. Şeker hastalığında ve egza-

ma tedavisinde yardımcıdır.

Marmelat olarak da tüketilir. Demir içerdiği için kansızlık tedavisinde çok faydalıdır. Kabızlık ve hemoroit tedavisinde ılık lapa olarak 20-25 dakika makat bölgesine temas ettirilerek tutulursa hemoroit plaklarını büzer ve topalar.

Ördeğim, Tavşanım

Fincan Xanım

Bu haftaki konumuz, çocuk gibi davranan kadınlar... Söylemesi ayıp, "Kurtlar Vadisi"ni seyrettim. Polat, sevgilisine "24 saat ne istersen onu yapacağım" vaadinde bulundu. Süre başladı... O kan revan içindeki tipler, ne olduysa birden doğduktan sonra ilk kez araziye çıkarılmış dana gibi taşla toprağa sarıldı. Polat'ın sevgilisi, "Ama ne istiyosam onu yapcaktım" diyerek dudaklarını büzdüştürüp, kaş altından konuşunca, başladı seksek oynamalar, kovalamacalar, "Polat beni yakala-yamaaaz" tripleri... İşin iğrenç yanı, bu sahne çok uzadı ve hatta yavaşladı. O sahneyi izlerken, ışık hızı ile bu tripler gözümün önünden geçti. Ben de "e bari yavaşım bunları" dedim.

Kadınlar niye bilhassa sevgililerinin yanında çocuk gibi davranır? Bir de eskiden bu işin bir adabı, nizamı vardı. Üsküdar'dan Jale, Kadıköy'den Berk'ler türedikçe, davranış kalıpları da abartılı yapıldı. Eskiden "yavrum" hitabı vardı ki ben büyük saygı duyarım bu kelimeye. Şimdi çıkın sokağa, "Ya ama tavşanım, kaç gündür hiç mesaj atmıyodun, ben de şey sandım" biçimli cümleleri çok duyarsınız. Niyetim, "Ah aman Türkçemiz bozuluyor, nerede Türk Dil Kurumu" diye tekel bağı gibi 24 saat ağzımı açmak değil. Ama hakikaten sokakta yürüdüğümde bu Üsküdar'dan Jalelerin beni hızla kendi gettoları dışına ittiğini düşünüyorum.

Neyse... Düşük bel, göbük

açıkta kızlarımız için başlıyalı. Ben artık onların hızına yetişemiyorum. Üsküdar'dan Jale'yi bir restoranda, sevgilisi ile yemek yerken görüyorsunuz. Sevgiliye muamele, nesli tükenen panda'ya, süs köpeğine muamele ile aynıdır. İki elle yanaklar sıkılmak sureti ile "İyüüü" yapılır ve sipariş verilir. Jale asla siparişi vermez. Jale'nin işi, garsonu bir saat ayakta bekletip, "Ya ama çok yaaalidir, ben onu yiyemem" muhabbeti çevirmektir. Garson da, kanguru yavrusu gibi, delikanlının kesesinde yaşayan bu kıza nasıl davranacağını bilmez. "Yenge" dese değil; "abla" dese, Jale'nin "konuşma beee manşak" diye bağırma ihtimali çok yüksek. Öylece bekler ve nihayetinde adisyon kağıdı, yazılıp da üstü kalaranmış siparişlerle dolar. Nihayet, "yaaağlı"dan kaçınan ve diyet kola için kendini yerlere vuran, bir zaman sonra sevgilisinin hakikaten kolunun altından sesi inceden çıkan Jale, birbuçuk Adana ve ayyran, acılı ezme yemek karar vermiştir. "Ya limonu sen sıksana, elimi yıkamııııı şimdi" der delikanlıya, "ama bu bardak kirliii", "ya hayatım söylesene nerde kaldı soooaan" sesi yükselir ki garson artık çileden çıkmıştır, işletmecisi ise göz ifadeleri ile delikanlıyı metanete davet eder.

Jale minibüste ve yalnız

Evet, Jalelerin özelliği, bu tür umuma açık yerlerde, kendi işini kendileri yapmaktan ziyade, işi etraftaki er adamlara ihaleye vermektir. Mesela durak yaklaştı, ke-di gibi bir ses, "incek vaaar" der ama bunu bırakın şoförün duymasını, yanındaki bile zor duyar. Maksat, yanındaki er adamlara sesini duyurup, onların öğürerek "Birader incek var!" demesini sağlamaktır. Çoğunlukla da er adamlar bu görevi yapar. Fakat, er adamlardan ses çıkmamışsa ve şoför durağı geçmişse, o zaman siz görün Jale'yi. O kedi sesi gitmiş, yerine zurna gibi bir ses gel-

miştir ve "Yaaaa indirsene yaaaa, bi saatir bağıriyorummm!" ünlemesi gelmiştir.

Jale, sevgilisini ailesi ile tanıştırmaya karar verir. Anne, baba, kardeşler ve karnibaharlı sofralar... Çocuk zaten fotoğraf stüdyolarında emaneten takılmış kravat kadar alakasız ve ortama eğretidir. Bu kendini beğendirme hali kadınlar da kola'ydır, çünkü sofradan iki bardak topladı mı işin tamam. Ama erkekler için tam manası ile Çiğneme. O dakikaya kadar kızının "cınııım" diye hitap ettiği bir zat ile karşılaşmamış olan aile fertleri, bu çizgili kravatla Jale'nin "dolma da alsana canım" diye hitabı karşısında aralıklı şoklar yaşar. Fakat Jale "canım" evresini çoktan atlatıp, delikanlıyı besiyeye almıştır bile. Bu emanet ruh hali üstüne dar gelen çocuğun yanakları utançtan kızarmışken, Jale'nin zorla boğazına tıktığı dolmalarla çocuk hepten enfarktüs aşamasına gelir. Aile de yavaş yavaş delikanlıyı özümsemiştir ya da en azında sahne böy-le görülür. Fakat, Jale "bulaşıkla-doannesine yardım etmek üzere" ders kitaplarından aldığı cümle ile mutfağa yöneldiğinde, "babışko'nun bakışları, bir ırz düşmanı ile aynı masada oturuyormuşçasına delikanlıya yönelir ve öznelerin yerini ağır sıfatlar alır. Yüklemeler ise emir kipleri biçiminde terletir delikanlıyı. Gerisi, toplanacak puana ve Jale'nin "istikrarlı" çizgisine kalmıştır.

Jale arkadaşlarıyla

Bu "canım"lı ruh hali bir zaman sonra davranış kalıbı haline alır. Jale arkadaşlarına da bu şekil davranmaktadır. "Attığı" mesajla karşılık alamayan Jale, "kankam" dediği arkadaşı ile ilişkisini bir gıyotinin ağzına vererek bitirme cüretindedir. Zira, arkadaşları ile ilişkisi daha ziyade pembe çantanın büyü-sü, dantelalı tişörtün göbük ölçüsü ve tüplü tokalar üzerine pekişmiştir. Sokağa çıkılacağı derecede iğrenç giyinmiş arkadaşına

"ayyyy çok ciciiii" der. Onun literatüründe zaten "saçmalama ya bu ne hal, acayıp çirkin olmuşsun" yaktır. En çok kullanılan ifadeler, "cici, şirin, şeker, manşak bişi"dir.

Jale piknikte

Tabi meseleyi uzatabiliriz. Jale piknikte, arkadaş gezisinde falan...

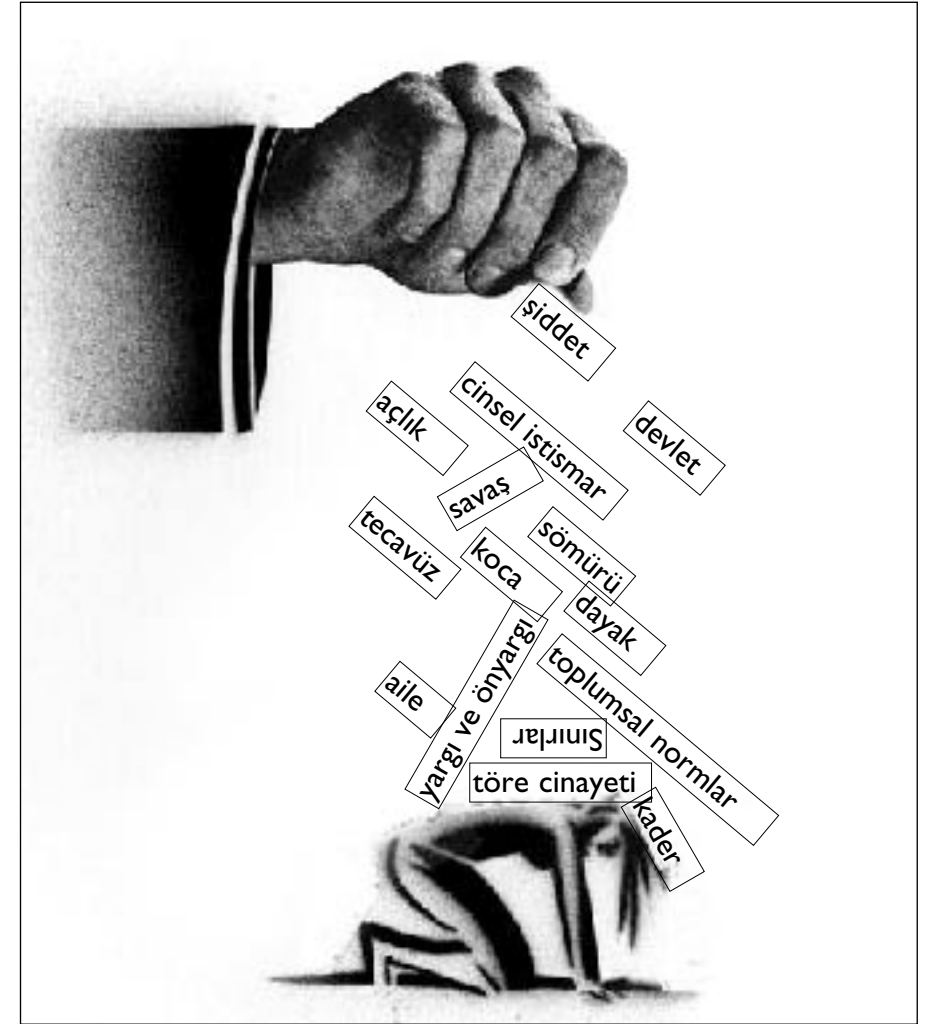
Jale için piknik, öyle "spor giysiler giyinip, biraz yavaş yavaş hali" değildir. Jale, spor giysiler giyinen ve mümkünse babası ile top oynayan kızları çok banal bulur. O, piknik giysileri için özel bir alışveriş yapar. Pembe spor ayakkabısı, üstüne uygun renkten tişört, düşük bel kot pantolon ve onu tamamlayan pembe tokalar, pembe ruj ve allık falan işte. Ve hatta mangalları mideye indirildikten sonra ağzının etrafındaki siyah et izleri mevcutken, rujunu tazeleme eğilimindedir...

Benim bittiğim Jaleler, tezgah-tar olanlardır. Sakın kendinizi onlara teslim etmeyin. Zira, söylemesi ayıp, kıyınızı açıkta bırakan bir pantolon denetirler ve siz kendinizi aynada gördüğünüzde "ciyaaak" diye bağırıp, mümkünse slogan atarak kaçmak isterken, "ay vallo çok yakıştı benceee" derler. Ben tecrübe etmişim, Allah kimsenin başına vermesin, diyalog şu oldu:

- Kıbrıslı mısınız?
- Haıır
- Benim Kıbrıslı bi arkadaşım var onu çok özlediimnee.
- Himm, evet...
- Kendi saçınız mı?
- ?!! Hııı...
- Çok cici saçınız, siz de çok cici-siniz, Kıbrıslı arkadaşım da cici, elinizdeki pantolon da...

Yerimi tespit etmemesi için slogan atmadım ama gerçekten kaçtım. Yineliyorum, siz siz olun, onlara kendinizi emanet etmeyin!

fincani_xanim@mynet.com

Ökkeşin öfkesi neye??!

Bildiğiniz üzere gazetemiz 'Newaya Jin' yayın hayatına yeni başladı. Başladı başlamasına amma tanrıların öfkesini de üzerine çekmeye başladı. Tanrıça düzeninin yeniden hortlamasından korkan tanrıların torunları gazetemizin anti propagandasını yapıyorlar harıl harıl... Öyle duyduk...

Duyduğumuza göre bunun başını da Olimpos tanrılarından Zeus'un müstakbel torunu Ökkeş çekiyormuş??? Ökkeş ve feminist cadıların yapacağı büyülerden korkan kimileri yeni buyruklar salmaya koyulmuşlar dört bir yana can havliyle.

"Başımıza feminist kesilen bazı kadınlarrrrr tanrı soframızdanna gazaplarını alacaklarırrrr!!! Bu vesileyleeee kendine erkek diyen tüm müminlerimiziiii bu gasteyi satın almamayaaa, alanları tanrı katına ispiyonnamayaaa, eğer becerebilirlerseee kendileri bizzat ilgilenmeye, heç birşey yapamıyorlarsa daaaa bu münafıklara görüldükleri yerde çelme takmaya çağırıyoruz!!! Ayriyeten deee, kendine erkek diyen tüm müminlerimize bu münafık kadınlara atmak için bol miktarda çamurumuzun tanrı evimizde mevcut bulunduğunu da duyurmak istiyoruz!!! Kendine erkek diyen tüm müminlerimizin, tanrı yolunu açık etsin yarabiiiiimmm! amin!"

Hadi baxxalım, biz kadınlar Ökkeşin öfkesinden nasıl kurtulcaamız?

“Kadınlar İçin Kadınlar Tarafından”

Kadına karşı şiddete karşı kadın fotoğrafçıları bir araya geldiler. 8 Martta kadınların uğradıkları şiddet bu oluşumun gerçekleşmesini tetikleyen olay. Amaç her türlü şiddete karşı mücadele etmek. Araç ise en değerli varlıkları fotoğraflarını satmak ve onlar kadar şanslı olmayanlara destek olabilmek! Kameraları ve fotoğrafları onların yaşamının birer parçası. Onlarda en değerli varlıkları ile bu desteği yaratmaya çalışıyorlar.

Fotoğraflarını Değiştirmek için Kullanacaklar

Öncülüğünü bağımsız bir kadın fotoğrafçı yapıyor. Özellikle çektiği mülteci fotoğraflarıyla birçok uluslararası dergiyeye kapak olan Bikem Ekberzade'nin öncülüğünde başlayan projeye hem Türkiye'den hem de dünyadan birçok kadın fotoğrafçı destek veriyor. 111 kadın fotoğrafçının bir araya geldiği proje “Kadınlar İçin Kadınlar Tarafından” adını taşıyor.

Birer fotoğraflarını bu kampanyaya bağışlayan kadın fotoğrafçıları bu fotoğrafların satışından elde edilecek gelirle bir kadın sığınma evi için kaynak oluşturacak. Hedeflerini ise şu kelimelerle anlatı-

yor kadın fotoğrafçıları: “Bu çalışma, kadınların sokakta rahat yürüyebileceği, kendilerini ifade ettikleri için hayatlarının tehlikede olmadığını hissederek genç kızların özgürce yaşayabileceği, gelişebileceği, öldürülmeyeceği, hangi taraftan ve ne sebeple olursa olsun, kendini nasıl ifade etmeyi seçerse seçsin, insanlara insanca davranılacak bir günün başlangıcını oluşturmayı hedefliyor. Bizler fotoğrafçıyız. Kameralarımız hayatımızın vazgeçilmez bir parçası. Ürettikçe büyürüz. Kendimizi tanır, benliğimizi buluruz. İfade edebiliriz. Anlatabiliriz. Şimdi de bu güçlü malzemeyi değiştirmek için kullanıyoruz”.

Kampanya 3 Aşamadan Oluşuyor

Kadınlara yönelik şiddete karşı bir duruşu 3 aşamada gerçekleştirmeyi amaçlayan kadın fotoğrafçıları, aşamaları şöyle sıraladılar; güçlü bir basın kampanyası yürütülmesi, bir açık artırma ve bir ser-

gi ile bu çalışmayı tamamlamayı hedefliyorlar. Bu kampanyanın birinci ve ikinci aşamasında önemli bir yol kat ettiklerini vurgulayan sanatçılar kampanyanın son aşamasını, 28 Mayıs-6 Haziran tarihinde Diyarbakır Kültür ve Sanat festivalinde yapacakları bir sergi ile tamamlayacaklar.

Kampanyaya katılımın yoğun olduğunu vurgulayan kampanyanın öncüleri bu kampanyaya Türkiye'nin yanı sıra Singapur, Japonya ve Amerika'dan katılan fotoğrafçıların olduğunu belirttiler. Kampanyada yer alan fotoğrafçı-

ların kimi profesyonel kimi ise amatör. Tarzları ve işledikleri konular birbirinden farklı. Bu farklılığın en güçlü yanları olduğunu söyleyen kampanya yürütücülerini “nasıl isterseniz öyle gelin, yeter ki gelin,” çağrısı çevresinde kenetlendiklerini ve amaçlarının “hiç kimsenin hayatının ucuz olmadığını anlatabilmek” olduğunu vurguladılar.

Bu konuda ayrıntılı bilgiye
<http://www.kadinlaricin.org> adresinden ulaşabilirsiniz.

Haber Merkezi

Sağlık ve spor bir arada: Yüzme

Celine Dion'dan Tsunami Fonu'na katkı

Ünlü pop yıldızı Celine Dion, Anneler Günü'nde yaptığı “Yeni Bir Gün” şovu ile UNICEF'in Tsunami Fonu için 1 milyon dolardan fazla para topladı.

Celine Dion ve şovun sunucusu Larry King, Anneler Günü'nde düzenlenen şovun sonunda UNICEF yetkililerine 1 milyon doları aşan miktarın çekimini sundu. Yetkililer paranın, şovdan, Anneler Günü anısına yayınlanan bir program kitabının satışından, Caesars Palace otelinin içindeki Dion sinema salonundaki para toplama kutularından ve bir müzayededen toplandığını belirtti.

Temel sporlardan biri olarak ele alınan yüzme sporu en kolay uygulanabilecek bir spor dalıdır. Sağlık ve spor kavramlarının yan yana olduğu tek spordur.

Yüzme sporu beden gelişiminin en etkili gerçekleştiği temel sporlardan biridir. Su direncine karşı yapılan bir spor olması ve tüm vücut kaslarının hareket ettiği bir spor dalı olması nedeniyle kas kuvvetine ve genel dirence önemli katkılarda bulunmaktadır.

İnsan doğasının en kolay uyum sağladığı spor dalı olması çok ileri yaşlara kadar uygulanabilecek spor olmasını sağlar.

Sporda saldırganlığı azaltan ve yarış ortamında çok çalışmanın başarılı olması doğasını kabul ettiren bir spordur. Birey olarak kendine güveni ve başarabileceklerini önceden görmeyi sağlar.

Bağırsıklık sistemini uyarması ve metabolizmanın düzenli çalışmasını sağlaması kişileri hastalıklardan korumaya yönelik önemli katkılar sağlar.

Spor amaçlı yüzme sporu ile uğraşmak için haftada iki ya da üç gün yüzme sporuna bir saat zaman ayırmak yeterlidir. Yüzme sporunda belli bir mesafenin yürütülmesi hedeflenerek çalışmalara başlanmalı ancak nefes alış veriş tekniği ve yüzme stillerinin buna uyumu için eğitim alınmalıdır.

Temel yüzme eğitimi almayan kişilerin yüzme mesafesi uzadıkça yorulmaları daha çabuk olacaktır. Su ile uyum içinde yapılan bir yüzme sporu hem ruhsal dinginlik hem de beden gelişimi sağlayacaktır. Su direncine karşı yanlış hareketler ise kişinin çabuk yorulmasına ve bu spora fazla devam edememesine neden olacaktır.

Yüzme sporu bu sporla aktif uğraşanlar kadar sağlık için spor anlayışıyla çalışanlarında düzenli ve sürekli uygulamasına gerek duyan bir spordur. Öğrenmenin yaşı yoktur. İnsan doğası suda batmamayı ve hareket edebilmeyi bilir. Bisiklete binmek gibi dengeye dayanan bir davranıştır. Çalışmalarla geliştirilir, doğru hareketlerin yapılması ile hız ve direnç kazanılır. Korku sadece yaşanan deneyimlerden kaynaklanır ve doğru hareketlerin öğrenilmesi ile kolayca üstesinden gelinir.

Suda terleme olmasına karşın su ortamında vücuttan uzaklaşması kolaydır. Yüzme sporu yapılan ortamın genel temizlik kurallarına dikkat edilirse en temiz spor olma özelliği taşır. Çamur, toz ve vücut kirleri bu spor için var olmayan kav-

ramlardır. Bir bone ile saçların toplanması ve suya dökülmesinin önlenmesi, suya girmeden önce duş alınarak deri üstünde var olan deri döküntülerinin uzaklaştırılması kullanılan ortamın temizliğine katkı sağlayacaktır.

Yüzme sporu çok küçük yaşlarda başlanabilen ve çok ileri yaşlara kadar sürdürülebilen, sağlıklı zamanlarda yapılabildiği gibi sakatlık iyileşmelerine de katkısı olabilen, engelli insanların kolaylıkla yapabileceği temel bir spordur.

Böylece yüzme sporunu en sağlıklı sporlardan biri olarak tanımlamak mümkün. Başta da belirttiğimiz gibi en kolay yapılabilecek olan bir spordur. Sporlu sağlıklı günlere...

Mütevazı golcü Bilgin Defterli

“Taraftarlar bize bağırdı. ‘Burada ne işiniz var. Eve gidip yemek yapın. Bulaşık yıkayın’ derlerdi. Ama maçtan sonra yorumları değişirdi. ‘Bunlar bizi yenerler’ düşüncesi oluşuyordu.

Yıllarca Kürdistan dağlarında kamerasıyla gerillaları çeken arkadaşım Kanî Sîpan ile birlikte bankalar kenti Frankfurt’a gidiyoruz. Burası 150 kitap yazar Goethe’nin memleketi. Frankfurt’a, İkinci Dünya Savaşı’nda yıkıldığı için 20. yüzyıla ait binalar hükmediyor. Kürt derneğinin olduğu caddeden bir spor kompleksine doğru gidiyoruz. Amacımız Frankfurt FSV Bayan Futbol Takımı’nda oynayan Bilgin Defterli ile röportaj yapmak.

Bilgin Defterli’yi Mezopotamya Haber Ajansı’nda çıkan bir haberle tanıştım. Sonra Türkiye ve Alman spor kamuoyunda tanıdığım bazı dostlarıma sordum. Anlatılanlar beni çok şaşırttı ve hemen röportaj yapma isteği doğdu. Telefon ile ulaşıp röportaj önerimi kabul edince bir çocuk gibi sevindim. Çünkü; gerçek bir yıldızla görüşecektim. Medyanın, hükümetlerin, zengin holdinglerin öne çıkardığı değil; becerisi, emeği ve sabrıyla kendisini yaratan bir yıldızla... Randevu saatinde görüştük. Defterli’yi, oldukça mütevazı bir insan olarak buluyoruz. Bilgin Defterli kariyeri, hayalleri ve yaşamına ilişkin sorularımızı yanıtladı.

● **Önce Bilgin Defterli’yi kısaca tanıyabilir miyiz?**

Küçüklüğümden beri futbol oynuyorum. Önce erkekler arasında oynamaya başladım. Sonra Dinar-

spor’a yazıldım. 3 ayda alt yapıdan A takımına yükseldim.

Dinarspor Türkiye ve Avrupa’da bayan futbolunda adını duyurmuş bir takımdır. O zaman 15 yaşında bir lise öğrencisiydim. Dinar’da 5 yıl oynadım ve 4 lig şampiyonluğu yaşadım. Takımımız uluslararası alanda da çok sayıda başarı elde etti. Sonra 2. ligte olan Feriköy’e transfer oldum. Feriköy’de şampiyon olduk ve 1. lige yükseldik. Ardından Delta Mobilya, Kuzeyspor ve İskenderun Sanayi Spor’da futbol oynadım. Şampiyonluk yaşamadığım tek takım İskenderun Sanayi Spor oldu. Çok hayal kurdum. Hepsisi gerçekleşti.

● **Hayallerinizde neler vardı?**

Önce hep bir takımda oynamak için can atardım. Oynadım. Büyük stadlarda gol atmak ve seyirciyle

bunu yaşamak sürekli rüyalarıma girerdi. Bunu başardım. Golden sonra seyircilere forma salladım. Milli takıma gitmek istedim. O da oldu. Çok çalıştım gerçekten. Kolay değil. Yurt dışına gidip futbol oynamak hayalimdi. Bu da gerçekleşti. Ama hepsi mücadele ile oldu. Bir anda olmadı.

● **24 yaşındasınız ve kariyerinizde 150 gol var. Kaç kez gol kraliçesi oldunuz?**

İki kez gol kraliçesi oldum. 2000 yılında 22 maçta 29 gol, 2002’de 22 maçta 30 gol atarak. Burada da 7 maçta 13 gol attım. Bir forvet için iyi bir rakam. Çünkü; yeni gelmişsin. Takıma yeni yeni alışyorsun. Dil sorunu yaşıyorsun.

● **Goller geldikçe sıcak bir ilişki doğmuştur... Frankfurt taraftarıyla bütünleştiniz mi?**

Golden sonra bir parende atarım. Revivo gibi. Bu seyirciler arasında çok güzel yorumlar getirdi. Seyircilerle bütünleşmek hoş. Zaten isimim “Bilgin” diye geçmiyor. Taraftarlar yeni bir isim koydular. “Bili” diyorlar. Hoşnutum.

● **6 aydır ailenizden ve büyüdüğünüz İstanbul’dan uzaktasınız. Özlediniz mi?**

Kolay değil bir bayanın ailesinden kopup burada futbol oynaması. Ailemi çok özledim. Ayrılmak çok

zor geldi. Arkadaşlarımı, İstanbul’u özledim. Türkiye’de bayan futbolunu iki sene beri kapatılmadı ama durduruldu. Şu anda 500-600’e yakın genç sporcu boşta. Onlar benim kadar şanslı olmayabilir. Federasyon bu işe bir çözüm bulmalı.

● **Erkek ve bayan futbolu arasındaki farkları çok merak ediyorum. Mesela transfer ücretleri, kuralları, süresi...**

Tanınmış ve reklamı olursa iyi bir transfer olabiliyor. Bayan futbolunda o kadar para yok. Bir bayan futbocudan duydum. En yüksek transfer 5 bin euro. Yine antrenörler arasında bayanlar da var. Bize hep sorulur. “90 dakika mı maç yapıyorsunuz?” diye. Evet... Biz 90 dakika oynuyoruz. Erkeklerin statüsü nasılsa bizde de aynı. Sarı kart, kırmızı kart... Her şey aynı. Türkiye’deyken bazı hazırlık maçlarımızı erkeklerle yaptık. Taraftarlar bize bağırdı. “Burada ne işiniz var. Eve gidip yemek yapın. Bulaşık yıkayın” derlerdi. Ama maçtan sonra yorumları değişirdi. “Bunlar bizi yenerler” düşüncesi oluşuyordu. Erkekler tabii ki sertlik, adale ve yapı olarak bizden çok daha fazlalara. Ama bayanlarda da iyi olanlar var yani. Taraftar sayısı erkeklerin maçları kadar değil.

● **Almanya’da bayan futboluna medyanın, federasyonun ilgisi nasıl?**

Burada federasyon bayan futboluna önem veriyor. Destekliyor. Bütün kanallar bayan futbolunu veriyor. Bazen sadece bir futbolcu üzerine yorumlar yapılabiliyor. Bayan futbolu burada ilerliyor. Genç kızlar 12-13 yaşında futbola başlıyorlar. Eğitim ve alt yapı iyi yani. Almanya’da benim bildiğim 5-6 bayan futbol ligi var. 13 yaşındaki çocuklar bile salon turnuvaları düzenliyor. Gazeteler yıldızlama, puan durumu ve gol kraliçelerini veriyor.

● **Son olarak... Hedeflerine ulaşmış bir futbolcusunuz. Bundan sonra oynamak istediğiniz takım var mı?**

Takımımın memnununum. Bayan Münih’te oynamak isterim. Onun hayali içindeyim. İnşallah olur.

Hazırlayan/Firaz Baran

Bilgin Defterli

Bilgin Defterli, 24 yaşında bir genç kız, aslen Erzurumlu. O bir futbolcu. Daha küçük yaşlardayken futbol oynamaya başlamış. Şimdiye kadar bir çok takımda oynamış. 9 yılda 150 gol atmış, 8 lig şampiyonluğu yaşamış ve iki kez gol kraliçesi olmuş. Şimdiye kadar Türkiye ve yurt dışında bir çok bayan futbol takımında oynamış ve büyük başarılar elde etmiş. Defterli, bayan futbolunun en büyük golcülerinden biri aynı zamanda.

ABONE FORMU

6 AYLIK

20 EURO

12 AYLIK

40 EURO

İsim:

Adres:

.....

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

TARİH:

İMZA:

ABONE YAPAN:

.....

.....

.....

NEWAYA JIN

Veluwehof 55
5709 KJ Helmond
Nederland

Tel.: 0031 652152768
Fax: 0031 492516260

Banka ismi: Postbank
Hollanda İç: 9522686

Hollanda Dış:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

Vukanda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.